

Strategia Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012 - 2020

Wasilków 2012

Strategia Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012-2020

Opracowanie:

Centrum Wspierania Rozwoju Gospodarczego i Społecznego

im. K. Brzostowskiego w Białymstoku, www.cwrgis.pl

Project Consulting, www.projecto.com.pl

ZESPÓŁ AUTORSKI:

dr Ewa Glińska

dr Katarzyna Krot

Norbert Brzostowski

Wasilków 2012

Spis treści

Spis treści.....	3
Wstęp	5
Metodologia prac nad dokumentem	6
1. Diagnoza społeczno-gospodarcza.....	10
1.1. Demografia	10
1.2. Edukacja.....	12
1.2.1. Edukacja przedszkolna	12
1.2.2. Edukacja na poziomie szkoły podstawowej	14
1.2.3. Edukacja na poziomie gimnazjum	19
1.2.4. Stan bazy lokalowej oświaty.....	21
1.3. Kultura	22
1.3.1. Działalność Miejskiego Ośrodka Animacji Kultury.....	22
1.3.2. Biblioteki gminne	25
1.3.3. Zabytki i walory kulturowe.....	26
1.3.4. Muzea na terenie Gminy.....	29
1.4. Ochrona zdrowia.....	30
1.5. Polityka społeczna	33
1.6. Gospodarka mieszkaniowa	39
1.7. Środowisko przyrodnicze i turystyka	43
1.7.1. Środowisko przyrodnicze	43
1.7.2. Zagospodarowanie turystyczne.....	44
Obiekty noclegowe	44
Szlaki turystyczne	45
1.7.3. Turystyczne walory przyrodnicze.....	46
1.7.4. Pozostałe atrakcje turystyczne	48
1.8. Rynek pracy	48
1.9. Gospodarka	50
1.10. Infrastruktura ochrony środowiska	54
1.10.1 Sieć wodociągowa	54
1.10.2 Sieć kanalizacyjna.....	56
1.10.3. Gospodarka odpadami	58

1.11. Transport i komunikacja	61
1.12. Planowanie przestrzenne.....	63
1.13. Infrastruktura energetyczna	64
2. Wyniki badań ankietowych mieszkańców gminy	67
3. Priorytety rozwoju gminy w opinii mieszkańców	69
4. Analiza SWOT.....	71
5. Misja, wizja i cele rozwoju	77
6. Lista zadań inwestycyjnych i analiza finansowa	91
6.1. Analiza sytuacji finansowej	91
6.2 Analiza potrzeb inwestycyjnych i źródeł finansowania	95
7. Propozycje działań promocyjnych dla Gminy Wasilków.....	97
8. Monitorowanie realizacji strategii	100
SPIS TABEL.....	104

Wstęp

Celem każdej wspólnoty samorządowej jest zapewnienie mieszkańcom warunków do godnego życia. Osiągnięcie tego oczywistego celu nie jest łatwe. Gminy tak jak inne jednostki funkcjonują w warunkach ograniczonych zasobów. W jaki sposób wykorzystać zasoby, aby zapewnić mieszkańcom wysoki poziom życia? W jaki sposób wykorzystać te zasoby efektywnie? Na które sfery życia gminy zwrócić szczególną uwagę planując zadania inwestycyjne? Na te i inne pytania powinna odpowiadać strategia rozwoju.

Celem opracowania „Strategii Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012-2020” jest wskazanie kierunków rozwoju wspólnoty samorządowej, w taki sposób, aby jak najbardziej efektywnie wykorzystać posiadane zasoby do zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

Prace nad dokumentem obejmowały szeroką diagnozę stanu społeczno-gospodarczego gminy, a także badania ankietowe wśród mieszkańców dotyczące stopnia ich zadowolenia z życia na terenie gminy i społeczną percepcję stopnia jej rozwoju. Po raz pierwszy przeprowadzono także szerokie bezpośrednie konsultacje społeczne mające na celu identyfikację potrzeb mieszkańców poszczególnych miejscowości przynależących administracyjnie do gminy Wasilków.

Metodologia prac nad dokumentem

Proces opracowania strategii rozwoju gminy oparto o podstawy zarządzania strategicznego w jednostkach samorządu terytorialnego. Przy pracy nad dokumentem zastosowano metodę partycypacji społecznej, polegającą na połączeniu doświadczenia władz gminy z wiedzą zespołu ekspertów, specjalizujących się w kwestiach rozwoju lokalnego oraz lokalnych liderów, przeprowadzono także konsultacje społeczne wśród mieszkańców.

Dzięki powołaniu przez Burmistrza Wasilkowa interdyscyplinarnego Zespołu Zadaniowego ds. Strategii Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012-2020 w skład którego weszli przedstawiciele gminy, sołtysi, przedsiębiorcy, reprezentanci organizacji pozarządowych i placówek oświaty, prace nad dokumentem miały charakter partnerski. Zdaniem Zespołu była koordynacja procesu opracowania Strategii.

W ramach prac powołano także zespoły robocze ds. Strategii Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012-2020: Zespół ds. Oświaty, Kultury i Spraw Społecznych, Zespół ds. Ładu Przestrzennego i Infrastruktury Technicznej, Zespół ds. Analiz Ekonomicznych. Do zadań zespołów roboczych należał udział w pracach związanych z przygotowaniem danych i dokumentów niezbędnych do opracowania Strategii.

Pierwszy etap prac nad Strategią dotyczył gromadzenia danych niezbędnych do sporządzenia szczegółowego obrazu poszczególnych sfer życia gminy. Przy przygotowywaniu diagnozy korzystano z ogólnodostępnych danych źródłowych (głównie autorstwa GUS), jak też z materiałów i opracowań przekazanych przez zespoły robocze.

Przygotowanie diagnozy obejmowało także porównanie potencjału rozwojowego gminy z gminami ościennymi, w zakresie grup danych, które w toku prac, uznano za istotne dla rozwoju Gminy Wasilków.

Następnie, w oparciu m.in. o część diagnostyczną przygotowano kwestionariusz ankiety w celu przeprowadzenia badań wśród mieszkańców gminy. Narzędzie badawcze było konsultowane z Zespołem ds. Strategii. Ponadto równolegle realizowano następujące działania:

- przeprowadzono badania ankietowe wśród mieszkańców gminy dotyczące oceny zadowolenia życia w gminie i kierunków jej rozwoju w przyszłości,

- przeprowadzono konsultacje społeczne w zakresie propozycji zadań inwestycyjnych koniecznych do realizacji w gminie w przyszłości.

Badania wśród mieszkańców przeprowadzono drogą internetową oraz za pomocą bezpośredniej dystrybucji poprzez udostępnienie papierowych kwestionariuszy w Urzędzie Miejskim w Wasilkowie, dostarczenie ich do sołtysów wsi wchodzących w skład gminy, a także kolportaż poprzez uczniów Gimnazjum w Wasilkowie i Szkoły Podstawowej w Studziankach.

Konsultacje społeczne przeprowadzono w Wasilkowie, Studziankach, Rybnikach i Jurowcach.

W ramach prac diagnostycznych przeprowadzono analizę barier rozwojowych, w tym zagrożeń i słabych stron gminy oraz pozytywnych czynników wewnętrznych i szans rozwoju. Wnioski zebrano w postaci analizy SWOT, której wyniki konsultowano z Zespołem ds. Strategii.

Po realizacji badań, przeprowadzonych konsultacjach społecznych i stworzeniu wstępnej listy najbardziej potrzebnych zadań inwestycyjnych w oparciu o zgromadzony materiał sformułowano wizję, misję i cele rozwoju gminy. Kierunki rozwoju gminy konsultowano z Zespołem ds. Strategii.

Ostateczny katalog zadań opracowano po konsultacjach z Zespołem ds. Strategii, uwzględniając możliwości organizacyjne, kadrowe i finansowe samorządu.

W pracach nad Strategią zaangażowanych było wiele osób. Poniżej prezentujemy listę aktywnych, stałych uczestników dyskusji i spotkań. Jednocześnie składamy podziękowania wszystkim uczestnikom prac, Radnym Gminy, pracownikom Urzędu Miejskiego, sołtysom, nauczycielom ze szkół gminnych zaangażowanym w proces badań ankietowych i konsultacji społecznych oraz w szczególności wszystkim mieszkańcom gminy za udział w badaniach i konsultacjach.

Lista osób, które brały stały udział w pracach nad przygotowaniem Strategii

Jacek Mariusz Bejm – Przewodniczący Zespołu Zadaniowego ds. Strategii Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012-2020, Przewodniczący Rady Miejskiej w Wasilkowie;

Anna Biegańska – Członek Zespołu Zadaniowego ds. Strategii Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012-2020, Dyrektor Szkoły Podstawowej im. króla Zygmunta Augusta w Wasilkowie;

Barbara Borkowska – Członek Zespołu Zadaniowego ds. Strategii Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012-2020, Dyrektor Gimnazjum im. ks. W. Rabczyńskiego w Wasilkowie;

Wiesław Dąbrowski – Zastępca Przewodniczącego Zespołu Zadaniowego ds. Strategii Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012-2020, Zastępca Burmistrza Wasilkowa;

Eugenia Górko – Członek Zespołu Zadaniowego ds. Strategii Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012-2020, sołtys wsi Studzianki;

Kazimierz Hapoń – Przewodniczący Zespołu ds. Analiz Ekonomicznych;

Joanna Kondzior – Członek Zespołu Zadaniowego ds. Strategii Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012-2020, Sekretarz Gminy;

Janusz Kozłowski – Przewodniczący Zespołu ds. Ładu Przestrzennego i Infrastruktury Technicznej;

Antoni Pełkowski – Burmistrz Wasilkowa;

Piotr Adam Półtorak – Przewodniczący Zespołu Roboczego ds. Oświaty, Kultury i Spraw Społecznych;

Maria Radziwońska-Kryjan – Członek Zespołu Zadaniowego ds. Strategii Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012-2020, przedsiębiorca;

Robert Rogowski – Członek Zespołu Zadaniowego ds. Strategii Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012-2020, sołtys wsi Jurowce;

Ryszard Rybnik – Członek Zespołu Zadaniowego ds. Strategii Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012-2020, przedstawiciel organizacji pozarządowej;

Dariusz Skowroński - Członek Zespołu Zadaniowego ds. Strategii Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012-2020, przedstawiciel organizacji pozarządowej;

Zbigniew Sochoń – Członek Zespołu Zadaniowego ds. Strategii Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012-2020, przedsiębiorca;

dr inż. Wojciech Winogrodzki – Członek Zespołu Zadaniowego ds. Strategii Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012-2020, przedsiębiorca;

dr Jarosław Aleksander Zalejski – Członek Zespołu Zadaniowego ds. Strategii Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012-2020, Radny Rady Miejskiej w Wasilkowie.

dr Andrzej Pawluczuk – Prezes Stowarzyszenia Centrum Wspierania Rozwoju Gospodarczego i Społecznego im. K. Brzostowskiego w Białymstoku, specjalista ds. gospodarki opartej na wiedzy. Współpracował w zakresie przeprowadzania konsultacji społecznych, analizy SWOT, diagnozy demografii i gospodarki.

1. Diagnoza społeczno-gospodarcza

1.1. Demografia

Liczba ludności Gminy Wasilków zgodnie z danymi z dnia 31.12.2010 r. wynosiła 13984 osób, w tym 9 725 zamieszkiwało obszar miejski i 4 259 obszar wiejski. W strukturze płciowej mieszkańców gminy dominują kobiety, na 100 mężczyzn przypada prawie 107 kobiet.

Tabela 1. Liczba ludności miasta i gminy Wasilków wg miejsca zameldowania, stan na dzień 31.12.2010.

Gmina Wasilków	Lata							
	2007		2008		2009		2010	
	Miasto	Obszar wiejski	Miasto	Obszar wiejski	Miasto	Obszar wiejski	Miasto	Obszar wiejski
Ogółem	9 174	3 986	9 385	4 055	9 579	4 162	9 725	4 259
Mężczyźni	4 449	1 951	4 543	1 988	4 622	2 038	4 674	2 089
Kobiety	4 725	2 035	4 842	2 067	4 957	2 124	5 051	2 170

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Populacja Gminy Wasilków stanowi 9,9% ludności powiatu białostockiego. W ciągu ostatnich kilku lat ilościowe dane charakteryzujące ruch naturalny ludności w gminie nie wykazują istotnych trendów.

Tabela 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2007-2010

Lata	Małżeństwa	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2007	65	136	106	30
2008	75	156	93	63
2009	77	168	103	65
2010	75	139	110	29

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Na uwagę zasługuje wysokie dodatnie saldo migracji wędrowniczej. Gmina zajmuje pod tym względem drugie miejsce w województwie.

Tabela 3. Ruch wędrowniczej ludności gminy w latach 2007 - 2010

Lata	Napływ				Odpływ				Saldo migracji wędrowniczej + / -
	razem	z miast	ze wsi	z zagranicy	razem	do miast	do wsi	za granicę	
Ogółem									
2007	412	351	58	3	204	135	58	11	208
2008	356	302	48	6	139	95	42	2	217
2009	361	283	77	1	125	98	27	0	236
2010	388	338	49	1	174	127	46	1	214

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 110 os//km². Utrzymuje się pod tym względem wyraźny trend rosnący. Gmina zajmuje drugie miejsce w powiecie pod względem gęstości zaludnienia.

Tabela 4. Wskaźniki demograficzne Gminy Wasilków

Wskaźniki modułu gminnego Ogółem	jednostka	2007	2008	2009	2010
ludność na 1 km ²	osoba	104	106	108	110
kobiety na 100 mężczyzn	osoba	106	106	107	107
małżeństwa na 1000 ludności	para	5,0	5,6	5,7	5,4
urodzenia żywe na 1000 ludności	osoba	10,5	11,7	12,4	10,0
zgoni na 1000 ludności	osoba	8,2	7,0	7,6	8,0
przyrost naturalny na 1000 ludności	osoba	2,3	4,7	4,8	2,1

Zródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Na przestrzeni ostatnich lat wzrasta stale liczba dzieci w grupach wiekowych do czterech lat oraz w wieku 5-9 lat.

Tabela 5. Liczba dzieci w wieku do 9 lat w latach 2006-2010

wiek 0-4 lata [osoby]				
2006	2007	2008	2009	2010
613	628	683	731	759
wiek 5-9 lat [osoby]				
2006	2007	2008	2009	2010
683	673	663	680	685

Zródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Tabela 6. Ludność wg wieku produkcyjnego w Gminie Wasilków i wybranych gminach województwa podlaskiego w latach 2007-2010

Jednostka terytorialna	w wieku przedprodukcyjnym				w wieku produkcyjnym				w wieku poprodukcyjnym			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Choroszcz	20,2	19,9	19,6	19,4	64,7	64,8	65,0	65,2	15,1	15,3	15,4	15,4
Czarna Białostocka	20,0	19,6	18,8	18,1	63,8	64,1	64,7	64,9	16,2	16,3	16,6	17,1
Supraśl	21,9	21,2	20,4	19,8	63,8	64,4	64,8	65,3	14,4	14,5	14,9	15,0
Wasilków	21,1	20,8	20,4	20,0	64,8	65,0	65,5	65,8	14,0	14,1	14,1	14,2

Zródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Gmina Wasilków posiada korzystną na tle innych gmin województwa strukturę ludności wg wieku. Gmina charakteryzuje się stosunkowo młodą społecznością, dużym udziałem osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Zjawisko to jest prawdopodobnie związane z relatywnie dużą migracją ludności na obszar gminy w wieku produkcyjnym, posiadających dzieci lub decydujących się na potomstwo.

1.2. Edukacja

Gmina Wasilków jest organem prowadzącym przedszkole i punkty przedszkolne, szkoły podstawowe i gimnazjum. Szczegółowo rzecz ujmując potrzeby mieszkańców związane z ofertą edukacyjną dzieci i młodzieży zaspokajane są:

- na poziomie edukacji przedszkolnej przez Przedszkole w Wasilkowie ul. Sienkiewicza 24, posiadające filię przy ul. Polnej 1/4 c w Wasilkowie oraz Punkty Przedszkolne: „Przedszkolak” w Sochoniach, „Bajkowy Dom” w Jurowcach, „Małe Przedszkole” w Studziankach,
- na poziomie szkolnictwa podstawowego przez Szkołę Podstawową im. króla Zygmunta Augusta w Wasilkowie (wraz z filiami w Jurowcach, Sochoniach i Dąbrówkach) oraz Szkołę Podstawową w Studziankach,
- na poziomie edukacji gimnazjalnej przez Gimnazjum im. ks. Wacława Rabczyńskiego w Wasilkowie.

1.2.1. Edukacja przedszkolna

Przedszkole funkcjonuje w systemie oddziałów dziesięciogodzinnych i pięciogodzinnych. Przedszkole prowadzi także jeden oddział żłobkowy. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkola w roku szkolnym 2006/2007 i 2007/2008 utrzymywała się mniej więcej na podobnym poziomie (ok. 255 dzieci). W roku szkolnym 2008/2009 liczba dzieci i oddziałów uległa zmniejszeniu ze względu na przejście grup dzieci 6 letnich do Szkoły Podstawowej im. króla Zygmunta Augusta w Wasilkowie.

W roku szkolnym 2009/2010 liczba miejsc w przedszkolu zwiększyła się o około 30 w związku z realizacją projektu w ramach POKL priorytet 9.1.1 „Przedszkole przyjazne dzieciom szansą na prawidłowy start”. Dzieci w wieku 3-5 lat realizowały zajęcia wychowawczo-dydaktyczne w dwóch grupach.¹

Tabela 7. Liczba dzieci i oddziałów w Przedszkolu w Wasilkowie w latach 2006-2010

Rok	Liczba dzieci						Liczba oddziałów		
	żłobek	3-latki	4-latki	5-latki	6-latki	ogółem	10-godz.	5-godz.	ogółem
2006/2007	16	51	52	51	84	254	9	2	11
2007/2008	16	53	51	55	85	259	9	2	11
2008/2009	16	78	73	73	-	240	9	-	9
2009/2010	20	71	82	81	-	254	9	2	11

Źródło: Raport o stanie Gminy Wasilków w latach 2006-2010.

¹ Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Wasilków w roku szkolnym 2009/2010.

Strategia Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012 - 2020

Dzieci objęte edukacją przedszkolną przebywają pod opieką 20 nauczycieli. Liczba nauczycieli nie zmienia się praktycznie od 2006 roku.

Tabela 8. Zatrudnienie pracowników w Przedszkolu w Wasilkowie w latach 2006-2011

Rok	Kategoria		Ogółem
	Nauczyciele	Pracownicy administracji i obsługi	
2006/2007	21	19	40
2007/2008	21	19	40
2008/2009	20	22	42
2009/2010	22	23	45
2010/2011	20	22	42

Źródło: Raport o stanie Gminy Wasilków w latach 2006-2010;

Zdecydowana większość kadry pedagogicznej zatrudnionej w Przedszkolu w Wasilkowie to osoby posiadające wykształcenie wyższe magisterskie, a także przygotowanie pedagogiczne.

Tabela 9. Wykształcenie kadry pedagogicznej zatrudnionej w Przedszkolu w Wasilkowie w latach 2006-2010

Rok	Wykształcenie					Stopień awansu zawodowego			
	WMPP*	Licen.	SN**	Inne	Ogółem	Staż.	Kontrakt	Mianow.	Dyplom.
2006/2007	12	1	7	1	21	1	2	12	6
2007/2008	12	1	7	1	21	2	2	11	6
2008/2009	16	2	2	-	20	2	5	7	6
2009/2010	18	2	2	-	22	1	7	8	6

*- wyższe magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym

** - Studium Nauczycielskie

Źródło: Raport o stanie Gminy Wasilków w latach 2006-2010.

Uchwałą Nr XXIII/129/08 z dnia 25 września 2008 roku Rada Miejska w Wasilkowie przekształciła dotychczas działające punkty opieki nad dzieckiem: w Szkole Podstawowej w Studziankach, w Szkole Podstawowej im. króla Zygmunta Augusta - filia w Jurowcach, w Szkole Podstawowej im. króla Zygmunta Augusta - filia w Sochoniach w punkty przedszkolne. Punkty przedszkolne weszły w strukturę organizacyjną wyżej wymienionych szkół, z tym, że punkt przedszkolny w Jurowcach wszedł w strukturę organizacyjną Przedszkola w Wasilkowie. Liczba dzieci uczęszczających do punktów przedszkolnych na terenie Gminy Wasilków utrzymuje się na tym samym poziomie od roku szkolnego 2008/2009.

Tabela 10. Struktura punktów przedszkolnych na terenie Gminy Wasilków w latach 2006-2011

Rok	Punkt Przedszkolny „Bajkowy Dom” w Jurowcach		Punkt Przedszkolny „Przedszkolak” w Sochoniach		Punkt Przedszkolny „Małe Przedszkole” w Studziankach	
	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Liczba dzieci	Liczba oddziałów
2008/2009	15	1	13	1	15	1
2009/2010	14	1	13	1	15	1
2010/2011	12	1	13	1	15	1

źródło: Raport o stanie Gminy Wasilków w latach 2006-2010; Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Wasilków w roku szkolnym 2010/2011.

Punkty przedszkolne prowadzą zajęcia 5 dni w tygodniu (od poniedziałku do piątku). Od 1 września 2010 r. na terenie gminy działa niepubliczne przedszkole - Domowe Przedszkole Bis z siedzibą przy ul. Kruczej 25A, które stanowi uzupełnienie w stosunku do publicznej edukacji przedszkolnej. W roku szkolnym 2010/2011 do Domowego Przedszkola Bis uczęszczało 30 dzieci.²

Uwzględniając fakt, że liczba dzieci urodzonych w Gminie Wasilków w latach 2006-2008 wynosi 567, a liczba miejsc w przedszkolach 404 (łącznie w publicznym i niepublicznym) można oszacować, że stopień zaspokojenia potrzeb mieszkańców związanych z opieką przedszkolną sięga około 70%.

1.2.2. Edukacja na poziomie szkoły podstawowej

Edukacja w zakresie szkolnictwa podstawowego realizowana jest przez Szkołę Podstawową im. Króla Zygmunta Augusta w Wasilkowie, jak też jej 3 filie: w Sochoniach, Jurowcach i Dąbrówkach, a także Szkołę Podstawową w Studziankach.

Od roku szkolnego 2006/2007 odnotowywano spadek liczby uczniów w SP w Wasilkowie, jednak w roku szkolnym 2010/2011 zauważalny jest lekki przyrost. Spadek liczby dzieci stwarzał możliwość nauki w lepszych warunkach, choć z drugiej strony powodował wzrost kosztów ponoszonych średnio na jednego ucznia (z powodu wysokich kosztów stałych), a gmina otrzymywała mniej środków z subwencji oświatowej, gdyż subwencja ta przyznawana jest m.in. w zależności od liczby uczniów.

Liczby uczniów w szkołach filialnych utrzymują się mniej więcej na tym samym poziomie od roku szkolnego 2006/2007. Wyjątkiem jest szkoła filialna w Dąbrówkach – tutaj liczba uczniów od roku 2006 zmniejszyła się o połowę.

² Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych Gminy Wasilków w roku szkolnym 2009/2010.

Tabela 11. Struktura Szkoły Podstawowej im. Króla Zygmunta Augusta w Wasilkowie w latach 2006-2011

Rok szkolny	Nazwa szkoły	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Średnia liczba uczniów w oddziale
2006/2007	Szkoła w Wasilkowie	31	677	21,8
	Szkoła Filialna w Sochoniach	3	19	6,3
	Szkoła Filialna w Jurowcach	3	13	4,3
	Szkoła Filialna w Dąbrówkach	3	13	4,3
2007/2008	Szkoła w Wasilkowie	28	629	22,5
	Szkoła Filialna w Sochoniach	3	20	6,7
	Szkoła Filialna w Jurowcach	3	13	4,3
	Szkoła Filialna w Dąbrówkach	3	10	3,3
2008/2009	Szkoła w Wasilkowie	28	620	22,1
	Szkoła Filialna w Sochoniach	3	15	5
	Szkoła Filialna w Jurowcach	3	11	3,7
	Szkoła Filialna w Dąbrówkach	3	9	3
2009/2010	Szkoła w Wasilkowie	26	589	22,7
	Szkoła Filialna w Sochoniach	3	20	6,7
	Szkoła Filialna w Jurowcach	3	13	4,3
	Szkoła Filialna w Dąbrówkach	3	11	3,7
2010/2011	Szkoła w Wasilkowie	27	597	22,1
	Szkoła Filialna w Sochoniach	3	20	6,7
	Szkoła Filialna w Jurowcach	3	11	3,7
	Szkoła Filialna w Dąbrówkach	2	6	3

Źródło: Raport o stanie Gminy Wasilków w latach 2006-2010; Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych gminy Wasilków na rok szkolny 2010/2011.

W szkołach filialnych Szkoły Podstawowej im. króla Zygmunta Augusta funkcjonują klasy łączone mianowicie: klasy „0” z klasami „I” oraz klasy „II” z klasami „III”.

Od roku szkolnego 2006/2007 nastąpił wzrost liczby nauczycieli zatrudnionych w Szkole Podstawowej w Wasilkowie średnio o 4 osoby rocznie. W roku szkolnym 2010/2011 zmniejszono liczbę etatów nauczycieli. Część z nich zatrudniono w niepełnym wymiarze czasu pracy. Liczba nauczycieli zatrudnionych w szkołach filialnych utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie.

Strategia Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012 - 2020

Tabela 12. Zatrudnienie w Szkole Podstawowej im. Króla Zygmunta Augusta w Wasilkowie w latach 2006-2011

Rok szkolny	Nazwa szkoły	Nauczyciele		Administracja i obsługa
		pełnozatr.	niepełnozatr.	
2006/2007	Szkoła w Wasilkowie	54	4	17
	Szkoła Filialna w Sochoniach	2	1	1
	Szkoła Filialna w Jurowcach	2	-	1 niepełnozatr.
	Szkoła Filialna w Dąbrówkach	2	-	1 niepełnozatr.
2007/2008	Szkoła w Wasilkowie	57	3	17
	Szkoła Filialna w Sochoniach	2	1	1
	Szkoła Filialna w Jurowcach	2	-	1 niepełnozatr.
	Szkoła Filialna w Dąbrówkach	2	-	1 niepełnozatr.
2008/2009	Szkoła w Wasilkowie	62	3	17
	Szkoła Filialna w Sochoniach	3	1	1
	Szkoła Filialna w Jurowcach	2	-	1 niepełnozatr.
	Szkoła Filialna w Dąbrówkach	2	-	1 niepełnozatr.
2009/2010	Szkoła w Wasilkowie	66	1	18
	Szkoła Filialna w Sochoniach	3	1	1
	Szkoła Filialna w Jurowcach	2	-	1 niepełnozatr.
	Szkoła Filialna w Dąbrówkach	2	-	1 niepełnozatr.
2010/2011	Szkoła w Wasilkowie	56	6	
	Szkoła Filialna w Sochoniach	2	1	1
	Szkoła Filialna w Jurowcach	2	-	1 niepełnozatr.
	Szkoła Filialna w Dąbrówkach	2	-	1 niepełnozatr.

Źródło: Raport o stanie Gminy Wasilków w latach 2006-2010; Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych gminy Wasilków na rok szkolny 2010/2011.

Osobami niepełnozatrudnionymi w Szkole Filialnej w Jurowcach oraz w Szkole Filialnej w Dąbrówkach są osoby sprząające zatrudnione w wymiarze 7/8 etatu.

Zdecydowana większość nauczycieli zatrudnionych w SP w Wasilkowie i w jej filiach to osoby posiadające wykształcenie wyższe magisterskie i przygotowanie pedagogiczne. W roku szkolnym 2009/2010 tylko 5 nauczycieli (czyli niespełna 7% zatrudnionych) posiadało wykształcenie licencjackie lub ukończone Studium Nauczycielskie. W ostatnich latach trzykrotnie wzrosła liczba nauczycieli dyplomowanych.

Strategia Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012 - 2020

Tabela 13. Wykształcenie kadry pedagogicznej zatrudnionej w Szkole Podstawowej im. Króla Zygmunta Augusta w Wasilkowie latach 2006-2010

Rok	Nazwa szkoły	Wykształcenie				Stopień awansu zawodowego			
		WMPP*	Lic.	SN**	Inne	Staż.	Kontr.	Mian.	Dypl.
2006/07	Szkoła w Wasilkowie	55	-	4	-	3	9	36	11
	Szkoła Filialna w Sochoniach	3	-	-	-	-	-	1	2
	Szkoła Filialna w Jurowcach	2	-	-	-	-	1	-	1
	Szkoła Filialna w Dąbrówkach	2	-	-	-	-	-	2	-
2007/08	Szkoła w Wasilkowie	52	6	2	-	5	11	25	19
	Szkoła Filialna w Sochoniach	3	-	-	-	-	-	1	2
	Szkoła Filialna w Jurowcach	2	-	-	-	-	1	-	1
	Szkoła Filialna w Dąbrówkach	2	-	-	-	-	-	2	-
2008/09	Szkoła w Wasilkowie	58	5	3	-	6	13	22	25
	Szkoła Filialna w Sochoniach	4	-	-	-	1	-	1	2
	Szkoła Filialna w Jurowcach	2	-	-	-	-	1	-	1
	Szkoła Filialna w Dąbrówkach	2	-	-	-	-	-	2	-
2009/10	Szkoła w Wasilkowie	62	2	3	-	4	17	12	34
	Szkoła Filialna w Sochoniach	4	-	-	-	1	-	-	3
	Szkoła Filialna w Jurowcach	2	-	-	-	-	-	1	1
	Szkoła Filialna w Dąbrówkach	2	-	-	-	-	-	2	-

*- wyższe magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym

** - Studium Nauczycielskie

Źródło: Raport o stanie Gminy Wasilków w latach 2006-2010.

Strategia Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012 - 2020

Liczba uczniów w Szkole Podstawowej w Studziankach powoli systematycznie spada. W roku szkolnym 2006/2007 było ich 75, natomiast w 2010/2011 – 64.

Tabela 14. Struktura Szkoły Podstawowej w Studziankach w latach 2006-2011

Rok	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Średnia liczba uczniów w oddziale
2006/2007	7	75	10,7
2007/2008	7	72	10,3
2008/2009	7	70	10
2009/2010	7	72	10,3
2010/2011	7	64	9,1

Źródło: Raport o stanie Gminy Wasilków w latach 2006-2010; Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych gminy Wasilków na rok szkolny 2010/2011.

Powolny spadek liczby uczniów w SP w Studziankach nie wpływa na zmianę liczby zatrudnionych nauczycieli i pracowników obsługi. Liczba nauczycieli zatrudnionych w Szkole na cały etat wynosi 8, a zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy – 4.

Tabela 15. Zatrudnienie w Szkole Podstawowej w Studziankach w latach 2006-2011

Rok	Nauczyciele		Obsługa	
	pełnozatr.	niepełnozatr.	pełnozatr.	niepełnozatr.
2006/2007	8	4	5	0,5
2007/2008	8	4	5	0,5
2008/2009	8	4	5	0,5
2009/2010	8	4	5	0,5
2010/2011	8	4	3	0,5

Źródło: Raport o stanie Gminy Wasilków w latach 2006-2010; Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych gminy Wasilków na rok szkolny 2010/2011.

Wszyscy nauczyciele zatrudnieni w SP w Studziankach posiadają wykształcenie wyższe magisterskie i w większości są nauczycielami dyplomowanymi. W ostatnich latach wielu z nich systematycznie uczestniczyło w licznych kursach i szkoleniach, co pozwoliło na podniesienie ich kwalifikacji zawodowych.

Tabela 16. Wykształcenie kadry pedagogicznej zatrudnionej w Szkole Podstawowej w Studziankach latach 2006-2010

Rok	Wykształcenie					Stopień awansu zawodowego			
	WMPP*	Licencjat	SN**	Inne	Ogółem	Stażyst.	Kontrakt.	Mianow.	Dyplom.
2006/2007	11	1	-	-	12	-	1	9	2
2007/2008	12	-	-	-	12	-	1	7	4
2008/2009	12	-	-	-	12	1	1	2	8
2009/2010	12	-	-	-	12	1	-	3	8

*- wyższe magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym

**- Studium Nauczycielskie

Źródło: Raport o stanie Gminy Wasilków w latach 2006-2010.

Miernikiem jakości poziomu nauczania w szkołach podstawowych są wyniki powszechnego sprawdzianu przeprowadzanego w klasach VI. Średnia punktów uzyskanych przez uczniów ze SP w Wasilkowie w latach szkolnych 2009/2010 i 2010/2011 była wyższa niż średnia uzyskana przez uczniów z całego województwa podlaskiego. W przypadku uczniów ze SP w Studziankach w roku szkolnym 2009/2010 średnia wyników była zbliżona do średniej dla całego województwa, natomiast w roku szkolnym 2010/2011 była wyraźnie wyższa.

Tabela 17. Wyniki sprawdzianów w klasach VI w Szkole Podstawowej w Wasilkowie i w Szkole Podstawowej w Studziankach w latach 2008-2010

Średni wynik ze sprawdzianu w szkole/w województwie	SP w Wasilkowie		SP w Studziankach	
	2009/2010	2010/2011	2009/2010	2010/2011
	24,83/24,80	26,2/25,7	22,20/24,80	27,3/25,7

Źródło: Raport o stanie Gminy Wasilków w latach 2006-2010; Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych gminy Wasilków na rok szkolny 2010/2011.

1.2.3. Edukacja na poziomie gimnazjum

Liczba uczniów pobierających naukę w Gimnazjum w Wasilkowie od kilku lat charakteryzuje się spadkiem. W roku szkolnym 2006/2007 wynosiła ona 484, a w 2009/2010 już 410. W związku z tym zmniejsza się także liczba oddziałów.

Tabela 18. Struktura Gimnazjum im. ks. Wacława Rabczyńskiego w Wasilkowie w latach 2006-2011

Rok	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Klasa					
			I		II		III	
			Liczba oddz.	Liczba uczniów	Liczba oddz.	Liczba uczniów	Liczba oddz.	Liczba uczniów
2006/07	21	484	7	157	6	146	8	181
2007/08	19	438	6	140	7	153	6	144
2008/09	18	407	5	124	6	137	7	146
2009/10	17	410	6	152	5	128	6	130
2010/11	16	392	5	129	5	143	6	120

Źródło: Raport o stanie Gminy Wasilków w latach 2006-2010; Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych gminy Wasilków na rok szkolny 2010/2011.

Łączna liczba nauczycieli zatrudnionych w Gimnazjum (zarówno w pełnym, jak i niepełnym wymiarze godzin) zmniejsza się nieznacznie na przestrzeni 4 ostatnich lat. W roku szkolnym 2006/2007 wynosiła 46, a w roku szkolnym 2009/2010 spadła do 44.

Tabela 19. Zatrudnienie pracowników w Gimnazjum im. ks. Wacława Rabczyńskiego w Wasilkowie w latach 2006-2010

Rok	Nauczyciele		Administracja	Obsługa	
	Pełnozatrudnieni	Niepełno-zatrud.		Pełnozatrudnieni	Niepełno-zatrud.
2006/2007	31	15	3	10	-
2007/2008	29	18	3	10	-
2008/2009	29	17	3	10	-
2009/2010	33	11	3	9	-

Źródło: Raport o stanie Gminy Wasilków w latach 2006-2010.

Nauczyciele zatrudnieni w Gimnazjum w Wasilkowie to w 95% osoby posiadające wykształcenie wyższe magisterskie i przygotowanie pedagogiczne. Podobnie jak w pozostałych szkołach, nauczyciele Gimnazjum im. ks. Wacława, Rabczyńskiego w Wasilkowie podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe na studiach podyplomowych, kursach kwalifikacyjnych i doskonalących w publicznych i niepublicznych ośrodkach doskonalenia nauczycieli.

Tabela 20. Wykształcenie kadry pedagogicznej zatrudnionej w Gimnazjum im. ks. Wacława Rabczyńskiego w Wasilkowie w latach 2006-2010

Rok	Wykształcenie					Stopień awansu zawodowego			
	WMPP*	Licencjat	SN**	Inne	Ogółem	Stażysta	Kontrakt.	Mian.	Dyplom.
2006/07	39	6	-	1	46	6	6	25	9
2007/08	41	6	-	-	47	3	12	14	18
2008/09	43	3	-	-	46	2	15	10	19
2009/10	42	2	-	-	44	3	13	8	20

*- wyższe magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym

** - Studium Nauczycielskie

Źródło: Raport o stanie Gminy Wasilków w latach 2006-2010.

Miernikiem jakości poziomu nauczania w gimnazjach są wyniki egzaminów gimnazjalnych. Wyniki egzaminów uczniów z Gimnazjum w Wasilkowie wskazują na dobry poziom nauczania w tej placówce. Osiągane wyniki z egzaminu gimnazjalnego są wyraźnie wyższe w porównaniu do średnich dla województwa podlaskiego i średniej krajowej (w tabeli pokazano wyniki od roku szkolnego 2006/2007). Wyjątek stanowią wyniki uzyskane przez uczniów Gimnazjum w roku szkolnym 2010/2011, gdyż wówczas młodzież z Wasilkowa osiągnęła średnią wyników zbliżoną do średniej w województwie w części humanistycznej.

O wysokim poziomie nauczania w Gimnazjum w Wasilkowie świadczy też fakt, że zdecydowana większość absolwentów Gimnazjum kontynuuje naukę w szkołach ponadgimnazjalnych, w tym najwięcej w liceach ogólnokształcących i technikach.

Od 1 września 2009 r. w gminie funkcjonuje także gimnazjum niepubliczne pod nazwą Gimnazjum w Wasilkowie Stowarzyszenia Wspierania Edukacji i Rynku Pracy,

z siedzibą przy ul. Suprańskiej 21. W roku szkolnym 2009/2010 gimnazjum liczyło 3 oddziały, w których uczyło się średnio 69 uczniów. W roku szkolnym 2010/2011 liczba uczniów Gimnazjum wynosiła 65. Uchwałą Nr XXXVII/199/09 z dnia 29 października 2010 r. Rada Miejska w Wasilkowie ustaliła tryb udzielania i rozliczania dotacji dla gimnazjum niepublicznego.

Tabela 21. Wyniki egzaminów gimnazjalnych w Gimnazjum w Wasilkowie w latach 2006-2010

Część	Obszar	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011
HUMANISTYCZNA	Polska	31,48	30,80	31,67	30,34	25,3
	Podlaskie	31,09	30,09	32,09	29,50	24,9
	Wasilków	33,53	30,67	32,67	33,03	24,3
MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA	Polska	25,31	27,10	26,03	23,90	23,6
	Podlaskie	25,64	27,60	26,50	24,40	24,2
	Wasilków	28,89	29,18	31,02	29,15	25

Źródło: Raport o stanie Gminy Wasilków w latach 2006-2010; Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych gminy Wasilków na rok szkolny 2010/2011.

1.2.4. Stan bazy lokalowej oświaty

Stan techniczny i funkcjonalność budynków oświatowych oraz urządzeń sportowo-rekreacyjnych uznać należy za dobry, co jest wynikiem stałych, znacznych nakładów finansowych czynionych od kilku lat na poprawę stanu obiektów.

W szkołach Gminy Wasilków funkcjonują pracownie komputerowe, zgodnie ze współczesnymi standardami i wymogami technicznymi. Na bieżąco uzupełniany jest i wymieniany sprzęt komputerowy. Szkoła Podstawowa im. króla Zygmunta Augusta w Wasilkowie posiada 3 pracownie komputerowe (z czego jedna przeznaczona jest tylko dla klas I-III) oraz centrum multimedialne w bibliotece szkolnej. Biorąc pod uwagę wyposażenie Gimnazjum im. ks. Wacława Rabczyńskiego w Wasilkowie w sprzęt komputerowy to obecnie dysponuje ono 29 komputerami w pracowniach komputerowych.

Wszystkie sekretariaty szkół posiadają komputery wraz z niezbędnym oprogramowaniem i oprzyrządowaniem. Placówki oświatowe na terenie Gminy Wasilków dysponują łącznie: 6 salami gimnastycznymi, 1 siłownią, 7 pracowniami komputerowymi, 3 pracowniami językowymi i 3 stołówkami.

1.3. Kultura

1.3.1. Działalność Miejskiego Ośrodka Animacji Kultury

Głównym animatorem życia kulturalnego na terenie Gminy Wasilków jest Miejski Ośrodek Animacji Kultury. Do obiektów nadzorowanych przez MOAK należą: świetlica w Wasilkowie, świetlica w Rybnikach, świetlica w Studziankach, a także świetlica środowiskowa w Nowodworcach. MOAK nadzoruje również obiekty sportowo-rekreacyjne na terenie Wasilkowa, do których należą: teren rekreacyjny „Cypel”, kompleks boisk „Orlik”, a także zespół dwóch odkrytych basenów kąpielowych. Szczegółowy wykaz obiektów MOAK i nadzorowanych przez tę instytucję kompleksów zestawiono w tabeli poniżej.

MOAK realizuje zadania związane z edukacją kulturalną, mecenatem nad amatorską twórczością artystyczną, gromadzeniem i ochroną dóbr kultury, a także organizowaniem rozrywki kulturalnej.

MOAK pełni nadzór nad następującymi sekcjami i grupami zainteresowań³:

- grupy mażorettek przy Młodzieżowej Orkiestrze Dętej (ok. 30 osób),
- sekcje taneczne – zróżnicowane stylistycznie i wiekowo, funkcjonujące średnio 3, 4 rocznie,
- młodzieżowy teatr amatorski „Niemale Co Nieco” i dziecięcy zespół teatralny „Jurki” w Jurowcach – ok. 15 osób,
- chór „Malwianki” w Studziankach – 12- osobowy zespół starszych pań,
- dziecięcy zespół „Płomyki” w Studziankach,
- sekcje nauki gry na instrumentach klawiszowych i gitarze (grupy w Wasilkowie, Jurowcach i Studziankach – ok. 15 osób),
- chór „Wasilkowianki” – 12 osobowy zespół,
- sekcja szachowa – ok. 14 osób,
- sekcja tenisa stołowego – 6 osób,
- klub fantastyki – 5 osób,
- młodzieżowe zespoły muzyczne – opieka, wsparcie sprzętowe, organizacja warsztatów muzycznych,
- warsztaty artystyczne dla dzieci i młodzieży na terenie gminy,
- opieka nad działalnością i funkcjonowaniem Klubu Seniora (ok. 40 osób).

³ Zgodnie ze Sprawozdaniem z działalności MOAK w 2010 roku.

Tabela 22. Baza lokalowe i obiekty nadzorowane przez MOAK w Wasilkowie.

	Obiekt	Charakterystyka	Sposób wykorzystania, funkcja
1.	Świetlica MOAK Wasilków ul. Dworna (bazowy budynek działalności w Wasilkowie)	Zespół pomieszczeń: sala główna o pow. 80m ² , kuchnia (9m ²), sala muzyczna (10m ²), pomieszczenie gospodarcze (magazynek, 4m ²) i toaleta.	Podstawowy obiekt działalności w Wasilkowie; sala główna wykorzystywana na koncerty, spotkania, przedstawienia, dyskoteki, typowe zajęcia świetlicowe; pomieszczenia pomocnicze (kuchnia i magazynek), sala muzyczna do prób zespołów młodzieżowych
2.	Świetlica w Rybnikach (budynek dawnej szkoły)	Zespół 4 pomieszczeń i 2 sanitariatów, w dawnej wiejskiej szkole, o łącznej pow. ok. 100m ² ; budynek drewniany	Organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży, spotkania i zebrania mieszkańców; także z racji położenia w sąsiedztwie Puszczy Knyszyńskiej baza turystyczna na biwaki dla młodzieży i grup harcerskich
3.	Świetlica w Studziankach	Obiekt odnowiony i oddany do użytku w lipcu 2010 r., parter z poddaszem; część parterowa ok. 180m ² : duża sala świetlicowa, kuchnia, łazienka i pom. gosp. Poddasze: 2 sale do edukacji kulturalnej, łazienka i pom. gosp.	Dolna sala wykorzystywana na spotkania, imprezy i zebrania mieszkańców, Poddasze: zajęcia edukacji kulturalnej, warsztaty, spotkania młodzieży
4.	Świetlica środowiskowa w Nowodworcach	Sala o pow. ok. 80m ² z zapleczem kuchennym	Zajęcia edukacji kulturalnej i integracyjne, warsztaty dla dzieci i młodzieży, spotkania i zebrania mieszkańców
5.	Teren rekreacyjny „Cypel”	Skwer nad rzeką, w naturalny sposób otoczony drzewami i zatoką rzeki z trzech stron, o pow. ok. 2000m ²	Letnie festyny, koncerty i imprezy rekreacyjne, letni wypoczynek i rekreacja mieszkańców
6.	Kompleks boisk ORLIK przy ul. Wojtachowskiej	Boisko do piłki nożnej z nawierzchnią trawiastą sztuczną oraz boisko do koszykówki/siatkówki + zaplecze sanitarno szatniowe	Kompleks ogólnodostępny dla sportowych grup nieformalnych
7.	Zespół dwóch odkrytych basenów kąpielowych przy ul. Białostockiej	Dwa baseny 25x50m, z wieżą do skoków, boiskiem do siatkówki plażowej i trawiastą plażą	Miejskie kąpielisko i plaża, letni wypoczynek i rekreacja mieszkańców

Źródło: Raport o stanie Gminy Wasilków w latach 2006-2010.

Do pozostałych stałych zadań realizowanych przez MOAK w Wasilkowie należą:

- współpraca z organizacjami pozarządowymi (ZHR, PZW).
- organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży w okresie wakacji i ferii zimowych („Wakacyjna świetlica” i „Ferie w świetlicy”),
- organizacja wystaw malarskich i fotograficznych,
- organizacja uroczystości gminnych (Święto Konstytucji 3 Maja, Narodowe święto Niepodległości, współorganizacja gali wręczenia medali małżeństwom z 50-letnim stażem pożycia, itp.),
- współorganizacja i koordynacja imprez w ramach Dni Wasilkowa,
- organizacja festiwalu „Wasilkowskie Klimaty Akordeonowe”,
- organizacja Festiwalu Muzyki Organowej i Kameralnej im. Ks. W. Rabczyńskiego,
- organizacja corocznych festynów i koncertów (m.in. Reggae Day, Folk na Lisiej Górze, cykl koncertów Muzyka Klasyczna w Kościele, festyny Powitanie i Pożegnanie lata, koncerty rockowe, gale disco polo),
- prowadzenie i dokumentacja zbioru starych fotografii (w tym m.in. projekt „Wasilków w starej fotografii”),
- redagowanie i wydawanie „Gazety Wasilkowskiej”,
- prace wydawnicze: koordynacja i pomoc w przygotowywaniu wydawnictw książkowych i okazjonalnych,
- opieka merytoryczna nad oficjalną stroną internetową Wasilkowa (przygotowywanie i redagowanie informacji).

Porównując działalność MOAK w Wasilkowie do funkcjonowania podobnych instytucji w innych gminach miejsko-wiejskich powiatu białostockiego należy zauważyć, że pod względem liczby imprez organizowanych w roku Gmina Wasilków wypada dość dobrze – więcej imprez organizuje się jedynie w Czarnej Białostockiej (wśród gmin ujętych w zestawieniu). Bardzo źle prezentuje się poziom uczestnictwa mieszkańców Wasilkowa w imprezach organizowanych przez MOAK. W 38 imprezach zorganizowanych w 2009 roku uczestniczyło zaledwie 1070 osób, podczas gdy w pobliskim Supraślu liczba ta wynosiła 5170, w Czarnej Białostockiej – 9525, a w Chroszczy – 11 630. Świadczy to o małym stopniu aktywności kulturalnej mieszkańców Gminy Wasilków, która może wynikać m.in. z niskiego stopnia poinformowania społeczności o wydarzeniach z zakresu kultury.

Pod względem liczby zespołów artystycznych funkcjonujących na terenie gminy Wasilków prezentuje się podobnie do gmin uwzględnionych w porównaniu.

Tabela 23. Instytucje z zakresu kultury i ich działalność na tle innych gmin miejsko-wiejskich powiatu białostockiego w 2009 roku

	Gmina Wasilków	Gmina Supraśl	Gmina Czarna Białostocka	Gmina Choroszcz
Liczba instytucji kultury (domy, ośrodki, świetlice, kluby)	1	1	3	1
Liczba imprez organizowanych przez instytucje kultury	38	28	49	38
Liczba uczestników imprez zorganizowanych przez instytucje kultury	1 070	5170	9525	11 630
Liczba zespołów artystycznych	9	8	14	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych

1.3.2. Biblioteki gminne

Miejska Biblioteka Publiczna w Wasilkowie jest instytucją kultury, posiada wpis do gminnego rejestru instytucji kultury. W jej skład wchodzi biblioteka główna i filia biblioteczna w Studziankach.

Księgozbiór biblioteki jest systematycznie uzupełniany zgodnie z potrzebami i zainteresowaniami czytelników. Książki kupowane są za środki własne oraz z dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Biblioteka udostępnia także audiobooki- płyty CD i DVD- filmy, bajki, programy, prezentacje itp.

W bibliotece głównej oraz w filii funkcjonują czytelnie internetowe dysponujące w każdej z placówek 3 stanowiskami komputerowymi. W zakresie prac bibliotekarskich komputery są wykorzystane do tworzenia katalogu w programie MAK +.

W bibliotece w Wasilkowie i filii w Studziankach podejmowane są różne formy działalności, które mają na celu promocję książki, czytelnictwa i biblioteki. Organizowane są spotkania autorskie, lekcje biblioteczne, akcje „ferie” i „wakacje”.

Liczba czytelników Biblioteki Publicznej w Wasilkowie od kilku lat pozostaje na tym samym poziomie, pomimo wzrostu liczby mieszkańców. Wzrasta natomiast średnia liczba książek wypożyczanych przez jednego czytelnika w ciągu roku. Statystyczny czytelnik z Wasilkowa wypożycza 19 książek w roku.

Tabela 24. Statystyki dotyczące Biblioteki Publicznej w Wasilkowie

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010
Biblioteki i filie	2	2	2	2
Pracownicy bibliotek	4	4	4	7
Księgozbiór	41 897	43 058	43 504	44 615
Liczba czytelników w ciągu roku	1 251	1 228	1 216	1 224
Liczba wypożyczeń na zewnątrz	21 343	22 766	22 759	23 303
Ludność na 1 placówkę biblioteczną	6 586	6 743	6 877	6 999
Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	3 180,8	3 193,0	3 163,0	3 187,5
Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	96	92	89	88
Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	17,1	18,5	19,0	19,0

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Analizując wskaźniki dotyczące księgozbioru i czytelników w Bibliotece Publicznej w Wasilkowie warto je odnieść do wskaźników charakteryzujących biblioteki funkcjonujące w innych gminach miejsko-wiejskich powiatu białostockiego. Pod względem liczby ludności przypadającej na jedną placówkę biblioteczną Gmina Wasilków wypada najslabiej w porównaniu do pozostałych 3 gmin ujętych w zestawieniu porównawczym. Nie najlepiej także prezentuje się w Wasilkowie wskaźnik określający wielkość księgozbioru na 1000 mieszkańców. Pod względem tego wskaźnika gorzej wypada jedynie Gmina Choroszcz. Pod względem liczby czytelników przydających na 1000 mieszkańców Wasilków plasuje się w środku stawki – wspólnie z Supraślem. Pod względem liczby wypożyczeń przypadających na jednego czytelnika zajmuje trzecie miejsce wśród gmin uwzględnionych w zestawieniu.

Tabela 25. Biblioteki i ich działalność w Gminie Wasilków na tle innych gmin miejsko-wiejskich powiatu białostockiego w 2010 roku

Wskaźniki – biblioteki	Gmina Wasilków	Gmina Supraśl	Gmina Czarna Białostocka	Gmina Choroszcz
ludność na 1 placówkę biblioteczną	6999	4552	3882	4564
księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	3187,5	3453,9	3872,9	2410,1
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	88	87	129	62
wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	19,0	17,4	23,4	35,7

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

1.3.3. Zabytki i walory kulturowe

Do najcenniejszych miejsc stanowiących walory kulturowe Gminy Wasilków należą:

a) **Renesansowy układ przestrzenny miasta** - najstarszym i najcenniejszym zabytkiem Wasilkowa. Został on zaprojektowany w ramach pomiaru włóczęj. Charakteryzuje się regularnym szachownicowym rozplanowaniem.⁴

⁴ http://www.gmina.wasilkow.pl/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=10&Itemid=37

b) **Cmentarz rzymskokatolicki w Wasilkowie**, który powstał w II połowie XIX wieku, w północnej części miasta na powierzchni 4,5 ha. Znajduje się na nim 7 grup rzeźb, 2 fontanny, około 60 zabytkowych nagrobków z najstarszym zachowanym z 1896 r. Przy wejściu na cmentarz znajduje się grób ks. Wacława Rabczyńskiego i jego matki. Ks. Rabczyński był proboszczem wasilkowskim w latach 1947 - 1969, nadzorującym budowę kościoła pod wezwaniem NMP Matki Miłosierdzia, kaplicy wraz z obiektami towarzyszącymi w Świętej Wodzie, a także twórców oryginalnych rzeźb cmentarnych nawiązujących tematyką do Pasji i Zmartwychwstania Chrystusa. Rzeźby te stanowią kontynuację Drogi Krzyżowej, sytuowanej w okolicach Świętej Wody i cmentarza. Oprócz scen pasyjnych na cmentarzu znajdują się posągi aniołów, bramy, balustrady, mury, na których wyryte są wersety z Pisma Świętego, fragmenty pieśni i wiersze nawiązujące treścią do śmierci i życia wiecznego. Do najciekawszych obiektów Cmentarza należą: grób legionistów polskich - Aleksandra i Michała Żukowskich, nagrobek z 1896 r., symboliczny grób przy południowym ogrodzeniu, grób 34 mieszkańców Wasilkowa i Studzianek rozstrzelanych w 1943 r., także liczne groby ofiar II wojny światowej.

W roku 2004 główne figury usytuowane najbliżej frontowego wejścia zostały podświetlone, co stanowi jeden z elementów iluminacji obiektów sakralnych Wasilkowa nocą. W 2002 roku cmentarz został wpisany przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do rejestru zabytków. Decyzja ta podkreśla wartość tej nekropolii.⁵

c) **Cmentarz żydowski**, który jest jedyną zachowaną nekropolią wyznania mojżeszowego w Wasilkowie spośród trzech, które istniały na terenie miasta. Znajduje się przy ul. Słowackiego, przy drodze do wsi Dąbrówki. Cmentarz powstał pod koniec XIX wieku. W czerwcu 2007 r. na cmentarzu żydowskim wykonano kamienną ścieżkę oraz lapidarium upamiętniające Żydów mieszkających przed wojną w Wasilkowie. Do budowy pomnika użyto fragmenty macew odnalezionych w drodze we wsi Nowodworce.⁶

d) **Kościół p.w. Przemienienia Pańskiego**, który został wybudowany w latach 1880-1883 według projektu R. Lenczewskiego i przebudowany w 1911 r. Jest to murowany, nawiązujący do stylów historycznego, romańskiego i gotyckiego, jednonawowy kościół z wieżą-dzwonnica nad prezbiterium. Zniszczony w czasie II wojny światowej, w 1944 r. odbudowany. Wewnątrz uwagę zwraca 14 obrazów drogi krzyżowej, rzeźbiony konfesjonał oraz chrzcielnica z 1860 r., starsza od kościoła. Przy kościele

⁵ http://www.gmina.wasilkow.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=36:cmentarz-rzymskokatolicki&catid=10:warto-zobaczy&Itemid=37

⁶ <http://www.gmina.wasilkow.pl>

znajduje się stary cmentarz, na którym zachowały się nagrobki, a za ogrodzeniem organistówka, drewniana z lat 20. XX w.⁷

e) **Kościół NMP Matki Miłosierdzia**, który został zbudowany w latach 1958-1966, staraniem księdza proboszcza Wacława Rabczyńskiego przy wielkim zaangażowaniu parafian. Miejscem budowy był plac po zburzonym w roku 1867 kościele parafialnym. Wzniesiona nowa świątynia łączy w sobie elementy architektury starochrześcijańskiej i modernistycznej.⁸

f) **Cerkiew św. Apostołów Piotra i Pawła w Wasilkowie** - pierwsze wzmianki o jeszcze drewnianej cerkwi pochodzą z 1669 roku. Obecna murowana została wybudowana w 1853 roku w stylu rusko-bizantyjskim. Wewnątrz znajduje się zabytkowy ikonostas z 1836 roku. Cerkiew z dzwonnica wpisana jest do podlaskiego rejestru zabytków.⁹

g) **Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej Święta Woda**, które co roku przyciąga tysiące pielgrzymów. Choć powstanie Świętej Wody owiane jest licznymi nieprawdopodobnymi legendami sięgającymi do czasów średniowiecza, to pierwsza rzetelna i udokumentowana wzmianka o tym miejscu pochodzi dopiero z roku 1719. Na terenie Sanktuarium znajdują się: kościół, grotta, wzgórze krzyży, cudowne źródło i kaplice Drózek Bolesci Maryi, a także wzgórze tysięcy pątniczych krzyży.¹⁰

h) **Wiatrak typu holenderskiego w Studziankach**, który został przeniesiony jesienią 1984 roku ze wsi Moniuszki koło Jaświł, woj. podlaskie. Budynek zbudowany został na planie ośmiokąta o boku długości 3 m. Fundamenty i ściany piwnicy są betonowe, z okładziną z kamienia granitowego, łamanego. Pozostała część budynku drewniana, zbliżona kształtem do ściętego ostrosłupa. W 2007 roku wiatrak zdobył I nagrodę w prestiżowym Konkursie na Najlepiej Zachowany Zabytek Wiejskiego Budownictwa Drewniane w Województwie Podlaskim. Obiekt znajduje się na końcu wsi Studzianki i stanowi własność prywatną.¹¹

i) **Kopalnie krzemienia sprzed 3 tys. lat w Rybnikach** - zachowane w doskonałym stanie ślady co najmniej kilkudziesięciu kopalń, uważane są dziś za najcenniejsze zabytki związane z pradziejowym górnictwem.

⁷ Tamże

⁸ Tamże

⁹ Tamże

¹⁰ Tamże

¹¹ Tamże

1.3.4. Muzea na terenie Gminy

Na terenie Gminy Wasilków znajduje się Białostockie Muzeum Wsi w Osowiczach typu skansenowskiego. Jest to Oddział Muzeum Podlaskiego w Białymstoku. Celem Muzeum jest ochrona zabytków architektury drewnianej województwa podlaskiego, a także odtworzenie tradycyjnego krajobrazu wiejskiego naszego regionu. W białostockim skansenie znajduje się ok. 40 budynków, przeniesionych z różnych części województwa podlaskiego.

Muzeum organizuje imprezy plenerowe adresowane głównie do dzieci i młodzieży szkolnej. Kalendarz imprez jest stały i obejmuje cztery spotkania w ciągu roku:

- Kraszanki organizowane 1 – 2 tygodnie przed Wielkanocą,
- Piknik w Skansenie na początku czerwca,
- Babie lato w Skansenie na przełomie września i października,
- Gwiazdka w Skansenie 1-2 tygodnie przed Bożym Narodzeniem.

Osnową imprez jest prezentacja warsztatu twórców, rzemieślników ludowych oraz pokazy prac wykonanych w dawnym gospodarstwie domowym. W Białostockim Muzeum Wsi swoje rzemiosło prezentują między innymi garncarze, kowale, bednarze, tkaczki, hafciarki, pisankarki, rzeźbiarze, wytwórcy naczyń słomianych i sit. Wyrabiane są palmy wielkanocne i ozdoby choinkowe. Oprócz prac wymagających wysokiego kunsztu prezentowane są codzienne czynności wykonywane w dawnym gospodarstwie wiejskim, takie jak trzepanie i międlenie lnu, przędzenie na wrzecionie i kołowrotku, kiszanie kapusty, młocka, mielenie ziarna na mąkę, ubijanie masła. Dzieci uczestniczące w pokazach nie tylko obserwują pracę garncarza lub pisankarki, ale mogą samodzielnie spróbować swoich sił przy kole garncarskim lub posługując się igłą i woskiem. Do skansenu można przyjechać również poza czasem imprez na lekcję muzealną poświęconą konkretnym przejawom życia dawnej wsi lub rzemiosłom i spędzić np. godzinę lub dwie przy warsztacie garncarskim lub przy krosnach.¹²

Zgodnie z danymi statystycznymi za 2010 rok w Muzeum odbyło się: 31 warsztatów, 3 imprezy plenerowe, a także 130 lekcji.¹³

Popularność Białostockiego Muzeum Wsi w Osowiczach jest bardzo duża - w 2009 roku odwiedziło je 78 820 osób. Dla porównania warto wspomnieć, że w tym samym roku Muzeum Ikon w pobliskim Supraślu zwiedziło 27 162 osoby, a Muzeum Wnętrz Pałacowych w Choroszczycy – 7321 osób.

¹² http://www.gmina.wasilkow.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=42:biaostockie-muzeum-wsi-w-osowiczach&catid=10:warto-zobaczyc&Itemid=37

¹³ na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 26. Liczba zwiedzających muzeum na terenie Gminy Wasilków na tle liczby zwiedzających muzea w innych gminach miejsko-wiejskich powiatu białostockiego w 2010 roku

Wyszczególnienie	Gmina Wasilków	Gmina Supraśl	Gmina Czarna Białostocka	Gmina Choroszcz
Liczba muzeów z oddziałami [szt.]	1	1	-	1
Zwiedzający muzea i oddziały [os.]	78 820	27162	-	7321

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Oprócz Muzeum Wsi na terenie Gminy Wasilków we wsi Nowodworce, oddalonej 2 km od Wasilkowa znajduje się Muzeum Wozów Strażackich. Jest to jedno z niewielu miejsc na Podlasiu prezentujące zabytkowe samochody strażackie.

1.4. Ochrona zdrowia

Na koniec 2010 roku na terenie Gminy Wasilków funkcjonowało 7 zakładów opieki zdrowotnej, w tym sześć w mieście, zaś jeden na obszarze wiejskim. Wszystkie działające na terenie gminy placówki opieki zdrowotnej mają charakter niepubliczny.

Tabela 27. Zakłady opieki zdrowotnej na terenie Miasta i Gminy Wasilków

Gmina	ogółem				publiczne				niepubliczne			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Choroszcz	7	7	5	5	1	2	1	1	6	5	4	4
Czarna Białostocka	4	3	4	4	0	0	0	0	4	3	4	4
Supraśl	4	5	4	4	0	0	0	0	4	5	4	4
Wasilków	5	5	5	7	0	0	0	0	5	5	5	7
Wasilków - miasto	5	5	5	6	0	0	0	0	5	5	5	6
Wasilków - obszar wiejski	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
PODLASKIE	545	566	605	628	130	127	114	109	415	439	491	519
POLSKA	14206	14853	16252	16608	3192	3298	2967	2733	11014	11555	13285	13875

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W Gminie Wasilków w porównaniu do gmin ościennych istnieje dobry dostęp do opieki zdrowotnej. Przy podobnej liczbie mieszkańców w pozostałych gminach działają cztery lub pięć zakładów opieki zdrowotnej, zaś w gminie Wasilków siedem.

Do podstawowej infrastruktury zdrowotnej na terenie gminy Wasilków należą następujący świadczeniodawcy:

- 1) Niepubliczny Lekarski Zakład Opieki Zdrowotnej „WA-MED” w Wasilkowie.

Do przychodni zapisanych jest 10.200 osób, nad którymi sprawuje opiekę 7 lekarzy: 2 lekarzy pediatrów, 5 lekarzy rodzinnych. Niepubliczny Lekarski Zakład Opieki Zdrowotnej „WA-MED” przeprowadza badania profilaktyczne – spirometryczne (cztery razy w roku) i urologiczne (trzy razy w roku). Na podstawie umowy o świadczenia pielęgniarskie, zawartej z Niepublicznym Pielęgniarskim Zakładem Opieki Zdrowotnej „MEGA-MED” w Wasilkowie, codziennie w gabinecie zabiegowym wykonywane są badania moczu, cholesterolu i cukru oraz pozostałe badania laboratoryjne. Ponadto przeprowadzane są badania diagnostyczne EKG (codziennie), USG (raz w tygodniu), oraz szczepienia i badania profilaktyczne dzieci zdrowych (trzy razy w tygodniu).

2) Niepubliczny Pielęgniarski Zakład Opieki Zdrowotnej „MEGA-MED” w Wasilkowie świadczy usługi pielęgniarskie w zakresie:

- podstawowej opieki zdrowotnej (codziennie),
- medycyny szkolnej – w Szkole Podstawowej im. króla Zygmunta Augusta w Wasilkowie (pięć razy w tygodniu),
- opieki uczniów gimnazjum i szkół podstawowych.

3) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Praktyka stomatologiczna w Wasilkowie.

W placówce znajdują się trzy stanowiska stomatologiczne, na których pracuje pięciu lekarzy stomatologów. Przychodnia przyjmuje średnio 600 osób miesięcznie. W ramach profilaktyki zdrowotnej przeprowadzane jest lakowanie zębów szóstych u dzieci do siódmego roku życia oraz lakierowanie zębów u dzieci i młodzieży do 18 roku życia.

4) Gabinet okulistyczny czynny jest przez pięć dni w tygodniu. W gabinecie przyjmuje jeden lekarz medycyny.

5) Rehabilitacyjny Zakład Opieki Zdrowotnej „REH-MED” w Wasilkowie. RZOZ „REH-MED” otwarty jest od poniedziałku do piątku, w placówce przyjmuje dwóch lekarzy z zakresu rehabilitacji. Wykonywane są zabiegi:

- terapuls,
- diatermia krótkofalowa,
- laseroterapia,
- zabiegi z zastosowaniem ultradźwięków,
- elektryzacje,
- leczenie światłem (lampy: Sollux, Bioptron),
- krioterapia,
- aqavibron.

W Zakładzie RZOZ „REH-MED” udziela się również porad lekarskich. Ponadto pacjenci RZOZ „REH-MED” mogą korzystać z gimnastyki leczniczej.

6) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Justyna Bartłomiejczuk w Wasilkowie – otwarty jest trzy razy w tygodniu (w godzinach rannych i popołudniowych). W placówce przyjmuje trzech lekarzy ginekologów oraz trzy położne. Wykonywane są badania:

- podstawowe badanie ginekologiczne,
- stopień czystości,
- cytologia,
- USG narządu rodniego i piersi,
- prowadzenie ciąży.

7) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Rad-Dent s.c. Radłowsky M.R. w Jurowcach.

W 2010 roku w Gminie Wasilków udzielono 45438 porad w podstawowej opiece zdrowotnej. W latach 2007-2010 liczba tych porad zwiększyła się o 10,1%. Chcąc porównać gminy pod względem liczby porad medycznych udzielonych w podstawowej opiece zdrowotnej obliczono wskaźnik liczby porad przypadających na jednego mieszkańca danej gminy. Okazało się, że średnio w całym kraju wskaźnik ten wynosi 3,98 a w województwie podlaskim 4,24. W Gminie Wasilków sytuacja wygląda nieco gorzej, bowiem na jednego mieszkańca przypada tu 3,25 wizyt lekarskich w podstawowej opiece zdrowotnej, podczas gdy w gminie Supraśl 4,29, natomiast w Czarnej Białostockiej 4,1.

Tabela 28. Liczba porad udzielonych w podstawowej opiece zdrowotnej

Obszar/ rok	2007	2008	2009	2010	Liczba porad na 1 mieszkańca [szt./Mk]
	[szt.]	[szt.]	[szt.]	[szt.]	
POLSKA	147817861	151047784	154550569	152225012	3,98
PODLASKIE	5182547	5184916	5251814	5036941	4,24
Choroszcz	29870	29300	29282	27553	2,01
Czarna Białostocka	49215	50311	52172	47743	4,10
Supraśl	38176	59464	59946	58558	4,29
Wasilków	41270	47738	47443	45438	3,25

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Według danych GUS na koniec 2010 r. w Wasilkowie funkcjonowały 4 apteki zatrudniające 8 farmaceutów. W tym czasie na jedną aptekę ogólnodostępną w gminie przypadało 3 499 osób. Jest to aż o 3 244 mniej niż w 2008 r. W mieście wskaźnik ten wyniósł 2 438 i jest o 2 282 osoby niższy w porównaniu do 2008 r.

Tabela 29. Liczba osób przypadających na aptekę ogólnodostępną

Jednostka terytorialna	ludność na aptekę ogólnodostępną [os.]			
	2007	2008	2009	2010
POLSKA	3587	3590	3528	3381
PODLASKIE	3774	3831	3695	3526
Choroszcz	6623	6678	13522	6847
Czarna Białostocka	5850	5835	5819	11645
Supraśl	4362	6644	6737	13656
Wasilków	6586	6743	3439	3499
Wasilków – wyłącznie miasto	4606	4720	2402	2438

Zródło: Bank Danych Lokalnych GUS

W chwili obecnej na terenie gminy Wasilków funkcjonują 4 apteki:

- Apteka „Anna” przy ul. Kryńskiej 32 w Wasilkowie,
- Apteka „Cefarm Białystok” S.A. przy ul. Grodzieńskiej 1a w Wasilkowie,
- Apteka Sochoń Krystyna przy ul. Grodzieńskiej 33 w Wasilkowie,
- Apteka „Słoneczna” przy ul. Polnej 2/3 w Wasilkowie.

W Wasilkowie funkcjonuje jeden oddział żłobkowy przy przedszkolu. W 2010 r. przebywało w nim 22 dzieci, tj. wykorzystane były wszystkie miejsca, którymi oddział dysponuje.

1.5. Polityka społeczna

Od 2007 roku w gminie Wasilków funkcjonuje jedna stacjonarna placówka pomocy społecznej. Jest to Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wasilkowie, który dysponuje 15 miejscami. W 2010 r. ośrodek udzielił pomocy 10 osobom. W porównaniu do 2009 roku zmniejszyła się liczba miejsc w Ośrodku, bowiem w 2009 r. oferowano tam aż 35 miejsc. Ośrodek Pomocy Społecznej, jako samodzielna jednostka organizacyjna gminy realizuje zadania określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.).

Tabela 30. Placówki stacjonarnej pomocy społecznej

Jednostka terytorialna	placówki (z filiami)				domy pomocy społecznej			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
	ob.	ob.	ob.	ob.	ob.	ob.	ob.	ob.
POLSKA	1396	1410	1471	1489	821	827	829	827
PODLASKIE	44	44	44	44	26	27	25	24
Choroszcz	1	1	1	1	1	1	1	1
Czarna Białostocka	1	1	1	1	1	1	1	0
Supraśl	1	0	0	0	0	0	0	0
Wasilków	1	1	1	1	0	0	0	0
Wasilków - miasto	1	1	1	1	0	0	0	0

Zródło: Bank Danych Lokalnych

Tabela 31. Miejsca i mieszkańcy w placówkach stacjonarnej pomocy społecznej

Jednostka terytorialna	miejsca (łącznie z filiami)				mieszkańcy (łącznie z filiami)			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
	msc	msc	msc	msc	osoba	osoba	osoba	osoba
POLSKA	101101	100832	102524	102947	96696	98416	99944	101199
PODLASKIE	3187	3146	3027	3043	3066	3048	2878	2964
Choroszcz	310	304	294	286	302	304	294	285
Czarna Białostocka	55	50	50	50	50	50	50	50
Supraśl	35	0	0	0	36	0	0	0
Wasilków	11	11	35	15	18	18	35	10
Wasilków - miasto	11	11	35	15	18	18	35	10

Zródło: Bank Danych Lokalnych

W ośrodku zatrudniony jest kierownik, trzech starszych specjalistów pracy socjalnej, specjalista pracy socjalnej i pracownik socjalny. Dwie osoby realizują świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny. Od 2010 r. ośrodek ma odrębną księgowość, dlatego została zatrudniona główna księgowa; ponadto w skład kadry wchodzi sprzątaczką – doręczyciel korespondencji zatrudniona na ½ etatu. Na potrzeby ośrodka zatrudniony jest również informatyk i inspektor bhp (umowa zlecenie). W 2010 r. ośrodek zmienił swoją siedzibę i przeniósł się na ulicę Kryńską 32, w związku, z czym poprawiły się warunki pracy kadry ośrodka.

Ośrodek pomocy społecznej oprócz bieżących zadań współpracuje z wieloma instytucjami i stara się rozwiązywać problemy społeczne mieszkańców. W 2008 r. ośrodek zorganizował kurs siostry PCK, który był zorganizowany przez Polski Czerwony Krzyż. Ze względu na duże zainteresowanie szkoleniem kurs był również realizowany w latach następnych.

Gmina Wasilków świadczy usługi dowozu osób niepełnosprawnych do szkół, przychodni, urzędów i innych placówek. Usługi takie pozwalają na wyrównanie szans

Strategia Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012 - 2020

pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych we wszystkich sferach życia poprzez zapewnienie komunikacji dostosowanej do ich potrzeb.

Realizację zadań z pomocy społecznej w okresie od roku 2007 do września 2010 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 32. Zadania z zakresu pomocy społecznej udzielone w Gminie Wasilków

Rodzaj pomocy	Dane	2007	2008	2009	VI/2010
Zasiłki okresowe	Liczba osób	296	287	332	277
	Kwota	302 193	396 328	508 265	300 801
Schronienie	Liczba osób	2	7	2	1
	Kwota	960	14 183	7 620	1 260
Dożywianie (posiłek + zasiłek celowy na żywność)	Liczba osób	796	768	862	647
	Kwota	268 489	269 933	372 785	155 286
Usługi opiekuńcze	Liczba osób	24	30	24	27
	Kwota	106 940	156 570	175 964	92 546
Zasiłki celowe na pokrycie strat powstałych w wyniku zdarzenia losowego	Liczba osób	3	1	1	2
	Kwota	7 500	2 500	2 500	3 500
Sprawienie pogrzebu	Liczba osób	4	2	2	0
	Kwota	6 769	3 474	2 495	0
Zasiłki celowe i w naturze	Liczba osób	721	705	797	520
	Kwota	113 901	290 110	142 875	79 293
Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	Liczba osób	10	10	13	13
	Kwota	63 038	103 313	177 084	106 600
Zasiłki stałe	Liczba osób	55	61	61	63
	Kwota	178 132	197 855	224 271	124 128
Składka zdrowotna od wypłaconych zasiłków stałych	Liczba osób	48	53	52	56
	Kwota	15 251	17 178	19 386	10 489
Składka zdrowotna od wypłaconych świadczeń pielęgnacyjnych	Liczba świadczeń	105	98	101	61
	Kwota	3 969	3 704	3 962	2 849
Składka emerytalno - rentowa od wypłaconych świadczeń pielęgnacyjnych	Liczba świadczeń	113	101	118	71
	Kwota	14 804	10 696	13 158	9 404
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiolową lub ekologiczną	Liczba osób	4	0	0	0
	Kwota	8 500	0	0	0
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Liczba osób	2	1	1	0
	Kwota	14 550	15 420	6 188	0
Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)	Liczba rodzin	11	12	23	12
Interwencja kryzysowa	Liczba rodzin	2	0	0	0
Praca socjalna	Liczba rodzin	586	402	538	437
Zatrudnienie	Liczba osób	11	11	9	10
	kwota	283 158	333 694	421 232	264 207

Strategia Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012 - 2020

Z kolei realizację zadań z zakresu świadczeń rodzinnych w okresie od roku 2007 do września 2010 r. obrazuje tabela poniżej.

Tabela 33. Świadczenia rodzinne udzielone w Gminie Wasilków w latach 2007-2010

Świadczenia rodzinne		2007 r.		2008 r.	
		Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń
Zasiłek rodzinny		1142996	18652	1012597	16617
DODATEK DO ZASIŁKU RODZINNEGO Z TYTUŁU:	Dodatek do zasiłku rodzinnego ogółem	921114	9080	886603	8145
	Urodzenia dziecka	69000	69	95000	95000
	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	175054	452	190667	490
	Samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0	0	0	0
	Samotnego wychowywania dziecka	127080	740	123530	721
	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	33000	429	31660	413
	Rozpoczęcia roku szkolnego	116500	1165	90700	907
	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na częściowe pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły)	3600	40	3060	34
	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na pokrycie wydatków związanych z zapewnieniem dziecku możliwości dojazdu z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły)	163200	3264	14450	2889
	Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	233680	2921	207640	2596
	ZASIŁKI RODZINNE WRAZ Z DODATKAMI		2064110	27732	1899200

Tabela 34. Świadczenia rodzinne udzielone w Gminie Wasilków w latach 2007-2010 (c.d.)

Świadczenia rodzinne		2009 r.		01.01.2010 r. - 31.08.2010 r.	
		Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń
ZASIŁEK RODZINNY		970881	15120	810078	9416
DODATEK DO ZASIŁKU RODZINNEGO Z TYTUŁU:	Dodatek do zasiłku rodzinnego ogółem	848304	7525	477354	4102
	Urodzenia dziecka	79000	79	45000	45
	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	220534	568	134494	349
	Samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	0	0	0	0
	Samotnego wychowywania dziecka	108410	633	85400	484
	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	29680	390	19000	252
	Rozpoczęcia roku szkolnego	96300	963	2000	20
	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na częściowe pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniami w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły)	1800	20	990	12
	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na pokrycie wydatków związanych z zapewnieniem dziecku możliwości dojazdu z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły)	128700	2574	74550	1491
	Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	183880	2298	115920	1449
ZASIŁKI RODZINNE WRAZ Z DODATKAMI		1819185	22645	1287432	13518

W Gminie Wasilków do września 2010 roku udzielono 553 świadczeń w ramach funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 260 226 zł.

Tabela 35. Realizacja świadczeń w ramach funduszu alimentacyjnego w latach 2008-2010

	01.10.2008 r. – 31.12.2008 r.		2009 r.		01.01.2010 r. – 31.08.2010 r.	
	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń
Fundusz alimentacyjny	72690	153	340728	720	260226	553

Wśród osób objętych świadczeniami pomocy społecznej największą grupę stanowią osoby bezrobotne, dlatego też w roku 2009 ośrodek złożył wniosek na realizację projektu skierowanego na pomoc dla tej właśnie grupy i był to „Program Aktywizacji Społeczno – Zawodowej Osób Bezrobotnych w Gminie Wasilków” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. W projekcie uczestniczyły 24 osoby, które oprócz wsparcia psychologa, doradcy zawodowego, kursu komputerowego zrobiły również kursy zawodowe:

- kurs usług opiekuńczych – kurs siostry PCK – 12 osób,
- handlowiec – sprzedawca z modułem obsługi kasy fiskalnej – 11 osób,
- kelner – barman – 1 osoba.

Wartość projektu w 2009 r. wyniosła 165.000 zł. Według przeprowadzonych ankiet połowa z osób uczestniczących w projekcie podjęła zatrudnienie. Osiągnięte efekty spowodowały, że ośrodek złożył wniosek o realizację projektu w roku 2010, który także jest ukierunkowany na grupę osób bezrobotnych.

W roku bieżącym w projekcie uczestniczy 27 osób, w tym 4 mężczyzn. Poza realizowanymi formami z roku ubiegłego, w tym roku zostały zorganizowane również kursy: kucharz, bukietarz - florysta z okolicznościową dekoracją wnętrza, magazynier z obsługą wózków jezdniowych. Ostatecznie w projekcie uczestniczyło 27 osób:

- kurs usług opiekuńczych – kurs siostry PCK – 10 osób,
- handlowiec – sprzedawca z modułem obsługi kasy fiskalnej – 3 osoby,
- kucharz – 2 osoby,
- magazynier z obsługą wózków jezdniowych – 4 osoby,
- bukietarz – florysta z okolicznościową dekoracją wnętrza – 8 osób.

Oprócz działań standardowych ośrodek podejmuje również innowacyjne działania środowiskowe, integrujące lokalną społeczność. W roku 2010 w ramach realizowanego projektu „Program Aktywizacji Społeczno – Zawodowej Osób Bezrobotnych w Gminie Wasilków” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego zorganizowano Festyn Rodzinny dla beneficjentów projektu i ich otoczenia. Ponadto w ramach realizowanego Gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem oraz rodziną ośrodek zorganizował „Piknik Wasilkowskich Rodzin”.

Ponadto w Wasilkowie funkcjonuje Pogotowie Opiekuńcze przy Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej "OPOKA" prowadzone na zlecenie powiatu białostockiego i wpisane do rejestru Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego. Jest to całodobowa placówka opiekuńczo – wychowawcza o typie interwencyjnym. Zgodnie z definicją, Placówka interwencyjna zapewnia dziecku: doraźną opiekę przez całą dobę na czas trwania sytuacji kryzysowej; kształcenie dostosowane do jego wieku i możliwości rozwojowych; opiekę i wychowanie do czasu powrotu do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej, adopcyjnej, placówce rodzinnej albo socjalizacyjnej; przygotowuje diagnozę stanu psychofizycznego i sytuacji życiowej dziecka, związków rodzinnych oraz ustala wskazania do dalszej pracy z dzieckiem; przygotowuje diagnozę psychologiczno-pedagogiczną dziecka oraz diagnozę jego sytuacji rodzinnej na potrzeby sądu rodzinnego. Pobyt dziecka nie może trwać dłużej

niż 3 m-ce (może być przedłużony o kolejne 3 m-ce w przypadku, gdy postępowanie sądowe w sprawie uregulowania sytuacji prawnej dziecka jest w toku).

Organem prowadzącym „OPOKE” jest Zgromadzenie Sióstr Św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Podkowie Leśnej. Dyrektorem placówki jest s. Marta Kamińska mianowana przez Przełożoną Generalną Zgromadzenia. Pogotowie przeznaczone jest dla 14-stu dziewcząt w wieku od 7 do 18 lat. W przypadku konieczności łączenia rodzeństw mogą być przyjęte i młodsze dzieci oraz chłopcy. Do placówki są przyjmowane dzieci w porozumieniu z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku, z pedagogiem szkolnym, z pracownikiem socjalnym, sądem oraz na prośbę rodziców, jak i samych dzieci. Placówka otrzymuje dotacje ze Starostwa Powiatowego i ze wszystkich domów opiekuńczo-wychowawczych. Stale przebywa w placówce do 14 wychowanków.

Budynek placówki jest wielokondygnacyjny z wysokim podpiwniczeniem. Na pierwszej kondygnacji znajduje się obszerny hol z klatką schodową prowadzącą do pomieszczeń pogotowia opiekuńczego, pokoi mieszkalnych sióstr i pokoju odwiedzin. W podpiwniczeniu znajdują się pomieszczenia gospodarcze: kuchnia, stołówka, łazienka, pralnia, szatnia, kotłownia oraz pomieszczenie biurowe.

1.6. Gospodarka mieszkaniowa

W Gminie Wasilków z roku na rok przybywa budynków mieszkalnych. W 2010 roku było ich 3307, co w porównaniu do 2008 roku oznacza wzrost aż o 7,7%, przy czym w mieście Wasilków wzrost ten wyniósł 4,8%, a na obszarze wiejskim aż 11,7%. W porównaniu do sąsiednich gmin jest to największy przyrost (dla porównania w województwie podlaskim wzrost ten wyniósł 1,4%, w gminie Choroszcz 6,8%, a w gminach Supraśl i Czarna Białostocka około 4%).

Tabela 36. Budynki mieszkalne w gminie

Jednostka terytorialna	ogółem			Dynamika
	2008	2009	2010	
	bud.	bud.	bud.	
POLSKA	5751174	5820763	5869959	102,1
PODLASKIE	220629	222054	223808	101,4
Choroszcz	3213	3291	3433	106,8
Czarna Białostocka	1821	1841	1910	104,9
Supraśl	3638	3701	3791	104,2
Wasilków – cała gmina	3070	3134	3307	107,7
Wasilków - miasto	1783	1811	1869	104,8
Wasilków - obszar wiejski	1287	1323	1438	111,7

Zródło: Bank Danych Lokalnych

Bardziej szczegółowych informacji o zmianach w zasobach mieszkaniowych gminy dostarcza tabela poniżej. W 2010 roku przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w Gminie Wasilków wynosi 83,5 m², co sytuuje gminę powyżej średniej krajowej (70,9 m²) oraz średniej dla województwa podlaskiego (74 m²). Istnieje jednak zasadnicza różnica pomiędzy przeciętną powierzchnią użytkową mieszkania w mieście Wasilków i poza nim. Na obszarze wiejskim powierzchnia ta przekracza 103 m², podczas gdy w mieście wynosi 75,6 m². Warto zauważyć, że w analizowanym okresie 2007-2010 w Gminie Wasilków dynamika przyrostu przeciętnej powierzchni mieszkaniowej jest największa i wynosi prawie 5% (porównywalną odnotowała jedynie gmina Choroszcz – 4,5%).

Tabela 37. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania

Jednostka terytorialna	1 mieszkania				dynamika
	2007	2008	2009	2010	
	m2	m2	m2	m2	
POLSKA	69,8	70,2	70,5	70,9	101,6
PODLASKIE	73,2	73,6	73,8	74,0	101,1
Choroszcz	84,7	86,9	87,8	88,5	104,5
Czarna Białostocka	64,5	64,8	65,1	65,2	101,1
Supraśl	98,2	99,4	100,2	100,8	102,6
Wasilków – cała gmina	82,6	83,3	83,8	83,5	101,1
Wasilków - miasto	76,2	76,3	76,3	75,6	99,2
Wasilków - obszar wiejski	98,6	100,9	102,2	103,4	104,9

Zródło: Bank Danych Lokalnych

W 2010 roku największa powierzchnia użytkowa mieszkania na jednego mieszkańca przypadła w gminie Supraśl (32,7 m²), następnie w gminie Choroszcz (29,8 m²) i gminie Wasilków (29,7 m²). Ponownie widoczne jest duże zróżnicowanie pod tym względem pomiędzy obszarem miejskim i wiejskim gminy. W mieście Wasilków na jednego mieszkańca przypada 27,6 m², natomiast na obszarze wiejskim 34,6 m² powierzchni użytkowej mieszkania.

Tabela 38. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na jedną osobę

Jednostka terytorialna	na 1 osobę				dynamika
	2007	2008	2009	2010	
	m2	m2	m2	m2	
POLSKA	23,8	24,2	24,6	24,9	104,6
PODLASKIE	24,9	25,3	25,7	26,0	104,4
Choroszcz	27,7	29,0	29,5	29,8	107,6
Czarna Białostocka	21,6	21,9	22,2	22,2	102,8
Supraśl	31,4	32,1	32,4	32,7	104,1
Wasilków – cała gmina	28,6	29,2	29,3	29,7	103,8
Wasilków - miasto	26,9	27,3	27,3	27,6	102,6
Wasilków - obszar wiejski	32,6	33,7	34,2	34,6	106,1

Zródło: Bank Danych Lokalnych

Na tle innych miast gmin ościennych Miasto Wasilków wyróżnia się stanem wyposażenia budynków mieszkalnych w różnego rodzaju instalacje. W 2010 roku aż 98,6% mieszkań było wyposażonych w sieć wodociągową (w pozostałych gminach od 95,7% do 97,1%), 92,2% posiadało łazienkę (w pozostałych gminach od 80,8% do 92,6%) i prawie 82% centralne ogrzewanie (w pozostałych gminach od 61,6% do 88%).

Tabela 39. Mieszkania wyposażone w instalacje w % ogółu mieszkań w miastach

Jednostka terytorialna	w miastach								
	wodociąg			łazienka			centralne ogrzewanie		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
POLSKA	98,5	98,6	98,6	92,2	92,4	92,4	84,7	84,9	85,0
PODLASKIE	97,9	97,7	97,7	94,2	93,9	94,0	90,1	89,8	89,9
Choroszcz	97,0	97,0	97,1	92,4	92,6	92,6	87,7	87,8	88,0
Czarna Białostocka	95,7	95,7	95,7	90,4	90,4	90,4	81,1	81,2	81,2
Supraśl	96,3	96,4	96,5	80,5	80,7	80,8	61,1	61,3	61,6
Wasilków	98,6	98,6	98,6	91,8	91,9	92,2	80,9	81,2	81,9

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na obszarach wiejskich stan wyposażenia mieszkań w instalacje nie wygląda już tak korzystnie, szczególnie w porównaniu do gminy Supraśl. Ponad 86% mieszkań w gminie Wasilków jest wyposażonych w sieć wodociągową, 75,5% posiada łazienkę i 53,9 centralne ogrzewanie.

Tabela 40. Mieszkania wyposażone w instalacje w % ogółu mieszkań na obszarach wiejskich

Jednostka terytorialna	na wsi								
	wodociąg			łazienka			centralne ogrzewanie		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010
	%	%	%	%	%	%	%	%	%
POLSKA	88,9	89,0	89,1	75,8	76,1	76,4	64,4	64,8	65,2
PODLASKIE	79,6	79,8	79,9	62,7	63,1	63,3	49,4	49,9	50,1
Choroszcz	80,7	81,2	81,6	68,2	68,9	69,6	61,9	62,7	63,5
Czarna Białostocka	81,4	81,5	81,6	66,0	66,3	66,4	25,7	26,3	26,5
Supraśl	90,6	90,9	91,1	85,3	85,7	86,0	72,7	73,4	74,0
Wasilków	85,3	85,6	86,1	74,2	74,8	75,5	51,3	52,6	53,9

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W 2009 roku Gmina Wasilków dysponowała 46 mieszkaniami komunalnymi o łącznej powierzchni 1806 m², w tym jednym mieszkaniem socjalnym o powierzchni 14 m².

Strategia Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012 - 2020

Tabela 41. Zasoby mieszkaniowe gmin (komunalne)

Jednostka terytorialna	mieszkania ogółem		mieszkania socjalne	
	mieszkania	powierzchnia użytkowa mieszkań	mieszkania	powierzchnia użytkowa mieszkań
	2009	2009	2009	2009
	mieszk.	m ²	mieszk.	m ²
POLSKA	1051581	47410182	61435	1943596
PODLASKIE	19317	839473	1081	36448
Choroszcz	32	1288	2	42
Czarna Białostocka	182	7412	62	2277
Supraśl	66	2470	2	60
Wasilków	46	1806	1	14
Wasilków – miasto	46	1806	1	14

Zródło: Bank Danych Lokalnych

Gmina Wasilków w 2010 roku wypłaciła 1063 dodatki mieszkaniowe o łącznej wysokości 146 922 zł, z czego 18 dodatków o łącznej wartości 1992 zł przypadło na obszar wiejski. W 2010 roku suma wypłaconych dodatków jest większa w porównaniu do 2007 r. o 9,8% i o 13,2% w porównaniu do 2009 roku. W całej Polsce i w województwie podlaskim środki pieniężne wypłacone w formie dodatków mieszkaniowych w 2010 roku były wyższe niż w 2009 roku (odpowiednio o 7,3% i 8,5%).

Tabela 42. Liczba i kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych

Jednostka terytorialna	ogółem							
	liczba				kwota			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
	szt.	szt.	szt.	szt.	zł	zł	zł	zł
POLSKA	7113189	5675382	4979570	5058672	1047260852	833665844	806994717	865750968
PODLASKIE	279083	236782	208904	205761	40199382	32802534	32182650	34921897
Choroszcz	879	634	491	537	106343	80073	61051	87019
Czarna Białostocka	3831	2939	2480	2768	507722	435590	419803	486132
Supraśl	346	241	210	206	50933	34766	29374	32132
Wasilków – cała gmina	1276	1089	1027	1063	133736	125623	129816	146922
Wasilków - miasto	1258	1077	1021	1045	131640	124091	129457	144930
Wasilków - obszar wiejski	18	12	6	18	2096	1532	359	1992

Zródło: Bank Danych Lokalnych

1.7. Środowisko przyrodnicze i turystyka

1.7.1. Środowisko przyrodnicze

Gmina Wasilków położona jest na Wysoczyźnie Białostockiej. Teren gminy kształtują utwory trzeciorzędowe i czwartorzędowe, formy rzeźby terenu powstały w okresie stadiału północno-mazowieckiego. Rzeźba terenu posiada kształt pagórkowaty, morenowy. W gminie występują wodnolodowcowe piaski różnoziarniste ze żwirem o średnicy od 2 do 15 mm, nawiercone na rzędnej 21 m n.p.m. Są to osady pochodzące z okresu zlodowacenia południowopolskiego, najstarsze w powiecie białostockim. Tuż nad nimi zalega glina zwałowa szara a nad nią lokalnie pyły i ropy zastoiskowe.¹⁴

Obszar Gminy Wasilków, podobnie jak województwo podlaskie leży w strefie klimatu umiarkowanego. Obszar gminy Wasilków pod względem klimatycznym należy do dzielnicy klimatu dość surowego. Średnia roczna temperatura wynosi ok. 7 °C. Czas trwania zimy wynosi od 105 do 112 dni a lata od 80 do 90 dni. Liczba dni ze śniegiem wynosi od 85 do 100. Średni roczny opad wynosi 580 mm, z tego 60% opadów przypada na okres od kwietnia do września. Znaczna część opadów atmosferycznych spada w postaci śniegu. Dane klimatyczne:

– średnia temperatura roczna	– 6 – 7 °C
– średnia temperatura okresu V-VII	– 16,5 ÷ 19 °C
– suma opadów atmosferycznych w roku	– 450 ÷ 750 mm
– suma opadów atmosferycznych w okresie V-VII	– 63% opadów rocznych
– długość okresu wegetacyjnego	– 190 dni
– liczba dni z pokrywą śniegu	– 130 dni ¹⁵ .

Sieć wodną gminy tworzą rzeka Supraśl, Czarna, ciek wodny Jaroszkówka. Jakość wód powierzchniowych ocenia się na drugą klasę. Na rzece Supraśl znajduje się zalew pełniący funkcje zbiornika retencyjnego oraz rekreacyjnego. Rzeka Supraśl stanowi źródło wody zaopatrujące w wodę gminy Wasilków, Supraśl i Białystok. Szerzej na ten temat można znaleźć stosowne dane w rozdziale dotyczącym infrastruktury ochrony środowiska.

Gmina Wasilków charakteryzuje się dużym potencjałem w zakresie wód podziemnych. Są to głównie zasoby trzeciorzędowe i czwartorzędowe, stanowiące największe źródło wody podziemnej w powiecie białostockim.

¹⁴ L. Magrel, M. Ładyński, U. Ilkowska – Ładyńska, P. Herman, *Program ochrony środowiska Gminy Wasilków do roku 2012*, Wasilków 2004.

¹⁵ Tamże.

Na terenie gminy Wasilków nie ma gleb klasy I i II. Większość gruntów ornych zaliczanych jest do klasy bonitacyjnej IV, V i VI. W gminie występują kopaliny pospolite jak piaski, żwir i gliny morenowe oraz torfy. Ponad 48% powierzchni gminy stanowią lasy i grunty leśne, a ponad 22% grunty orne.

Walory przyrodnicze gminy omówiono w podrozdziale 1.7.3.

Tabela 43. Użytkowanie gruntów w Gminie Wasilków

Jednostka terytorialna	grunty orne	sady	łąki	pastwiska	pozostałe grunty i nieużytki	lasy i grunty leśne
[ha]						
Choroszcz	5709	140	2359	1542	3704	2896
Czarna Białostocka	2345	12	1015	505	981	15796
Dobrzyniewo Duże	4596	133	2726	1580	1183	5849
Supraśl	2256	21	1415	513	1162	13429
Wasilków	2866	18	1450	711	1521	6151
[%]						
Choroszcz	34,9%	0,9%	14,4%	9,4%	22,7%	17,7%
Czarna Białostocka	11,4%	0,1%	4,9%	2,4%	4,7%	76,5%
Dobrzyniewo Duże	28,6%	0,8%	17,0%	9,8%	7,4%	36,4%
Supraśl	12,0%	0,1%	7,5%	2,7%	6,2%	71,4%
Wasilków	22,5%	0,1%	11,4%	5,6%	12,0%	48,4%

Zródło: Bank Danych Lokalnych

1.7.2. Zagospodarowanie turystyczne

Obiekty noclegowe

Na terenie Gminy funkcjonuje kilka obiektów noclegowych, w tym: Kompleks Hotelowy nad Zalewem, Zajazd Wiking, Internat OHP w Wasilkowie, Centrum Pielgrzymkowo-Turystyczne w Świętej Wodzie, Ośrodek Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy „Sosenka”. Noclegi oferowane są również przez kwatery agroturystyczne. W okresie letnim funkcjonuje pole namiotowe przy Kompleksie Hotelowym nad Zalewem.

Zgodnie z danymi GUS na terenie Gminy Wasilków funkcjonują dwa obiekty kwalifikowane jako turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania, które łącznie dysponują 323 miejscami noclegowymi. Liczba korzystających z noclegów w Wasilkowie drastycznie spada w ostatnich latach. Od 2007 roku liczba turystów korzystających z noclegów w Wasilkowie zmniejszyła się prawie trzykrotnie. Odsetek

turystów zagranicznych w grupie osób korzystających z noclegów w Wasilkowie w 2010 roku wynosił blisko 19%.

Tabela 44. Liczba obiektów noclegowych i liczba turystów w Gminie Wasilków w latach 2007-2010

Jednostka	Liczba obiektów noclegowych				Liczba miejsc noclegowych				Liczba korzystających z noclegów			
	obiekt				miejsca				osoby			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Gmina Wasilków	2	2	2	2	310	335	304	323	33424	22324	13776	12994

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Gmina Wasilków na tle wybranych do porównania innych gmin powiatu białostockiego cechuje się dość rozbudowaną infrastrukturą noclegową dla turystów. Oferuje ona najwięcej miejsc noclegowych w porównaniu do takich gmin jak: Supraśl, Choroszcz czy Czarna Białostocka.

Tabela 45. Obiekty noclegowe w Gminie Wasilków na tle innych gmin miejsko-wiejskich w powiecie białostockim w 2010 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba obiektów turystycznych	Liczba miejsc noclegowych	Korzystający z noclegów
1	Miasto i Gmina Czarna Białostocka	2	68	2 783
2	Miasto i Gmina Supraśl	1	70	880
3	Miasto i Gmina Wasilków	2	323	12 994
4	Miasto i Gmina Choroszcz	4	236	11 059

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Szlaki turystyczne

Na terenie gminy znajduje się rozbudowana sieć szlaków turystycznych, zarówno kajakowych, jak i pieszych. Do szlaków kajakowych należą¹⁶:

- a) Rzeka Supraśl - Gródek - Wasilków - 62 km. Szlak niezbyt trudny, mogą wystąpić pewne utrudnienia w postaci licznych spiętrzeń wody i niskich drewnianych mostków.
- b) Szlak Supraśli – Gródek – Słupczanka – Załuki – Borki – Zasady – Krzemienne – Supraśl – Pólko – Nowodworce – Wasilków, o długości 62 km. Szlak nie jest zbyt trudny, ale miejscami silnie meandrujący. Wzdłuż szlaku zlokalizowane są rezerваты przyrody: Bahno w Borkach, przełom Supraśli, Jałówka oraz pomniki przyrody w Waliłach, Załukach.
- c) Supraśl – sptyw kajakowy rzeką Supraśl - szlak należy do niezbyt trudnych, jest jednak nieco uciążliwy ze względu na liczne spiętrzenia wody, niskie drewniane mostki

¹⁶ http://www.gmina.wasilkow.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=50:spywy-kajakowe&catid=11:szlaki-turystyczne&Itemid=38

i możliwe zatopy z powalonych drzew. Dzięki dobrej przezroczystości wody można zaobserwować bujnie rozwiniętą roślinność wodną, ryby oraz zależnie od pory roku, liczne ptaki, których większość reprezentuje gatunki chronione.

d) Sokołda – spływ kajakowy rzeką Sokołda; szlak jest dosyć krótki i stanowi urozmaicenie oraz przedłużenie spływu rzeką Supraśl.

Wśród szlaków pieszych znajdują się:

- a) Szlak Świętej Wody – obejmujący trasę Białystok – sanktuarium w Świętej Wodzie,
- b) Szlak im. Witolda Sławińskiego, który biegnie zachodnią częścią Puszczy Knyszyńskiej.

Od niedawna na terenie gminy funkcjonują atrakcyjne ścieżki rowerowe i konne. Funkcjonują także ścieżki dydaktyczne i przyrodnicze. Prowadzą one m.in. przez tereny rezerwatów na obrzeżach gminy.

1.7.3. Turystyczne walory przyrodnicze

Na terenie Gminy Wasilków znajdują się rozległe tereny leśne i miejsca o dużych walorach przyrodniczych. Przez teren gminy przepływa malownicza rzeka Supraśl, która wraz z północnym dopływem – rzeką Czarną – tworzy miejsce do rozwoju rekreacji i wypoczynku.

Walory przyrodnicze gminy tworzą warunki do uprawiania różnych form turystyki specjalistycznej, m.in. takiej jak: wędkarstwo (najlepszym łowiskiem jest rzeka Supraśl i jej zalew); myślistwo (organizowane są polowania na dziki, łanie, łosie, sarny i zające); kajakarstwo – szlak kajakowy na rzece Supraśl (wypożyczalnia kajaków nad zalewem, wypożyczalnia canoe) oraz jeździectwo.

Na terenie Gminy znajduje się wiele obszarów przyrodniczo cennych. Zajmują one 80% jej obszaru. Główną formą ochrony przyrody jest Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej wraz z otuliną oraz obszar Natura 2000 – Puszcza Knyszyńska. W Parku Krajobrazowym występuje aż 154 gatunków ptaków, w tym białe i czarne bociany, żurawie, orliki krzykliwe, różne gatunki dzięciołów, kaczki i ptaki wodno-bagienne. Poza tym, na terenie gminy znajduje się użytek ekologiczny „Żurawka” oraz trzy pomniki przyrody, obejmujące: dąb szypułkowy (przy Leśniczówce w Katrynce), topolę

białą (przy ujęciu Wodociągów Białostockich w Wasilkowie), a także klon zwyczajny (posesja nr 4 w Katrynce).¹⁷

Do terenów gminy przylegają 3 rezerваты przyrody:

1) Rezerwat Krzemianka - położony w zachodniej części Puszczy Knyszyńskiej, 1 km na północ od wsi Rybniki; celem rezerwatu jest zachowanie w naturalnym stanie fragmentu Puszczy Knyszyńskiej charakteryzującego się dużym bogactwem szaty roślinnej o wysokim stopniu naturalności z zespołem obfitych źródlisk zasilających strumień o nazwie Krzemianka. Z myślą o turystach przygotowano ścieżkę dydaktyczną biegnącą przez rezerwat. Pozwala ona zapoznać się nie tylko z walorami przyrodniczymi rezerwatu Krzemianka, ale zawiera także specjalne atrakcje w postaci barci z pszczołami i prehistorycznymi kopalniami krzemienia.

2) Rezerwat „Jałówka” - został utworzony w 1990 r. Jest to rezerwat częściowy. Zajmuje powierzchnię 277 ha. Za utworzeniem rezerwatu przemawiały duże walory przyrodnicze obiektu, zwłaszcza znaczne zróżnicowanie ekosystemów (leśne, wód płynących, źródliskowe); różnorodność zbiorowisk roślinnych, występujących w naturalnej postaci; urozmaicony krajobraz z charakterystyczną dla Puszczy Knyszyńskiej bogatą rzeźbą terenu.

Walory przyrodnicze rezerwatu podkreśla fakt występowania 10 gatunków roślin chronionych. Przez teren rezerwatu przebiega ścieżka przyrodnicza „Dolina Jałówki”, położona jest na północ od Supraśla, w Nadleśnictwie i obrębie Supraśl. Została ona poprowadzona przez najciekawsze fragmenty rezerwatu "Jałówka". Jej celem jest pokazanie typowych dla Puszczy Knyszyńskiej układów geomorfologicznych oraz przekroju doliny Jałówki - jednego z licznie występujących w kompleksie puszczańskim strumieni. Celem ścieżki jest także zaprezentowanie charakterystycznych dla Puszczy Knyszyńskiej zbiorowisk roślinnych, w tym naturalnych starodrzewów. Ścieżka liczy około 3 km długości i w całości przebiega po liniach oddziałowych oraz istniejącej infrastrukturze dróg.

3) Rezerwat Antoniuk, który jest rezerwatem typu leśnego, utworzonym w Białymstoku w 1995 r. w celu zachowania lasu odznaczającego się wysokim stopniem naturalności i znacznym zróżnicowaniem szaty roślinnej. Znajduje się w leśnictwie Antoniuk w północnej części miasta. Do cennych elementów tego rezerwatu należą podlegające ochronie prawnej rzadkie rośliny oraz źródliska z charakterystyczną roślinnością.

¹⁷ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Wasilków, Warszawa 2006.

Na terenie Gminy znajdują się ponadto: Rezerwat "Czarna Rzeczka", Rezerwat Krajobrazowy "Góry Lence", a także Rezerwat krajobrazowy "Polana Kopisk".

1.7.4. Pozostałe atrakcje turystyczne

Teren Gminy Wasilków charakteryzuje się występowaniem wielu innych – niż wspomniane powyżej walory kulturowe czy przyrodnicze – atrakcji dla osób szukających miejsc rekreacji czy wypoczynku. Należą do nich:

- a) Jurajski Park Dinozaurów w Jurowcach - atrakcje Parku dostosowane są do osób w każdym wieku, dzięki czemu całe rodziny mogą spędzać tutaj swój wolny czas.
- b) Tor motocross w Wasilkowie - jedyny w regionie profesjonalny tor motocrossowy z piaszczystą nawierzchnią o długości 1500 m. Tor jest ogólnodostępny dla wszystkich fanów motocross. Opiekunem toru jest Podlaskie Stowarzyszenie Motocyklowe OFF-ROAD.
- c) Podlaski Klub Morsów, zrzeszający obecnie ponad 80 członków. Celem stowarzyszenia jest promocja zdrowego trybu życia oraz pokazanie walorów krajobrazowych i turystycznych rzek, jezior Podlasia z uwzględnieniem rzeki Supraśl. Spotkania podlaskich morsów odbywają się w każdą niedzielę o godz. 13.00 w Nowodworcach na plaży nad rzeką Supraśl.
- d) Wioska indiańska w Jurowcach, która została otwarta w 2004 roku szybko stała się miejscem obleganym przez dzieci i młodzież, gdzie organizowane są różnorodne imprezy w klimacie życia rdzennych Amerykanów.
- e) Klub jeździecki „Kres”, który działa od 1990 roku w Jurowcach. Prowadzi on kursy nauki jazdy konnej dla początkujących, średnio zaawansowanych i zaawansowanych. Urozmaiceniem zajęć jeździeckich jest hipoterapia, skoki przez przeszkody, rajdy długodystansowe. Obiekt położony jest na skraju Puszczy Knyszyńskiej, co stwarza możliwość atrakcyjnej jazdy konnej w terenie. Od początku istnienia klubu prowadzi on zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w ramach Olimpiad Specjalnych.

1.8. Rynek pracy

W 2010 roku w Gminie Wasilków w głównym miejscu pracy zatrudnionych było 1283 osoby, w tym na terenie miasta 1009 osób, zaś na obszarach wiejskich liczba ta wyniosła 274 osób. W porównaniu do 2007 roku nastąpił spadek liczby osób pracujących o 9%, choć najniższy poziom zanotowano w 2009 r. Analogiczne

porównanie danych z 2007 r. z danymi z 2010 r. na poziomie województwa i kraju, wykazuje niewielki wzrost liczby zatrudnionych w głównym miejscu pracy o 2,4% w województwie i 2,9% w całym kraju.

Tabela 46. Pracujący w głównym miejscu pracy

	2007	2008	2009	2010
Choroszcz	2 616	2 794	2 693	2 860
Czarna Białostocka	1 199	1 413	1 443	1 244
Supraśl	2 371	2 436	2 473	2 332
Wasilków	1 411	1 296	1 200	1 283
Wasilków - miasto	1 288	1 143	1 037	1 009
Wasilków - obszar wiejski	123	153	163	274
PODLASKIE	204 906	210 028	207 201	209 765
POLSKA	8 372 169	8 624 189	8 492 588	8 611 367

Zródło: Bank Danych Lokalnych GUS .

Wprawdzie liczba kobiet pracujących w głównym miejscu pracy spadała od 2007 r. do 2009 r., to warto zauważyć wyraźny wzrost w 2010 r. (17,5% w porównaniu do 2009 r. i 5,9% do 2007 r.). Jest on szczególnie widoczny na terenach wiejskich. W przypadku mężczyzn zauważalna jest inna tendencja. Liczba mężczyzn pracujących w głównym miejscu pracy osiągnęła wartość najniższą w 2010 r., kiedy to spadek w stosunku do 2007 r. wyniósł 22,4% i dotyczył osób mieszkających w mieście. W tym samym przedziale czasowym, w stosunku do 2007 r., w województwie podlaskim zwiększyła się liczba kobiet pracujących w głównym miejscu pracy o 3,9%, zaś mężczyzn o 0,8 % i jest to wynik zbliżony do wyniku całego kraju (odpowiednio: 4,3 i 1,5%).

W 2010 roku w Gminie Wasilków udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wyniósł 8,7% (wzrost o 67,3% w porównaniu do 2008 roku). W województwie ten odsetek osiągnął poziom 8,4% (wzrost o 37,7% w porównaniu do 2008 roku), w całym kraju zaś 7,9 (wzrost o 31,6% w porównaniu do 2008 roku).

Tabela 47. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2008-2010

Gmina	2007	2008	2009	2010
Choroszcz	4,1	4,1	6,5	6,6
Czarna Białostocka	6,6	5,9	9,4	10,3
Supraśl	5,0	5,1	7,5	7,9
Wasilków	5,3	5,2	8,4	8,7
PODLASKIE	6,5	6,1	8,1	8,4
POLSKA	7,1	6,0	7,7	7,9

Zródło: Bank Danych Lokalnych

W porównaniu do gmin ościennych w Gminie Wasilków udział osób zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym jest stosunkowo wysoki.

Jedynie w gminie Czarna Białostocka wskaźnik ten jest wyższy (10,3%) niż w Gminie Wasilków.

W 2010 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było 561 osób z Wasilkowa i 242 osoby z Gminy Wasilków, co stanowi 3,4% wszystkich osób tam zarejestrowanych. W latach 2007-2010 zanotowano znaczny wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych w porównaniu do roku 2007 wzrost ten wyniósł 76,1 % (347 osób), podczas gdy w całym województwie w 2010 r. zarejestrowało się o 30,7 % bezrobotnych więcej niż w roku 2007. Warto zaznaczyć, że w skali kraju, w analogicznym okresie wzrost ten wyniósł niecałe 12%.

Tabela 48. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Białymstoku

Obszar	2007 rok		2008 rok		2009 rok		2010 rok	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
m. Wasilków	309	180	324	64	531	255	561	266
g. Wasilków	147	78	131	60	225	91	242	99
Cały teren objęty PUP	14 112	7 608	14 158	7 060	21 700	9 672	23 303	10 748

Źródło: <http://www.pup.bialystok.pl/up-cmsws/page/?F:169>

http://pup.bialystok.sisco.info/zalaczniki/307/Rynek_pracy_2008r.pdf

Tabela 49. Struktura osób bezrobotnych

Jednostka terytorialna	ogółem				mężczyźni				kobiety			
	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Choroszcz	353	353	575	588	163	184	319	320	190	169	256	268
Czarna Białostocka	496	444	709	777	210	198	373	399	286	246	336	378
Supraśl	413	436	654	708	192	234	376	398	221	202	278	310
Wasilków	456	455	756	803	198	231	410	438	258	224	346	365

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w 2010 r. z terenu miasta i gminy Wasilków, 45,5% stanowiły kobiety, których łączna liczba wyniosła 365. Udział bezrobotnych kobiet jest niższy do analogicznego odsetka w województwie (47,4%) i w kraju (51,9%). Od roku 2007 liczba bezrobotnych kobiet wzrosła o 41,5%, natomiast bezrobotnych mężczyzn aż o 121%.

1.9. Gospodarka

W 2010 roku w Gminie Wasilków zarejestrowanych było 1267 podmiotów gospodarczych, co stanowiło 12% wszystkich podmiotów w powiecie białostockim a 99% z nich stanowiło własność prywatną. W Gminie Wasilków funkcjonowało najmniej podmiotów o charakterze publicznym spośród analizowanych jednostek.

Strategia Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012 - 2020

Do największych podmiotów gospodarczych w gminie należą:

- Unicell Poland Sp. z o.o.,
- KAMA B. Zubydo J. Zubrycki sp.j., ul. Przemysłowa 1,
- Pikulski Tomasz SEB-BUD, Dąbrówki 80/1,
- PANDA sc, ul. Grodzieńska 35,
- JR TECH Jan Rydzewski, ul. Grodzieńska 16,
- Zakład Mechaniki Pojazdowej Antoni Szubzda, ul. Sosnowa 16,
- "Mastex" Firma Handlowo-Budowlana Szaniawski Grzegorz, ul. Kościelna 3,
- Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe „Pamex” Elżbieta Ostaszewska, ul. Polna 2/1,
- PW JARD Jarosław Dziemian,
- PPHU „Fast Service” Sochoń Tadeusz, ul. 11 Listopada 24.

W gminie działa szersza grupa większych podmiotów, poniżej zaprezentowano listę firm - podatników będących osobami prawnymi.

Tabela 50. Największe przedsiębiorstwa działające w gminie – osoby prawne

Lp.	Nazwa podatnika	Adres podatnika
1	Bank Polskiej Spółdzielczości	Warszawa ul. Płocka 9 m 11 B
2	Cefarm S.A	Białystok ul. Kleberga 34
3	Przeds. Budowl – Usług. Ancort	Białystok Towarowa 10 A
4	„Joanna „ S.J. Jan i Joanna Gryko	Wasilków ul. Przemysłowa 8
5	„Matowicki i Syn „ Spółka Jawna	Wasilków ul. Przemysłowa 6
6	„Artko” Krzysztof Domurat Zbigniew Żyłkiewicz	Białystok ul. Wyszyńskiego 2/1 m 07
7	Budrex-Kobi sp. z o. o	Białystok ul. Hetmańska 92
8	C.H.M.B Wschód sp z o.o	Wasilków ul. Przemysłowa 8
9	Campo Grabińscy Spółka Jawna	Wasilków ul. Grodzieńska 35
10	Casablanca Catering sp. z o.o	Białystok ul. Legionowa 10
11	Fabryka wyrobów Runowych „Biruna”	Wasilków ul. Nadrzeczna 22
12	Gminna Spółdzielnia „ Samopomoc Chłopska”	Wasilków ul. Grodzieńska 33
13	JM Nieruchomości Sp. z o.o	Kostrzyń ul. Żniwna 5
14	Kama B. Zubrycka J. Zubrycki Spółka Jawna	Wasilków ul. Przemysłowa 1
15	Marand A. Półkośnik i Wspólnicy Spółka Jawna	Choroszcz . Sienkiewiczze 3 B
16	Podlaskie Zakłady Spożywcze	Białystok ul. Sienkiewicz 46
17	Pronar Spółka z o. o	Narew ul. Mickiewicza 101 A
18	Przeds. Rolniczo – Handlowe „Flora”	Wasilków ul. Wojtachowska 96
19	Unicell Poland Spółka z o.o	Wasilków ul. Suprańska 25
20	Wibial – Ś . Oleksza i Spółka , Spółka Jawna	Białystok ul. Skrzatów 19
21	Yuniversal Podlaski Spółka zo.o	Białystok ul. Piękna 3

Gmina Wasilków zajmuje drugą pozycję w powiecie białostockim pod względem liczby zarejestrowanych podmiotów na 10 tys. ludności, lokując się w tym rankingu tuż za sąsiednią gminą Supraśl. W ostatnich latach Gmina Wasilków notuje także duży wzrost liczby nowo zarejestrowanych podmiotów – największy spośród analizowanych jednostek.

Tabela 51. Podmioty gospodarki narodowej według własności w 2010 r.

Obszar	Podmioty		
	Publiczny	Prywatny	Ogółem
Powiat białostocki*	254	9259	9513
Powiat białostocki	255	10088	10343
Gminy miejsko-wiejskie			
Choroszcz	15	1088	1103
Czarna Białostocka	25	726	751
Supraśl	31	1296	1327
Wasilków	12	1255	1267

Źródło: *Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w województwie podlaskim*, 2010 r. Urząd Statystyczny w Białymstoku, 2011, s. 54

* dane dla roku 2009

Tabela 52. Podmioty gospodarki narodowej według form organizacyjno-prawnych

	Ogółem	spółki handlowe	w tym z o.o.	spółki cywilne	spółdzielnie
Powiat białostocki*	9513	433	271	401	57
Powiat białostocki	10343	461	287	423	57
Gminy miejsko-wiejskie					
Choroszcz	1103	63	43	47	5
Czarna Białostocka	751	35	28	21	3
Supraśl	1327	79	46	71	2
Wasilków	1267	50	33	66	5

Źródło: *Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w województwie podlaskim*, 2010 r. Urząd Statystyczny w Białymstoku, 2011, s. 54

Największą liczbę podmiotów gospodarczych w gminie stanowiły jednostki sekcji handel i naprawa pojazdów samochodowych, następnie budownictwa i przetwórstwa przemysłowego. Gmina Wasilków posiada strukturę zbliżoną do innych gmin powiatu. Na uwagę zasługuje jednak fakt, że wśród analizowanych gmin Wasilków posiada największy udział podmiotów z sekcji przetwórstwa przemysłowego i najniższy z sekcji rolnictwa.

Tabela 53. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji oraz powiatów i gmin

Obszar	Ogółem	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Przetwórstwo przemysłowe	Budownictwo	Handel, naprawa pojazdów samochodowych	Transport i gospodarka magazynowa	Zakwaterowania i gastronomia	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	Obsługa rynku nieruchomości	Edukacja	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	Pozostała działalność usługowa
Powiat białostocki*	9513	420	1004	1342	2790	715	178	323	171	247	439	675
Powiat białostocki	10343	421	1081	1483	3011	766	204	314	194	258	486	780
Gminy miejsko-wiejskie												
Choroszcz	1103	36	109	184	315	86	15	29	15	21	60	71
Czarna Białostocka	751	28	77	99	238	33	16	19	30	21	22	77
Supraśl	1327	32	147	177	365	127	39	36	13	34	91	102
Wasilków	1267	30	153	180	375	99	21	39	16	20	68	81

Zródło: *Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w województwie podlaskim*, 2010 r. Urząd Statystyczny w Białymstoku, 2011, s. 76

Tabela 54. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji oraz powiatów i gmin - struktura

Obszar	Ogółem	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Przetwórstwo przemysłowe	Budownictwo	Handel, naprawa pojazdów samochodowych	Transport i gospodarka magazynowa	Zakwaterowania i gastronomia	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	Obsługa rynku nieruchomości	Edukacja	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	Pozostała działalność usługowa
Powiat białostocki*	100,0%	4,4%	10,6%	14,1%	29,3%	7,5%	1,9%	3,4%	1,8%	2,6%	4,6%	7,1%
Powiat białostocki	100,0%	4,1%	10,5%	14,3%	29,1%	7,4%	2,0%	3,0%	1,9%	2,5%	4,7%	7,5%
Gminy miejsko-wiejskie												
Choroszcz	100,0%	3,3%	9,9%	16,7%	28,6%	7,8%	1,4%	2,6%	1,4%	1,9%	5,4%	6,4%
Czarna Białostocka	100,0%	3,7%	10,3%	13,2%	31,7%	4,4%	2,1%	2,5%	4,0%	2,8%	2,9%	10,3%
Supraśl	100,0%	2,4%	11,1%	13,3%	27,5%	9,6%	2,9%	2,7%	1,0%	2,6%	6,9%	7,7%
Wasilków	100,0%	2,4%	12,1%	14,2%	29,6%	7,8%	1,7%	3,1%	1,3%	1,6%	5,4%	6,4%

Zródło: *Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w województwie podlaskim*, 2010 r. Urząd Statystyczny w Białymstoku, 2011, s. 72

1.10. Infrastruktura ochrony środowiska

1.10.1 Sieć wodociągowa

Na terenie Gminy Wasilków istnieją dwa ujęcia wody pitnej, zaopatrujące miasta Białystok i Wasilków wraz z okolicznymi wsiami:

- ujęcie wody w Wasilkowie pobierające wodę powierzchniową oraz w mniejszej ilości wodę infiltracyjną z rzeki Supraśl, które dostarcza wodę do miejskiej sieci wodociągowej ze stacji uzdatniania w Pietraszach,
- ujęcie wody w Jurowcach pobierające wody podziemne z dwóch czwartorzędowych poziomów wodonośnych, położonych w prawobrzeżnej części doliny rzeki Supraśl, po uzdatnieniu dostarcza wodę do miejskiej sieci wodociągowej.

Miasto Wasilków oraz miejscowości Osowicze, Sielachowskie, Jurowce, Sochonie, Woroszyły, Wólka Poduchowna, Wólka Przedmieście, Nowodworce podłączone są do centralnego wodociągu Białegostoku, którego eksploatacją zajmują się Wodociągi Białostockie Sp. z o. o.

Na terenie gminy istnieją również wodociągi wiejskie, ujmuje wodę ze studni głębinowych w Studziankach i Rybnikach. Zaopatrują one w wodę następujące miejscowości: Studzianki, Dąbrówki, Rybniki, Ożynnik, Nowodworce ul. Zacisza, których eksploatacją zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej w Wasilkowie.

Długość sieci wodociągowej w 2010 roku wyniosła 65,0 km. Do sieci wodociągowej podłączonych jest 2694 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Liczba osób korzystających z sieci wodociągowej w wynosi 13149, w mieście Wasilków 9647. Stanowi to ogółem 93,9 % ludności korzystającej z sieci wodociągowej, w tym na terenie miasta wynosi 98,9 %, na terenie wiejskim 82,5 %.

Zużycie wody na potrzeby gospodarstw domowych w roku 2010 wyniosło 375,9 dam³. Woda dostarczona do wodociągu na terenie gminy w czasie doby w roku 2009 wynosiła 1,3 dam³, sprzedana ogółem 1,3 dam³, na potrzeby gospodarstw domowych 1,1 dam³.

W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci wodociągowej w gminie Wasilków w latach 2008 – 2010.

Strategia Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012 - 2020

Tabela 55. Charakterystyka sieci wodociągowej w gminie Wasilków w latach 2008 – 2010

Wodociągi	Jednostka miary	2008	2009	2010
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	63,8	64,1	65,0
długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	14,6	14,6	14,6
długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie bądź administracji gminy, eksploatowanej przez jednostki gospodarki komunalnej	km	0,0	14,6	14,6
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2597	2645	2694
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	367,7	377,9	375,9
ludność korzystająca z sieci wodociągowej w miastach	osoba	9329	9495	9647
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	12641	12907	13149
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności				
ogółem				
wodociąg	%	93,7	93,8	93,9
w miastach				
wodociąg	%	98,8	98,8	98,9
na wsi				
wodociąg	%	81,9	82,3	82,5
Sieć rozdzielcza na 100 km²				
ogółem				
sieć wodociągowa	km	50,2	50,4	51,1
w miastach				
sieć wodociągowa	km	92,7	93,4	96,2
na wsi				
sieć wodociągowa	km	38,0	38,1	38,2
Zużycie wody w gospodarstwach domowych				
ogółem				
woda z wodociągów				
na 1 mieszkańca	m ³	27,6	27,7	27,2
na 1 korzystającego / odbiorcę	m ³	29,1	29,3	28,6
w miastach				
woda z wodociągów				
na 1 mieszkańca	m ³	29,3	29,7	29,3
na 1 korzystającego / odbiorcę	m ³	29,3	29,9	29,3
na wsi				
woda z wodociągów				
na 1 mieszkańca	m ³	23,6	23,0	22,2
na 1 korzystającego / odbiorcę	m ³	28,5	27,5	26,5
Woda dostarczona do wodociągu na terenie gminy w czasie doby w badanym roku				
woda dostarczana do wodociągu	dam ³	1,4	1,3	:
woda sprzedana z wodociągu ogółem	dam ³	1,4	1,3	:
woda sprzedana z wodociągu gospodarstwom domowym	dam ³	1,0	1,1	:

Zródło: Bank Danych Lokalnych, Urząd Miejski w Wasilkowie.

Gmina Wasilków zwodociągowana jest w 82,28 %, miasto Wasilków 98,83 %. Nie wszystkie miejscowości zlokalizowane na terenie gminy mają możliwość korzystania z sieci wodociągowej. Są to: Katryńka, Mostek i Horodnianka. Według danych z Urzędu Miasta i Gminy w Wasilkowie ok. 1 % mieszkańców gminy nie korzysta z sieci wodociągowej.

Aktualnie w trakcie budowy jest sieć wodociągowa o długości 3480 m w miejscowości Dąbrówka.

Priorytetowym zadaniem gminy powinno być dociągnięcie sieci wodociągowej do wszystkich wsi oraz do wszystkich budynków mieszkalnych z terenu gminy nie posiadających dotychczas zaopatrzenia w wodę, jak również sukcesywną rozbudowę sieci na terenach nowo przeznaczonych pod zabudowę.

1.10.2 Sieć kanalizacyjna

Ścieki z terenu Gminy Wasilków poprzez system kanalizacji tłoczno – grawitacyjnej odprowadzane są w większości do oczyszczalni ścieków w Białymstoku zarządzanej przez Wodociągi Białostockie Sp. z o.o. Kanalizacja swym zasięgiem obejmuje miasto Wasilków i wsie: Sochonie, Nowodworce, Jurowce, Osowicze, Sielachowskie. W trakcie realizacji jest budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Sochonie, Jurowce, Woroszyły, Wólka Przedmieście, Wólka Poduchowna o długości 8860,50 m i w Dąbrówkach o długości 4850,00 m. Na terenie miasta Wasilków również istnieje kanalizacja deszczowa.

Ścieki w pozostałych wsiach, w szczególności na terenach o rozproszonej zabudowie, są gromadzone w zbiornikach szczelnych i transportowane do zlewni nieczystości płynnych w Białymstoku.

We wsi Rybniki zlokalizowana jest oczyszczalnia obsługująca Osiedle Leśników.

W gminie Wasilków funkcjonuje również osiem przyzagrodowych oczyszczalni ścieków w gospodarstwach indywidualnych.

Długość sieci kanalizacji sanitarnej w 2010 roku wyniosła 61,80 km. Do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest 2162 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Liczba osób korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej w wynosi 11135, w mieście Wasilków 9054. Stanowi to ogółem 79,6 % ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej, w tym na terenie miasta wynosi 92,8 %, na terenie wiejskim 49,0%.

Strategia Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012 - 2020

Ilość ścieków odprowadzonych w roku 2010 wyniosła 386 dam³. Ścieki ogółem odprowadzone w czasie doby do kanalizacji w roku 2009 wynosiły 1,1 dam³

W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Wasilków w latach 2008 – 2010.

Tabela 56. Charakterystyka sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Wasilków w latach 2008 – 2010

Kanalizacja	Jednostka miary	2008	2009	2010
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	47,2	53,3	61,8
długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	13,0	13,0	13,0
długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie bądź administracji gminy eksploatowanej przez jednostki gospodarki komunalnej	km	0,0	13,0	13,0
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2021	2099	2162
ścieki odprowadzone	dam ³	405,9	401,6	386
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w miastach	osoba	8675	8847	9054
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	10565	10841	11135
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności				
ogółem				
kanalizacja	%	78,3	78,8	79,6
w miastach				
kanalizacja	%	91,9	92,1	92,8
na wsi				
kanalizacja	%	46,7	48,1	49,0
Sieć rozdzielcza na 100 km²				
ogółem				
sieć kanalizacyjna	km	37,1	41,9	48,6
w miastach				
sieć kanalizacyjna	km	107,2	107,6	109,7
na wsi				
sieć kanalizacyjna	km	17,1	23,2	31,2
Przedsiębiorstwa świadczące usługi w gminie w badanym roku				
ścieki ogółem odprowadzane w czasie doby do kanalizacji	dam ³	1,10	1,10	:
przedsiębiorstwa świadczące usługę (odprowadzające ścieki)	ob.	3	3	-

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Urząd Miejski w Wasilkowie.

Istnieje potrzeba budowy sieci kanalizacyjnej na obszarach wiejskich. Priorytetem dla gminy powinna być rozbudowa sieci kanalizacyjnej ze względu na konieczność ochrony wód powierzchniowych i podziemnych. W pierwszej kolejności powinien być

rozwiązany problem odprowadzania ścieków w miejscowościach położonych w granicach obszarów chronionych, tj. Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej i w jego otulinie. Rozwój kanalizacji sanitarnej winien opierać się o istniejący system kanalizacyjny w układzie grawitacyjno-pompowym z zastosowaniem sieciowych przepompowni ścieków. Bardzo ważnym problemem jest również skanalizowanie i zwodociągowanie terenów nowo przeznaczanych pod zabudowę. W przypadku zabudowy kolonialnej istnieje konieczność stosowania rozwiązań alternatywnych, czyli oczyszczalni ekologicznych.

1.10.3. Gospodarka odpadami

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (Dz.U. z 2001r. Nr 62, poz. 628 ze zm.) – nałożyła na gminy obowiązek sporządzenia „Planu gospodarki odpadami”. W roku 2004 EKO-EFEKT Sp. z o.o. opracował dla Związku Gmin „Czyste Środowisko” Plan gospodarki odpadami”. Do związku oprócz gminy Wasilków należą gminy: Czarna Białostocka, Supraśl, Dobrzyniewo Duże. W powyższym opracowaniu określono m.in.: prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami wynikające również ze zmian demograficznych i gospodarczych oraz działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami.

Na terenie Gminy Wasilków zlokalizowane jest tylko jedno składowisko odpadów innych niż niebezpieczne w Studziankach zarządzane przez Przedsiębiorstwo Komunalne Gospodarki Odpadami „Czyste Środowisko” Sp. z o.o. Na składowisko trafiają odpady komunalne z obszaru działania Związku Gmin „Czyste Środowisko”. Odpady na teren składowiska dostarczane są transportem własnym PKGO „Czyste środowisko”, przez przedsiębiorstwa zajmujące się transportem odpadów, posiadające odpowiednie zezwolenia oraz przez odbiorców indywidualnych.

Na terenie gminy Wasilków zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości uzyskało 10 przedsiębiorstw, tj.:

- Przedsiębiorstwo Komunalne Gospodarki Odpadami „Czyste Środowisko” Sp. z o.o. Studzianki ul. Spółdzielcza 11, 16-010 Wasilków,
- Przedsiębiorstwo Usługowo - Asenizacyjne „ASTWA” Sp. z o.o. ul. Kombatantów 4, 15-102 Białystok,
- Przedsiębiorstwo Usługowo - Handlowe „MPO: Sp. z o.o. ul. 27 Lipca 62, 15-950 Białystok,
- Usługi Transportowe Adam Kotyński, ul. Kościelna 60, 16-010 Wasilków;

- Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo - Handlowe „Czyścioch” Sp. z o.o. ul. Kleeberga 20, 15-691 Białystok,
- Mobilna Obsługa Przedsiębiorstw Jarosław Tarachon Spółka komandytowa, ul. Fabryczna 1 lok. 419, 15-482 Białystok,
- Wywóz Nieczystości Stałych Zygmunt Gudewicz, ul. Chabrowa 1, 16-020 Czarna Białostocka,
- EKOPARTNER L. MENDEL i wspólnicy sp. j. ul. Kleeberga 20, 15-691 Białystok,
- Przedsiębiorstwo Usługowo - Handlowe „TARJA” Sp. z o.o. ul. ks. A. Syczewskiego 8, 15-139 Białystok,
- MPK spółka z o.o. ul. Kołobrzeska 5, 07-401 Ostrołęka Oddział Białystok, ul. Marcukowska 2B, 15-742 Białystok.

Wysypisko w Studziankach zostało zmodernizowane w latach 2001 – 2002 (wybudowano nową kwaterę składowania wraz z infrastrukturą techniczną) w sposób umożliwiający przedłużenie jego eksploatacji o około 20 lat z zachowaniem norm ochrony środowiska. Zastosowano między innymi następujące rozwiązania techniczne: kwatera o powierzchni 1,36 ha uszczelniona geomembraną z wyjściem odcieku do szczelnego zbiornika oraz wybudowano i zamontowano urządzenia pomocnicze: brodzik dezynfekujący na drodze dojazdowej, boksy na segregację odpadów i plac do ustawiania pojemników na odpady po segregacji, wagę elektroniczną w celu dokładnej ewidencji wwożonych odpadów.

Na składowisku w Studziankach zlokalizowana jest nieeksploatowana kwatera o powierzchni 4,3 ha i zapelnieniu 190 tys. m³ (stara hałda). Zgodnie z decyzją Wojewody Podlaskiego znak ŚR.I.BK.66222/5/07 z dnia 29 października 2007 r., otrzymała zgodę na zamknięcie i jest w trakcie procesu rekultywacji, który przewidziano na lata:

- rekultywacja techniczna – od 1 grudnia 2007r. do 30 kwietnia 2012 r.,
- rekultywacja biologiczna – od 1 maja 2011r. do 30 listopada 2012 r

Według „Planu gospodarki odpadami” składowisko będzie wykorzystywane do 2019 roku. Obecnie wysypisko jest zapelnione w 31%.

W związku z tym, gmina powinna stale monitorować chłonność wysypiska oraz jego negatywny wpływ na środowisko. W przyszłości zaleca się zastosowanie nowoczesnych technologii, które uniemożliwiają szkodliwym substancjom przedostawanie się do wód gruntowych.

Strategia Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012 - 2020

Poniższa tabela przedstawia informację o wytwarzaniu i gospodarowaniu odpadami na terenie gminy Wasilków w latach 2009 – 2010.

Tabela 57. Informacja o wytwarzaniu i gospodarowaniu odpadami na terenie gminy w latach 2009 – 2010

L.p.	Informacje o wytwarzaniu i gospodarowaniu odpadami	Jednostka	2009	2010
Ogólne				
1.	Masa odpadów wytworzonych – ogółem	Mg	3190,55	3997,22
2	Masa odpadów wytworzonych poddanych recyklingowi (bez recyklingu organicznego)	Mg	125,82	141,78
3	Odsetek masy odpadów wytworzonych poddanych recyklingowi (bez recyklingu organicznego)	%	3,95	3,55
4	Masa odpadów wytworzonych poddanych składowaniu bez przetworzenia	Mg	3096,63	3861,44
5	Odsetek masy odpadów wytworzonych poddanych składowaniu bez przetworzenia	%	96,05	96,45
Odpady komunalne				
1	Liczba mieszkańców gminy ogółem	osob.	13524	13747
2	Liczba mieszkańców gminy objętych zorganizowanym systemem zbierania/ odbierania odpadów komunalnych	osob.	13524	13747
3	Odsetek mieszkańców gminy objętych zorganizowanym systemem zbierania/ odbierania odpadów komunalnych	%	100	100
4	Liczba zawartych umów na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości	szt.	2671	2601
5	Liczba mieszkańców gminy objętych systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych	osob.	13524	13747
6	Odsetek mieszkańców gminy objętych systemem selektywnego odbierania odpadów komunalnych	%	100	100
7	Masa zebranych/ odebranych odpadów komunalnych – ogółem	Mg	2868,43	3012,43
8	Masa odpadów komunalnych zebranych/ odebranych selektywnie	Mg	124,01	168,28
9	Masa odpadów komunalnych zebranych/ odebranych jako zmieszane odpady komunalne	Mg	2838,34	2979,11
10	Masa odpadów komunalnych zebranych/ odebranych jako zmieszane odpady komunalne składowanych bez przetwarzania	Mg	2838,34	2979,11
11	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych/ odebranych jako zmieszane odpady komunalne składowanych bez przetwarzania	%	100	100
12	Masa odpadów komunalnych zebranych/ odebranych selektywnie poddanych recyklingowi (bez recyklingu organicznego)	Mg	93,92	141,78
13	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych recyklingowi (bez recyklingu organicznego)	%	75,73	84,25

Zródło: Bank Danych Lokalnych, Urząd Miejski w Wasilkowie.

Na terenie Gminy Wasilków funkcjonuje selektywna zbiórka odpadów w systemie mieszanym. Do selektywnej zbiórki odpadów przystąpiło i aktywnie w niej uczestniczy 2371 posesji, w tym z miasta Wasilków 1514.

Zabudowa wielorodzinna objęta jest systemem pojemnikowym. Budynki wielorodzinne wyposażone są w zestawy do selektywnego zbierania szkła, papieru oraz butelek PET.

Od grudnia 2001 r. w zabudowie jednorodzinnej prowadzona jest zbiórka w tzw. systemie „u źródła”. Do zbierania odpadów wykorzystywane są worki foliowe przekazywane mieszkańcom nieodpłatnie przez gminę. Z częstotliwością raz w miesiącu zbierane są opakowania z tworzyw sztucznych, z papieru i tektury oraz ze szkła gospodarczego.

Ilość selektywnie zebranych opakowań z zabudowy jednorodzinnej w latach 2008 i 2010 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 58. Ilość selektywnie zebranych opakowań z zabudowy jednorodzinnej w latach 2008 i 2010

Rodzaj odpadu	Rok		
	2008	2009	2010
Tworzywa sztuczne [kg]	24 750	30 360	31 430
Szkło [kg]	71 510	63 560	81 250
Makulatura [kg]	21 020	24 500	22 280

Źródło: Urząd Miejski w Wasilkowie.

Z powyższych danych wynika, że ilość odzyskanych surowców wtórnych rośnie, co powoduje, że wielkość odpadów ogólnych gromadzonych na wysypisku jest mniejsza.

Raz w roku przeprowadzana jest akcja odbierania odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w systemie wystawki.

Mieszkańcy mają także możliwość własnego dowozu odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego do punktu zbiorczego zlokalizowanego na terenie składowiska odpadów w Studziankach, skąd odpady przekazywane są do odzysku.

1.11. Transport i komunikacja

Obsługa publicznego transportu lokalnego w Gminie Wasilków świadczona jest głównie przez następujących przewoźników:

- PKS Białystok: trasa Studzianki – Dąbrówki; Rybniki – Katrynka;
- Białostocka Komunikacja Miejska: linia Nr 100 – Wasilków, linia Nr 3 – Nowodworce, linia Nr 102 Sielachowskie – Jurowce – Sochonie.

Przez teren Gminy Wasilków przebiega linia kolejowa o znaczeniu międzynarodowym, Warszawa – Białystok – Sokółka. Od Białegostoku linia kolejowa do Sokółki jest jednotorowa i zelektryfikowana.

Sieć dróg Gminy Wasilków jest dobrze rozwinięta. Analiza układu dróg publicznych wykazuje, że w wystarczający sposób pokrywa ona potrzeby mieszkańców w tym zakresie.

Istniejący układ na terenie miasta i gminy Wasilków obejmuje pięć kategorii dróg publicznych: drogi krajowe, drogi wojewódzkie, drogi powiatowe, drogi gminne i drogi wewnętrzne nie zaliczane do żadnej z ww. kategorii dróg.

Drogi krajowe z obszaru Gminy Wasilków, jak i pozostałych gmin województwa podlaskiego znajdują się w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Białymstoku.

Przez obszar gminy przebiegają dwie drogi krajowe:

- Nr 8 Warszawa – Białystok – Suwałki – Budzisko,
- Nr 19 Lublin – Białystok – Kuźnica.

W roku 2011 oddano do użytku obwodnicę Wasilkowa łączącą na północ od miasta te dwie drogi krajowe. Inwestycja istotnie zmniejszyła ruch tranzytowy przez miasto w stronę przejścia granicznego w Kuźnicy, stwarzając jednocześnie szansę na lokalizację atrakcyjnych terenów inwestycyjnych.

Droga wojewódzka z obszaru Gminy Wasilków znajduje się w zarządzie Podlaskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Białymstoku. Na terenie gminy zlokalizowana jest jedna droga wojewódzka Nr 676 Białystok – Supraśl – Krynki o łącznej długości 2,7 km, o nawierzchni asfaltowej.

Drogi powiatowe zlokalizowane na terenie Gminy Wasilków zarządzane są przez Starostwo Powiatowe w Białymstoku. Na terenie gminy znajduje się 6 dróg o łącznej długości 23,60 km, w tym ulice w mieście Wasilków – 7,50 km.

Drogi gminne, zarządzane są przez Burmistrza Wasilkowa. Łączna ich długość wynosi 48,00 km, z czego 13,2 km posiada nawierzchnię bitumiczną, 14,4 km nawierzchnię z kostki, 1,6 km o nawierzchni brukowej, pozostałe to drogi gruntowe. W granicach administracyjnych miasta łączna długość dróg gminnych wynosi 26,3 km.

1.12. Planowanie przestrzenne

W Gminie Wasilków obowiązuje 46 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, najwięcej spośród wszystkich analizowanych gmin. W latach 2009 – 2011 zostały opracowane i uchwalone przez Radę Miejską w Wasilkowie cztery miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, obejmujące obszar o powierzchni 37,56 ha. Aktualnie powierzchnia gminy objęta obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego wynosi 148 ha, co sytuuje gminę pod tym względem na ostatnim miejscu wśród analizowanych samorządów.

Aktualizacja „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Wasilków” została dokonana Uchwałą Rady Miejskiej w Wasilkowie: Nr XIX/229/06 z dnia 27 kwietnia 2006 r., Uchwałą Nr XXXIV/183/09 z dnia 3 sierpnia 2009 r. oraz Uchwałą Nr XLIII/230/10 z dnia 25 marca 2010 r.

Tabela 59. Zagospodarowanie przestrzenne w Gminie Wasilków i wybranych gminach województwa podlaskiego w 2010 roku

Jednostka terytorialna	pow. gminy objęta obow. planami ogółem	plany zagosp. przest. ogółem	łączna pow. gruntów rolnych, dla których zmieniono w planach przeznaczenie na cele nierolnicze	łączna pow. gruntów leśnych, dla których zmieniono w planach przeznaczenie na cele nieleśne	miejscowe plany zagosp. przest. w trakcie sporządzania
	ha	szt	ha	ha	ha
Choroszcz	16370	5	700	6	510
Czarna Białostocka	581	15	13	25	117
Dobrzyniewo Duże	242	10	172	7	54
Supraśl	791	17	130	81	511
Wasilków	148	46	117	29	84

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Powierzchnia gminy objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego będącymi w trakcie sporządzania wynosi 84 ha, co również wskazuje na to, że gmina nie jest liderem wśród analizowanych jednostek.

Powyższa sytuacja nie jest korzystna dla rozwoju gminy, zarówno pod względem inwestycji przemysłowych, usługowych, jak i budownictwa mieszkaniowego wielo- i jednorodzinnego. Może także rodzić liczne napięcia społeczne. Niewielka powierzchnia gminy objęta planami zagospodarowania przestrzennego hamuje jej rozwój i powinna w tym zakresie nastąpić istotna poprawa w przeszłości.

W celu umożliwienia działalności inwestycyjnej na terenie Gminy Wasilków Referat Budownictwa, Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami wydał w roku 2010, 129 decyzji o warunkach zabudowy.

Tabela 60. Wydane pozytywne decyzje lokalizacyjne w 2010 roku

Jednostka terytorialna	decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	decyzje o ustaleniu warunków zabudowy ogółem	decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	decyzje dotyczące zabudowy usługowej	decyzje dotyczące zabudowy innej
	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.
Czarna Białostocka	13	58	0	42	6	10
Dobrzyniewo Duże	18	166	0	142	3	21
Supraśl	46	316	6	229	9	72
Wasilków	42	129	0	89	5	35

Zródło: Bank Danych Lokalnych

1.13. Infrastruktura energetyczna

Sieć gazowa

Zarządcą sieci gazowej na terenie Gminy Wasilków jest Zakład Gazowniczy Białystok, który buduje tą sieć i ją eksploatuje.

Długość sieci gazociągów na terenie Gminy Wasilków jest systematycznie, w miarę napływu wniosków o przyłączenie rozbudowywana, w 2010 roku wynosiła 24 993 m. Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i nie mieszkalnych wynoszą 370 szt. Liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci wynosi 1391, w mieście Wasilków 1327 gospodarstw domowych. Natomiast liczba odbiorców, którzy wykorzystują gaz na cele grzewcze wynosi 298 gospodarstw domowych.

W roku 2010 korzystający z instalacji gazowej w gminie stanowili 27,8 % ogółu mieszkańców gminy, z czego na terenie miasta Wasilków 38,0 % a na terenie wiejskim 4,5 % ogółu ludności .

W przyszłości należy rozważyć możliwość rozbudowy sieci gazowej średniego i niskiego ciśnienia i podłączenia terenów dotychczas niepodłączonych, a w szczególności terenów wiejskich.

W „Studium programowym możliwości rozwoju gazyfikacji woj. białostockiego, łomżyńskiego i suwalskiego” wykonanym przez GAZOPROJEKT Wrocław w 1996 r.,

wskazuje się przebieg gazociągu wysokiego ciśnienia Dn 150 mm na odcinku: Grabówka- Wasilków- Czarna Białostocka. Dla projektowanego gazociągu wyznacza się strefy kontrolowane o szerokości zgodnej z przepisami odrębnymi oraz możliwość budowy lokalnych stacji redukcyjnych wc/sc na trasie jego przebiegu.

Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie miasta i gminy nie ma scentralizowanego systemu grzewczego. Istnieją dwie miejskie kotłownie o mocy 2,36 MW każda, opalane gazem z możliwością opalania olejem opałowym: kotłownia na osiedlu Lisia Góra zaopatrująca w ciepło osiedle mieszkaniowe oraz kotłownia ZPW im. E. Plater zaopatrująca w ciepło osiedle mieszkaniowe i zakład. Na terenie miasta znajduje się 7 mniejszych kotłowni, opalanych gazem o mocy 400 – 600 kW służących również na cele c.o. i przygotowania c.w.u. Inne obiekty użyteczności publicznej oraz budynki mieszkalne zaopatrują się w ciepło z własnych kotłowni, opalanych najczęściej olejem opałowym, gazem i węglem kamiennym. W gminie nie ma niekonwencjonalnych źródeł energii cieplnej.

W Gminie Wasilków głównym źródłem energii cieplnej jest węgiel kamienny, stanowi on w 70 % podstawę ogrzewania. Pozostałe 30 % kotłowni opalane jest olejem opałowym, zaś 10 % gazem.

W przyszłości zaleca się, na obszarze gminy, utrzymanie dotychczasowego systemu ogrzewania budynków z preferencją na proekologiczne systemy ogrzewania z ograniczeniem stosowania paliw zanieczyszczających atmosferę (węgiel, drewno).

W gminie nie ma obiektów lub urządzeń służących do wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Energia elektryczna dla potrzeb miasta i gminy dostarczana jest głównie liniami SN 15 kV z rozdzielni 110/15 kV, znajdującej się w Wasilkowie. Główne trasy linii SN 15 kV przebiegają w kierunkach: Białystok, Sochonie, Supraśl – Gródek, Nowodworce – Supraśl.

W Gminie Wasilków w 2010 roku liczba odbiorców energii elektrycznej na niskim napięciu wynosiła 3698 szt., natomiast zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu 7691 MWh.

Ze względu na zwiększające się zużycie energii elektrycznej przewiduje się modernizację i przebudowę (w tym racjonalną konfigurację) istniejących sieci na terenach zurbanizowanych i dostosowanie ich do potrzeb mieszkańców gminy.

2. Wyniki badań ankietowych mieszkańców gminy

Opracowanie strategicznego planu rozwoju dla Gminy Wasilków z założenia miało mieć charakter partycypacyjny, „społeczniowy”, tzn. uwzględniający opinię samych mieszkańców. Dlatego też w okresie od września do grudnia 2011 roku przeprowadzono badanie ankietowe (drogą internetową oraz za pomocą bezpośredniej dystrybucji papierowych kwestionariuszy) wśród 536 respondentów. Jednak ostatecznie w analizie uwzględniono 422 w pełni wypełnione kwestionariusze.

Badanie objęło następujące bloki tematyczne pytań:

- poziom zadowolenia z życia na terenie gminy,
- zainteresowanie sprawami Wasilkowa,
- ocena poziomu rozwoju gminy,
- ocena zaspokojenia potrzeb mieszkańców przez Gminę Wasilków,
- główne problemy rozwoju gminy,
- walory gminy,
- kierunki rozwoju gminy.

Pełny Raport z badań stanowi załącznik 1 do niniejszej Strategii. W tym rozdziale zaprezentowano najważniejsze wnioski z tego badania.

1) Ponad połowa mieszkańców gminy deklaruje zadowolenie z faktu zamieszkiwania na jej terenie, blisko 1/3 wyraża do niej ambiwalentny stosunek. Do tej grupy należą prawdopodobnie nowi mieszkańcy gminy, często posiadający sieci powiązań zawodowych i towarzyskich z Białymstokiem, a przez co niezwiązani emocjonalnie z miejscem swojego zamieszkania. Niewielka grupa – głównie młodych mieszkańców - wyraża brak zadowolenia życia w Gminie Wasilków, częściej do tej grupy należą mieszkańcy obszaru wiejskiego niż miasta.

2) Zdecydowana większość ankietowanych mieszkańców (ok. 85%) wyraża zainteresowanie sprawami gminy. Zainteresowanie to przejawia się zarówno poprzez poszukiwanie informacji o gminie w mediach lokalnych, jak też - w przypadku dość dużej grupy mieszkańców – poprzez oddolne tworzenie stowarzyszeń i fundacji działających na rzecz gminy.

3) Mieszkańcy czują się niewystarczająco poinformowani o wydarzeniach z życia gminy. Jeszcze gorzej oceniają przepływ informacji dotyczący decyzji podejmowanych przez władze lokalne, czy też dotyczący kierunków rozwoju gminy.

4) Wśród ankietowanych dominuje przekonanie, że poziom rozwoju gminy Wasilków jest porównywalny do innych gmin w powiecie białostockim. Jednak podobna pod względem liczebności grupa respondentów poziom rozwoju swojej gminy ocenia jako niższy w relacji do pozostałych gmin powiatu białostockiego.

5) Optymistycznie na tym tle wygląda przekonanie większości ankietowanych co do pozytywnych zmian jakie zaszły w ich gminie w ostatnich 5 latach. Szczególnie pozytywnie mieszkańcy oceniają budowę obwodnicy Wasilkowa, jak też poprawę stanu infrastruktury drogowej, komunalnej i społecznej (obejmującej zwłaszcza budynki oświatowe).

6) Wśród kwestii, które zdaniem respondentów wymagają większej uwagi ze strony władz samorządowych w najbliższej przyszłości znajdują się: rozwój oferty kulturalno-rozrywkowej, konieczność pozyskiwania funduszy unijnych na inwestycje gminne, poprawa organizacji komunikacji miejskiej z Białymstokiem, poprawa stanu czystości w gminie, a także konieczność ściągnięcia inwestorów, którzy tworzyliby nowe miejsca pracy na terenie gminy.

7) Gmina ze swej mocy prawnej powinna zaspokajać potrzeby jej mieszkańców. Badania wykazały, że w przypadku Wasilkowa istnieje wiele obszarów, na które samorząd powinien zwrócić uwagę nakreślając przyszłą wizję swojego rozwoju. Mieszkańcy szczególnie negatywnie oceniają możliwość znalezienia zatrudnienia na terenie gminy, a także – co się z tym wiąże – rozwoju zawodowego. Pomimo niewątpliwych walorów kulturowych i przyrodniczych gmina – zdaniem mieszkańców – nie zaspokaja ich potrzeb w zakresie rekreacji i wypoczynku, a także kultury i rozwoju zainteresowań. Odrębną kwestią jest także konieczność poprawy komunikacji z Białymstokiem.

8) Mieszkańcy Gminy odpowiadając na pytanie projekcyjne, w którym mieli wczuć się w rolę Burmistrza wyraźnie sugerują władzom samorządowym, że najważniejsze problemy wymagające podjęcia działań zaradczych to kwestie gospodarcze, a zwłaszcza:

- tworzenie nowych miejsc pracy,
- przyciąganie inwestorów z zewnątrz,
- wspieranie tworzenia nowych firm przez mieszkańców,
- przygotowanie terenów pod inwestycje
- promocja miasta i gminy.

9) Drugą co do ważności grupą problemów, którymi władze samorządowe powinny się zająć to następujące kwestie społeczne:

- poprawa stanu opieki zdrowotnej,
- poprawa poczucia bezpieczeństwa publicznego
- rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej,
- podniesienie poziomu oświaty,
- zwiększenie udziału mieszkańców w zarządzaniu gminą,
- rozszerzenie oferty kulturalnej i rozrywkowej gminy.

10) Najmniej istotną grupą problemów są kwestie z zakresu infrastruktury i środowiska naturalnego. Wyjątek stanowi konieczność zadbania o stan dróg i chodników gminnych, które zostały uznane przez badanych jako jeden z najważniejszych problemów.

11) Zdecydowana większość ankietowanych jako główny walor gminy Wasilków postrzega czynnik zewnętrzny i niezależny od nich samych, czyli bliskość aglomeracji białostockiej. Dopiero na kolejnych miejscach znalazły się rzeczywiste zasoby Gminy tj. obwodnica Wasilkowa czy walory przyrodnicze i krajobrazowe.

12) Wyróżnikiem gminy Wasilków na tle innych gmin województwa podlaskiego zdaniem prawie 2/3 mieszkańców powinno być kreowanie Gminy jako dogodnego miejsca do życia dla rodzin z dziećmi. Wybrany przez mieszkańców główny kierunek rozwoju koresponduje z najważniejszymi walorami Gminy. Alternatywnym kierunkiem rozwoju Gminy, według ankietowanych, powinno być stworzenie dobrych warunków do rozwoju przedsiębiorczości.

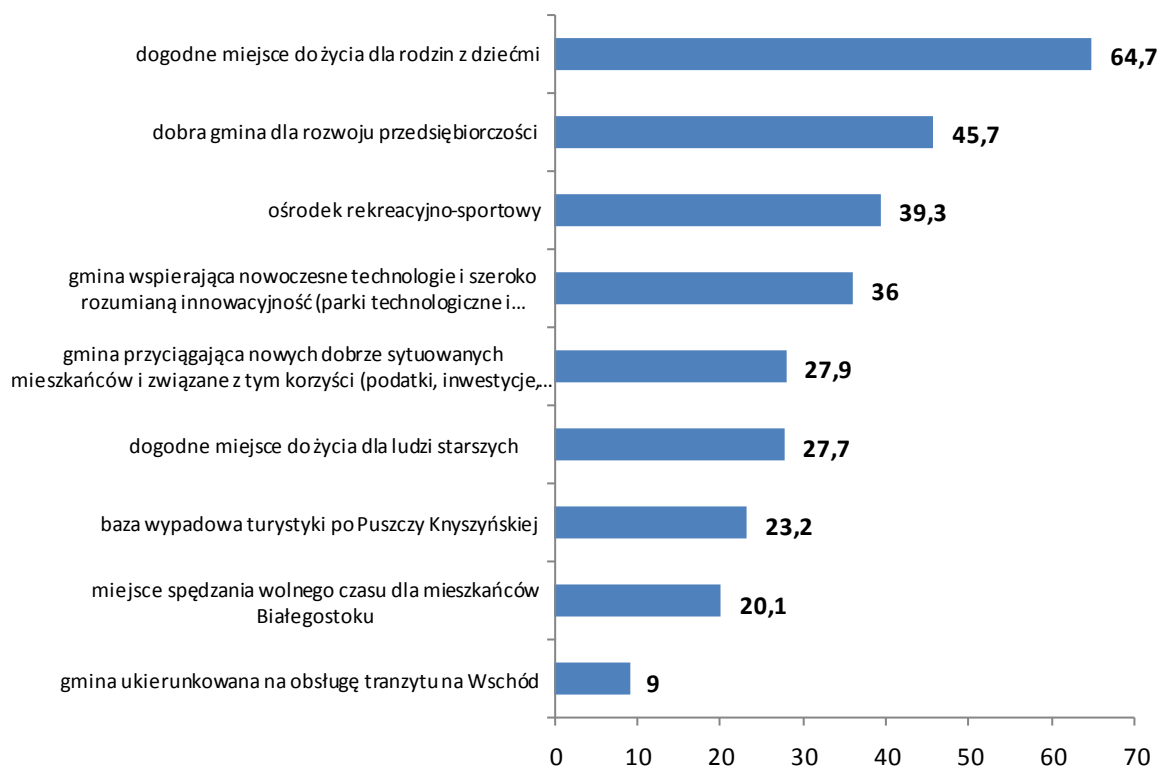
13) Mieszkańcy nie wypowiadają się jednoznacznie w sprawie wyboru jednej z dwóch opcji rozwoju Gminy. Nieco mniej niż połowa optuje za wsparciem rozwoju lokalnej gospodarki (przyciąganie inwestorów) nawet kosztem środowiska naturalnego i nieco więcej niż połowa pragnie chronić walory przyrodnicze i krajobrazowe kosztem sfery gospodarczej.

3. Priorytety rozwoju gminy w opinii mieszkańców

Niezwykle ważnym zagadnieniem z punktu widzenia budowania strategii rozwoju gminy była próba określenia kierunków rozwoju Gminy Wasilków w opinii mieszkańców. Uczestników badania ankietowego poproszono o wskazanie priorytetu rozwoju gminy zgodnego z ich przekonaniem. W analizie odpowiedzi respondentów na to pytanie zauważyć można, że główny cel rozwoju został zarysowany dość wyraźnie, bowiem aż 64,7% badanych uznało, że gmina powinna stać się dogodnym miejscem do życia dla rodzin z dziećmi. Z drugiej jednak strony ponad 45% ankietowanych uważa, że stworzenie dobrych warunków do rozwoju przedsiębiorczości

powinno stać się kluczowym zamierzeniem i priorytetem rozwoju Gminy Wasilków. Na uwagę zasługuje również fakt, że prawie 40% respondentów uznało, że gmina powinna stać się ośrodkiem rekreacyjno-sportowym i wokół tego typu udogodnień budować swoją konkurencyjność.

Rysunek 1 Priorytety rozwoju Gminy Wasilków w opinii mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania

Zupełnie niezauważone przez badanych były takie kierunki rozwoju gminy jak: obsługa tranzytu na Wschód (9%) oraz miejsce spędzania wolnego czasu dla mieszkańców Białegostoku (20,1%).

4. Analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi podsumowanie diagnozy z wykorzystaniem wyników badań zrealizowanych wśród mieszkańców Gminy Wasilków. Analiza obejmuje identyfikację zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych czynników, mogących mieć wpływ na rozwój gminy: głównych problemów jako jego słabych stron oraz atutów będących mocnymi stronami, a także na określeniu szans i zagrożeń tkwiących w bliższym i dalszym otoczeniu gminy. Analiza wskazuje na podstawowe bariery rozwojowe gminy. Mocne i słabe strony dodatkowo pogrupowano w czynniki dotyczące sfery społecznej, gospodarczej oraz infrastrukturalnej.

Analiza stanowi użyteczne narzędzie pozwalające na analizę zasobów i otoczenia gminy, stanowi punkt wyjścia do ustalenia misji i wizji podmiotu oraz celów strategicznych rozwoju.

Strategia Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012 - 2020

Silne strony	Słabe strony
<i>Sfera infrastruktury i zagospodarowania przestrzennego</i>	
<ul style="list-style-type: none">- obwodnica Wasilkowa- usytuowanie na terenie gminy ujęcia wody dla całego Białegostoku- położenie gminy przy ważnej trasie tranzytowej- połączenie kolejowe z Białymstokiem	<ul style="list-style-type: none">- niewystarczające dostosowanie budownictwa wielorodzinnego do charakteru małego miasta o przeważającej zabudowie niskich budynków drewnianych- zły stan techniczny dróg i chodników w niektórych miejscowościach- brak pełnego skanalizowania obszaru wiejskiego gminy- brak dostępu do Internetu szerokopasmowego- brak zagospodarowania zalewu i terenów nad rzeką Supraśl- brak rozbudowanej sieci gazowej- niewystarczająca powierzchnie gminy objęte planem zagospodarowania przestrzennego uwzględniające oczekiwania mieszkańców i przedsiębiorców.

Strategia Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012 - 2020

Silne strony	Słabe strony
<i>Sfera społeczna</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - wysoki wskaźnik napływu ludności na teren gminy (zarówno na teren miasta, jak i tereny wiejskie) - młoda społeczność gminy, korzystna struktura demograficzna, duży udział osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym - wysoki poziom nauczania w Gimnazjum, Szkole Podstawowej w Wasilkowie i w Szkole Podstawowej w Studziankach - dobry stan bazy lokalowej budynków oświatowych - aktywność świetlic wiejskich - wysoki wskaźnik dostępu do podstawowej opieki medycznej - funkcjonowanie aktywnego społecznie i organizacyjnie Sanktuarium Maryjnego „Święta Woda” - duże powierzchnie terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe, w tym między innymi z powodu systematycznego przekształcania terenów z funkcji rolniczej na pozarolniczą - renesansowy układ przestrzenny miasta Wasilków - bogata historia miasta - walory przyrodnicze (w tym duży wskaźnik lesistości – ok. 40% powierzchni gminy) - walory kulturowe (w tym zachowana tradycyjna drewniana zabudowa podlaska) - realizacja inwestycji związanej z zagospodarowaniem zalewu - popularność Muzeum Wsi w Osowiczach, Muzeum Wozów Strażackich, Parku Dinosaurów jako atrakcji turystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczający poziom identyfikacji mieszkańców z gminą - ze względu na silne powiązania zawodowe mieszkańców gminy z Białymstokiem, część potrzeb konsumpcyjnych jest realizowana poza gminą - wysokie koszty utrzymania szkół filialnych - niewielki obszar terenów przeznaczonych na rekreację - ograniczona oferta spędzania czasu wolnego - niewystarczająca elastyczność w zakresie godzin otwarcia przedszkoli - budynek Gimnazjum niedostosowany do rosnących potrzeb młodzieży - niski poziom uczestnictwa mieszkańców gminy w imprezach organizowanych przez MOAK - brak rozwiniętej sieci ścieżek rowerowych i tras do narciarstwa biegowego - komunikacja z Białymstokiem środkami transportu publicznego - niewystarczający poziom rozwoju infrastruktury sportowej - brak boisk osiedlowych - zaniedbany stadion - występowanie dzikich wysypisk - niewystarczające poczucie bezpieczeństwa publicznego w świadomości lokalnej społeczności - niewystarczająca komunikacja urzędu gminy z mieszkańcami

Strategia Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012 - 2020

Silne strony	Słabe strony
<i>Sfera gospodarcza</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - położenie w obrębie aglomeracji białostockiej - stabilna sytuacja finansowa gminy - duży udział wpływów z podatków od osób prawnych i fizycznych w budżecie gminy - relatywnie duży udział przedsiębiorstw sektora produkcji przemysłowej w strukturze podmiotów gospodarczych - duża liczba podmiotów gospodarczych i wysoka dynamika w liczbie nowo powstających - silne powiązanie kapitałowe Gminy Wasilków z Wodociągami Białostockimi - potencjał do rozwoju usług turystyczno-rekreacyjnych dla mieszkańców Białegostoku 	<ul style="list-style-type: none"> - brak realizacji działalności inwestycyjnej przez przedsiębiorców będących właścicielami działek („swoiste zamrożenie terenów inwestycyjnych”) - słaba przydatność rolnicza gleb na terenie gminy - duży odsetek nieużytkowanych gruntów ornych - spadek aktywności rolniczej ludności gminy - duży udział obszarów chronionych wyłączonych z możliwości prowadzenia działalności gospodarczej - niewystarczająca promocja gminy - niewystarczający poziom wykorzystania funduszy zewnętrznych do realizacji inwestycji gminnych - mała liczba dużych podmiotów gospodarczych - niski poziom wydatków konsumpcyjnych ponoszonych na terenie gminy przez mieszkańców - słabe wykorzystanie walorów przyrodniczych gminy do celów turystycznych - spadek liczby turystów korzystających z noclegów na terenie gminy - niska jakość usług agroturystycznych

Szanse	Zagrożenia
<i>Sfera infrastruktury i zagospodarowania przestrzennego</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - zagospodarowanie zalewu na rzece Supraśl - dalsza gazyfikacja gminy - współpraca samorządów gmin ościennych na rzecz rozwoju infrastruktury komunalnej w obrębie aglomeracji białostockiej 	<ul style="list-style-type: none"> - zaniechanie inwestycji infrastrukturalnych z powodu braku funduszy zewnętrznych - brak regulacji prawnych określających współpracę gmin na obszarze metropolitalnym
<i>Sfera społeczna</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - wypromowanie wizerunku gminy jako idealnego miejsca do życia dla rodzin z dziećmi - wypromowanie wizerunku gminy jako miejsca wypoczynku jednodniowego dla mieszkańców Białegostoku - zwiększenie oferty rekreacyjno-wypoczynkowej - organizacja dostosowanych do wizerunku gminy imprez kulturalnych o zasięgu regionalnym - wzrost roli organizacji pozarządowych w działaniach o charakterze społecznym - wzrost znaczenia czasu wolnego, moda na aktywny wypoczynek - wzrost zainteresowania krótkotrwałym, jednodniowym wypoczynkiem - wzrost liczby dzieci uczęszczających do lokalnych szkół i przedszkoli 	<ul style="list-style-type: none"> - konkurencja ze strony sąsiednich gmin w zakresie pozyskiwania nowych mieszkańców i przyciągania osób szukających miejsca rekreacji i wypoczynku jednodniowego - wzrost liczby zadań przekazywanych gminie bez zabezpieczenia środków finansowych

Strategia Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012 - 2020

Szanse	Zagrożenia
<i>Sfera gospodarcza</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost wpływów podatkowych do gminy - wprowadzenie ulg inwestycyjnych przy tworzeniu przyjaznych środowisku miejsc pracy - pozyskanie inwestorów na teren Gminy Wasilków (np. firm spedycyjnych, transportowych, ukierunkowanych na usługi dla biznesu, itp.) - duża powierzchnia obszarów do potencjalnego zagospodarowania na cele rekreacyjne lub inwestycyjne - tendencje do przenoszenia działalności gospodarczej poza obszar Białegostoku - wzrost roli obsługi ruchu tranzytowego - intensyfikacja współpracy gospodarczej firm z terenu Wasilkowa i okolic z Białorusią - wzrost popularności pracy mobilnej (pracy na odległość) 	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczenia w rozwoju niektórych funkcji miejskich Wasilkowa ze względu na bliskość Białegostoku - wstrzymywanie inwestycji przez obecnych właścicieli terenów przemysłowych - dalsza marginalizacja województwa podlaskiego w polityce regionalnej kraju i UE - załamanie finansowania z programów unijnych - światowy kryzys gospodarczy - wzrost stopy bezrobocia

5. Misja, wizja i cele rozwoju

Strategia rozwoju gminy nakreśla główne kierunki, którymi jednostka powinna podążać w perspektywie najbliższych 8 lat. Wyznaczenie misji rozwoju, mającej charakter celu nadrzędnego, wizji określającej pożądany stan rozwoju gminy, jak też celów strategicznych i operacyjnych stanowi efekt:

- szczegółowych studiów diagnozy stanu istniejącego gminy zaprezentowanej w rozdziałach poprzednich niniejszego dokumentu,
- studiów porównawczych analizujących stan gminy w odniesieniu do innych gmin w regionie/powiecie białostockim,
- analizy istniejących dokumentów planistycznych w gminie i w regionie,
- wnikliwej analizy wyników badań ankietowych zrealizowanych w czasie opracowywania założeń niniejszego dokumentu wśród mieszkańców gminy,
- prac w ramach Zespołu Zadaniowego ds. Strategii Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012-2020.

Należy podkreślić, że wskazane poniżej cele rozwoju gminy zostaną osiągnięte pod warunkiem harmonijnej kooperacji wszystkich podmiotów odpowiedzialnych za realizację usług publicznych w gminie.

Misja rozwoju jest deklaracją intencji działań władz lokalnych w perspektywie lat 2012-2020. Nakreśla ona przyszły, docelowy charakter gminy. Rolą wizji jest ukazanie założonego, ustalonego w drodze społecznych konsultacji, wizerunku gminy.

Wizja

Wasilków to dynamicznie rozwijająca się gmina wykorzystująca swój potencjał przyrodniczy i położenie w aglomeracji białostockiej, zapewniająca wysoką jakość życia mieszkańcom, przyjazna rodzinie, bogato wyposażona w infrastrukturę do wypoczynku i rekreacji opierająca swoją gospodarkę na innowacyjnej przedsiębiorczości rozwijającej się w zgodzie ze środowiskiem naturalnym.

Misja

Osiągnięcie wysokiego poziomu zaspokojenia potrzeb mieszkańców w oparciu o integrację młodej i aktywnej społeczności z bogatymi tradycjami historycznymi i kulturowymi gminy oraz unikalnej przyrody z rozwojem gospodarczym kreowanym przez innowacyjne przedsiębiorstwa.

W trakcie prac nad Strategią podjęto decyzję o przyjęciu czterech zasadniczych celów rozwoju I rzędu, które są konkretyzacją misji rozwoju gminy. Cele te oznaczono cyframi rzymskimi. Numeracja ta spełnia jednak tylko funkcję porządkującą, nie zaś hierarchizującą. Wszystkie cele są bowiem sobie równe pod względem wagi i znaczenia w strategii rozwoju gminy.

Cele strategiczne I rzędu:

I. Zapewnienie wysokiego standardu życia lokalnej społeczności

II. Poprawa stanu infrastruktury technicznej i spójności przestrzennej gminy

III. Poprawa atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej gminy

IV. Wzrost atrakcyjności gospodarczej gminy z poszanowaniem jej bogactwa przyrodniczego

Cele I rzędu (cele strategiczne) posiadają swoje uszczegółowienie w celach II rzędu - celach operacyjnych. Oznacza to, że osiągnięcie danego celu I rzędu będzie możliwe poprzez działania mieszczące się w poszczególnych celach operacyjnych.

Cele II rzędu – cele operacyjne rozwoju Gminy Wasilków

Cel I. Zapewnienie wysokiego standardu życia lokalnej społeczności

- I.1. Rozwój infrastruktury społecznej
- I.2. Integracja środowisk i wzrost jakości kapitału społecznego
- I.3. Szeroka oferta usług kulturalnych i edukacyjnych
- I.4. Poprawa bezpieczeństwa społecznego

Cel II. Poprawa stanu infrastruktury technicznej i spójności przestrzennej gminy

- II.1. Poprawa ładu przestrzennego gminy
- II.2. Rozbudowa sieci infrastruktury technicznej

Cel III. Poprawa atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej gminy

- III.1. Poprawa zagospodarowania turystycznego gminy
- III.2. Promocja funkcji rekreacyjnej gminy

Cel IV. Wzrost atrakcyjności gospodarczej gminy z poszanowaniem jej bogactwa przyrodniczego

- IV.1. Kreowanie postaw przedsiębiorczych i aktywności zawodowej wśród mieszkańców
- IV.2. Przygotowanie oferty inwestycyjnej gminy
- IV.3. Rozwój systemu wsparcia lokalnych przedsiębiorców przyjaznych środowisku

Cel strategiczny I	Zapewnienie wysokiego standardu życia lokalnej społeczności
Cel operacyjny I. 1	Rozwój infrastruktury społecznej
Opis realizacji	W ramach realizacji tego celu proponuje się następujące działania: <ul style="list-style-type: none">➤ rozbudowa biblioteki miejskiej,➤ rozbudowa istniejącej szkoły podstawowej,➤ rozbudowa przedszkola w Wasilkowie,➤ budowa centrum kultury,➤ poprawa wyposażenia budynków oświatowych i bibliotek.

Cel strategiczny I	Zapewnienie wysokiego standardu życia lokalnej społeczności
Cel operacyjny I. 2	Integracja środowisk i wzrost jakości kapitału społecznego
Opis realizacji	<p>W ramach realizacji tego celu proponuje się następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozwój form komunikacji z mieszkańcami (zamieszczenie interaktywnych narzędzi na stronie internetowej gminy umożliwiających kontakt mieszkańców z pracownikami urzędu), ➤ organizowanie cyklicznych spotkań Burmistrza z różnymi grupami mieszkańców (np. młodzieżą, przedstawicielami lokalnego biznesu, seniorami, osobami niepełnosprawnymi itd.), ➤ organizacja dni otwartych w Urzędzie, ➤ badania ankietowe lub sygnałne opracowania dotyczące satysfakcji z usług świadczonych przez Urząd Miejski, ➤ zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat historii, kultury, walorów turystycznych i gospodarczych gminy poprzez organizację konkursów dla różnych kategorii mieszkańców gminy, ➤ wspieranie przez władze lokalnych organizacji pozarządowych z terenu gminy (np. poprzez organizację szkoleń związanych z powoływaniem organizacji pozarządowych dla mieszkańców, aktywizowanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw oddolnych, zachęcanie ich do samoorganizacji), ➤ organizowanie imprez integracyjnych, przy okazji imprez kulturalnych, sportowych i promocyjnych angażowanie w te inicjatywy różnych grup społeczności lokalnej jednocześnie (mieszkańcy różnych miejscowości, grupy w różnym wieku, aktualnych i byłych mieszkańców gminy rozsianych po świecie itp.).

Cel strategiczny I	Zapewnienie wysokiego standardu życia lokalnej społeczności
Cel operacyjny I. 3	Szeroka oferta usług kulturalnych i edukacyjnych
Opis realizacji	<p>W ramach realizacji tego celu proponuje się następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ inspirowanie kadry nauczycielskiej do samorozwoju i kształcenia ustawicznego, ➤ wzmocnienie materialne oświaty w gminie (pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozwój bazy edukacyjnej oraz na zajęcia pozalekcyjne w szkołach), ➤ uelastycznienie godzin otwarcia przedszkoli, ➤ zacieśnienie współpracy szkół z jednostkami kultury w gminie, ➤ pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na realizację projektów o charakterze edukacyjno-kulturowym, ➤ opracowanie koncepcji i organizacja cyklicznych imprez kulturalnych bazujących na walorach lokalnych o charakterze regionalnym i krajowym, ➤ podtrzymanie tradycji organizacji dotychczasowych imprez kulturalnych o ugruntowanej tradycji, ➤ rozszerzenie oferty kulturalnej i ukierunkowanie jej na poszczególne grupy mieszkańców gminy, a także gmin okolicznych oraz Białegostoku, ➤ koordynacja i współpraca przy tworzeniu grup hobbystycznych, ➤ wspólna organizacja imprez kulturalnych i sportowych z miastami partnerskimi z kraju i zza granicy, ➤ organizacja imprez o charakterze sportowym, ➤ wspieranie tworzenia uniwersytetu III-go wieku, wspieranie działalności organizacji pozarządowych.

Cel strategiczny I	Zapewnienie wysokiego standardu życia lokalnej społeczności
Cel operacyjny I. 4	Poprawa bezpieczeństwa społecznego
Opis realizacji	<p>W ramach realizacji tego celu proponuje się następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozwój form współpracy pomiędzy rodziną, szkołą, a podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo w gminie, ➤ szersza informacja na temat statystyk policyjnych związanych z przestępczością, ➤ szkolenia dla nauczycieli i rodziców z zakresu profilaktyki oraz z zakresu rozpoznawania uzależnień, ➤ organizacja grup samopomocowych i organizacji pozarządowych przeciwdziałających rozwojowi uzależnień, ➤ profilaktyka i promocja zdrowia oraz upowszechnianie zachowań prozdrowotnych wśród wszystkich grup wiekowych mieszkańców, ➤ wspieranie działań w zakresie dostępu do specjalistycznych usług medycznych, ➤ wspieranie procesu integracji rodzin w sytuacji kryzysowej, ➤ integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Cel strategiczny II	Poprawa stanu infrastruktury technicznej i spójności przestrzennej gminy
Cel operacyjny II. 1	Poprawa ładu przestrzennego gminy
Opis realizacji	<p>W ramach realizacji tego celu proponuje się następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ sukcesywne prowadzenie analiz, a także śledzenie zmian dotyczących regulacji prawnych w zakresie planowania przestrzennego,➤ opracowywanie planów miejscowego zagospodarowania przestrzennego, weryfikacja istniejących opracowań urbanistycznych,➤ uspołecznienie procesu przygotowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,➤ monitoring potrzeb rozwoju gminy w oparciu o sygnały płynące od mieszkańców,➤ współpraca przy planowaniu przestrzennym z gminami ościennymi,➤ zwiększenie miejsc parkingowych oraz zatok postojowych w okolicach planowanego zagospodarowania rekreacyjno-turystycznego,➤ rozwój systemu komunikacji publicznej z Białymstokiem,➤ budowa i rozbudowa sieci ulic w mieście oraz na terenach wiejskich,➤ budowa nawierzchni na ulicach miejskich i wiejskich,➤ budowa zatok autobusowych.

Cel strategiczny II	Poprawa stanu infrastruktury technicznej i spójności przestrzennej gminy
Cel operacyjny II. 2	Rozbudowa sieci infrastruktury technicznej
Opis realizacji	<p>W ramach realizacji tego celu proponuje się następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ sporządzenie programów i opracowań branżowych dotyczących możliwości rozwoju sieci technicznych,➤ budowa sieci kanalizacji wodnej, kanalizacyjnej i deszczowej w ulicach miejskich i na terenach wiejskich,➤ rozbudowa istniejących sieci wod-kan w pasach drogowych,➤ opracowanie koncepcji gazyfikacji gminy,➤ wykonanie analizy efektywności rozbudowy sieci kanalizacyjnej uwzględniając alternatywne rozwiązania (oczyszczalnie przydomowe),➤ budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego,➤ opracowanie koncepcji zabezpieczenia energetycznego gminy i zmiana konwencjonalnych źródeł ciepła na odnawialne, budowa centralnego systemu,➤ opracowanie koncepcji rozbudowy sieci dostępu do Internetu.

Cel strategiczny III	Poprawa atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej gminy
Cel operacyjny III. 1	Poprawa zagospodarowania turystycznego gminy
Opis realizacji	<p>W ramach realizacji tego celu proponuje się następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ tworzenie warunków do rozwoju rekreacji i „małej bazy” turystycznej (np. zakładanie placów zabaw dla dzieci, przyczółków turystycznych przy ścieżkach rowerowych i edukacyjnych),➤ budowa kompleksu rekreacyjno-sportowego w Jurowcach,➤ budowa systemu ścieżek rowerowych łączących Wasilków z Białymstokiem,➤ zagospodarowanie rekreacyjno-sportowe nabrzeży rzeki Supraśl między ujściem rzeki Czarnej a Nowodworcami,➤ rozbudowa bazy noclegowo-gastronomicznej,➤ uruchomienie komunikacji podmiejskiej umożliwiającej transport pomiędzy Wasilkowem i okolicznymi miejscowościami,➤ rozwój współpracy z partnerami krajowymi i zagranicznymi (miasta partnerskie),➤ tworzenie nowych szlaków turystycznych, włączanie Wasilkowa i okolic w istniejące szlaki turystyczne,➤ zakładanie zieleńców, dbanie o zieleń urządzoną, zalesianie gruntów nieprzydatnych rolniczo.

Cel strategiczny III	Poprawa atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej gminy
Cel operacyjny III. 2	Promocja funkcji rekreacyjnej gminy
Opis realizacji	<p>W ramach realizacji tego celu proponuje się następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ akcje reklamowe w Białymstoku dotyczące możliwości wypoczynkowych dostępnych na terenie Gminy Wasilków, ➤ udział w regionalnych targach turystycznych, ➤ wspólna organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych z samorządem miasta Białystok: biegi przełajowe, maratony podmiejskie, rajdy rowerowe, ➤ organizacja pikników i konkursów rodzinnych na plaży miejskiej w Wasilkowie, ➤ akcje informacyjne w placówkach przedszkolnych i szkolnych w Białymstoku dotyczące możliwości organizacji wyjazdów dzieci i młodzieży na jednodniową rekreację poza miastem (np. w Muzeum Wsi w Osowiczach, w Parku Jurajskim, itp.), ➤ promocja bogatej historii Wasilkowa poprzez publikacje naukowe i artykuły na łamach prasy regionalnej, ➤ przygotowanie publikacji o walorach przyrodniczo-rekreacyjnych Gminy Wasilków, ➤ organizacja imprez kulturalnych z uwzględnieniem możliwości rekreacyjnych gminy.

Cel strategiczny IV	Wzrost atrakcyjności gospodarczej gminy z poszanowaniem jej bogactwa przyrodniczego
Cel operacyjny IV. 1	Kreowanie postaw przedsiębiorczych i aktywności zawodowej wśród mieszkańców
Opis realizacji	<p>W ramach realizacji tego celu proponuje się następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ tworzenie punktów konsultacyjno – informacyjnych pomagających w zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej, w tym też w pozyskiwaniu środków finansowych na ten cel. ➤ informowanie społeczności lokalnej o formach doradztwa i innej pomocy w zakresie aktywizacji zawodowej, ➤ rozwijanie współpracy z instytucjami otoczenia biznesu, także poza gminą, ➤ pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na projekty aktywizujące zawodowo ludzi młodych, ➤ realizacja projektów przy współpracy Powiatowego Urzędu Pracy oraz organizacji pozarządowych promujących przedsiębiorczość wśród młodzieży, ➤ promocja elastycznych form pracy, tj. telepracy, pracy czasowej oraz różnych form samozatrudnienia, ➤ promocja „dobrych praktyk” dotyczących sukcesu w biznesie i sukcesu zawodowego ludzi pochodzących z Wasilkowa, ➤ promocja postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży oraz pozostałych mieszkańców gminy (realizacja projektów edukacyjnych, konkursów, gier, rywalizacji międzyszkolnej), ➤ organizacja cyklicznych spotkań z lokalnymi przedsiębiorcami w celu poznania ich potrzeb, ➤ organizacja imprez promujących wyróżniające się lokalne firmy.

Cel strategiczny IV	Wzrost atrakcyjności gospodarczej gminy z poszanowaniem jej bogactwa przyrodniczego
Cel operacyjny IV. 2	Przygotowanie oferty inwestycyjnej gminy
Opis realizacji	<p>W ramach realizacji tego celu proponuje się następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ opracowanie programu promocji marki Gminy Wasilków (aby zachęcić inwestorów do lokowania swoich środków w gminie konieczne jest wykreowanie wyrazistego wizerunku gminy jako otwartej, przyjaznej i nowoczesnej), ➤ przygotowanie analizy potencjalnych branż i rodzajów biznesów, które mogą lokować swoją działalność na terenach inwestycyjnych gminy, ➤ poszerzenie oferty inwestycyjnej o nowe tereny z przeznaczeniem pod przemysł i usługi, ➤ opracowanie w kilku wersjach językowych profesjonalnej oferty inwestycyjnej (zarówno w wersji drukowanej, jak i multimedialnej), ➤ prezentacja oferty inwestycyjnej na stronie internetowej gminy, ➤ rozpowszechnienie informacji o możliwościach stwarzanych inwestorom w trakcie misji gospodarczych, imprez targowych i innych spotkań z przedstawicielami biznesu, ➤ opracowanie standardu obsługi inwestorów (w tym określenie poziomu znajomości języków obcych przez pracowników), ➤ przeszkolenie personelu w zakresie obsługi inwestora, wspieranie działań związanych z podnoszeniem kwalifikacji przez pracowników w tym zakresie.

Cel strategiczny IV	Wzrost atrakcyjności gospodarczej gminy z poszanowaniem jej bogactwa przyrodniczego
Cel operacyjny IV. 3	Rozwój systemu wsparcia lokalnych przedsiębiorców przyjaznych środowisku
Opis realizacji	<p>W ramach realizacji tego celu proponuje się następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ opracowanie systemu ulg i okresowych zwolnień podatkowych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy, ➤ utworzenie inkubatora innowacyjności i przedsiębiorczości, w tym systemu doradztwa dla firm rozpoczynających działalność na terenie gminy, możliwości najmu powierzchni biurowej, itp. ➤ wspieranie powoływania klastrów i stowarzyszeń podnoszących pozycję konkurencyjną firm lokalnych, ➤ opracowanie koncepcji wykorzystania terenów nieużytkowanych rolniczo do celów rekreacyjnych lub drobnej przedsiębiorczości, ➤ organizacja kursów i szkoleń dla przedsiębiorców, ➤ zachęcanie lokalnych przedsiębiorców do współpracy z uczelniami, koordynacja wspólnych projektów dotyczących rynku pracy i przedsiębiorczości, ➤ promocja lokalnych marek i produktów, ➤ przygotowanie analiz i koncepcji biznesowych dotyczących potencjalnych rodzajów działalności gospodarczej w zakresie kultury, turystyki, środowiska, które mają szanse powodzenia na lokalnym rynku, ➤ uspołecznienie procesu lokowania kontrowersyjnych przedsięwzięć, koordynacja konsultacji społecznych, ➤ w powiązaniu z celem IV. 2 przygotowanie analizy potencjalnych branż i rodzajów biznesów, które mogą lokować swoją działalność na terenach inwestycyjnych gminy, z uwzględnieniem w szczególności czynnika środowiskowego, ➤ organizacja szkoleń z zakresu marketingu i promocji gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych.

6. Lista zadań inwestycyjnych i analiza finansowa

6.1. Analiza sytuacji finansowej

Analizą sytuacji finansowej gminy objęto lata 2006-2010 (tabele poniżej). Analizę oparto na danych z Bazy Danych Lokalnych GUS. Analizę dotychczasowej i bieżącej sytuacji finansowej dokonano w cenach bieżących znaczącym wzrostem dochodów własnych.

W strukturze dochodów dostrzegalny jest trend rosnący zachwiany w latach 2009-2010 kryzysem gospodarczym, co jest szczególnie wyraźnie dostrzegalne w przypadku dochodów własnych. Udział dochodów własnych w dochodach gminy waha się od ok. 58% do ok. 67%, przy czym duży wpływ na zmniejszenie udziału ma okres kryzysu ekonomicznego. Mimo to, rosną dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej.

Wysokość dochodu Gminy Wasilków w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosi ponad 2300 zł i jest porównywalny do analizowanych gmin.

Tabela 61. Dochód Gminy Wasilków i gmin sąsiednich w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Jednostka terytorialna	ogółem					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	zł	zł	zł	zł	zł	zł
Choroszcz	1452,01	1564,45	1965,07	2240,41	2172,92	2538,01
Czarna Białostocka	1519,16	1772,83	1799,70	1969,65	2201,22	2276,25
Supraśl	1553,15	1809,60	1978,85	2173,66	2375,32	2238,30
Wasilków	1442,14	1526,33	1866,44	2379,98	2202,16	2300,50
	dochody własne					
Choroszcz	633,22	719,97	826,60	1326,95	1131,93	1538,40
Czarna Białostocka	535,79	687,20	700,27	885,09	821,95	765,47
Supraśl	929,20	1018,20	1239,60	1482,40	1597,73	1444,49
Wasilków	819,88	881,64	1164,91	1614,48	1355,14	1350,53

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Tabela 62. Dochody Gminy Wasilków na tle innych gmin w latach 2006-2010

Jednostka terytorialna	dochody ogółem				
	2006	2007	2008	2009	2010
	zł	zł	zł	zł	zł
Choroszcz	20270640,20	25744351,26	29824393,07	29145417,24	34522011,70
Czarna Białostocka	20727893,10	21045741,89	23039036,62	25655202,47	26484116,19
Supraśl	23126740,34	25649825,13	28694463,18	31755658,88	30364783,39
Wasilków	19521768,01	24336566,82	31718013,62	30004382,98	31850372,87
	dochody własne				
Choroszcz	9328652,47	10829297,52	17664407,45	15182625,16	20925297,45
Czarna Białostocka	8034758,82	8189002,10	10352840,63	9579816,04	8906281,69
Supraśl	13012546,17	16067755,25	19569122,10	21360101,07	19595978,45
Wasilków	11276220,53	15189326,67	21516182,75	18463808,38	18698130,04
	struktura dochodów własnych				
Choroszcz	46,0%	42,1%	59,2%	52,1%	60,6%
Czarna Białostocka	38,8%	38,9%	44,9%	37,3%	33,6%
Supraśl	56,3%	62,6%	68,2%	67,3%	64,5%
Wasilków	57,8%	62,4%	67,8%	61,5%	58,7%

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Tabela 63. Dynamika dochodów Gminy Wasilków na tle innych gmin w latach 2006-2010

Jednostka terytorialna	Dynamika dochodów ogółem				
	2006	2007	2008	2009	2010
	zł	zł	zł	zł	zł
Choroszcz	-	1,27	1,16	0,98	1,18
Czarna Białostocka	-	1,02	1,09	1,11	1,03
Supraśl	-	1,11	1,12	1,11	0,96
Wasilków	-	1,25	1,30	0,95	1,06
	Dynamika dochodów własnych				
Choroszcz	-	1,16	1,63	0,86	1,38
Czarna Białostocka	-	1,02	1,26	0,93	0,93
Supraśl	-	1,23	1,22	1,09	0,92
Wasilków	-	1,35	1,42	0,86	1,01

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Gmina Wasilków pozyskała w latach 2008-2011 relatywnie znaczne środki zewnętrzne na finansowanie działań inwestycyjnych i innych: w roku 2008 – ponad 4 mln zł, w roku 2009 – ponad 5 mln zł, w roku 2010 – prawie 5 mln zł. Uwzględniając jednak charakter pozyskanych dotacji inwestycyjnych (głównie na sieci wod-kan i drogi) oraz potrzeby gminy w zakresie rekreacji i kultury jest to wielkość cały czas niewystarczająca. Mimo to wielkość pozyskanych kwot stanowi dobry prognostyk na przyszłość, ponieważ jednym z podstawowych warunków realizacji strategii jest skuteczność w pozyskiwaniu środków inwestycyjnych z funduszy strukturalnych i innych.

Strategia Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012 - 2020

Tabela 64. Dochody Gminy Wasilków wg działów klasyfikacji budżetowej w latach 2008-2010

2008	2009	2010
	OGÓLEM	
31718013,62	30004382,98	31850372,87
zł	zł	zł
Rolnictwo i łowiectwo		
27028,44	84875,48	45444,95
Leśnictwo		
0,00	0,00	0,00
Rybolówstwo i rybactwo		
0,00	0,00	0,00
Górnictwo i kopalnictwo		
90089,06	85961,60	72849,55
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę		
87151,60	71419,43	0,00
Transport i łączność		
662528,44	1153508,18	1049769,30
Gospodarka mieszkaniowa		
6140822,83	2600237,72	1706326,75
Administracja publiczna		
123974,09	105516,71	151071,39
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa		
1840,00	15349,00	50195,00
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa		
11054,00	12613,00	24790,00
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem		
13724089,91	14122638,29	16114713,34
Różne rozliczenia		
5783561,17	6840317,76	6851613,00
Oświata i wychowanie		
298980,27	355331,71	489260,15
Ochrona zdrowia		
0,00	0,00	92,72
Pomoc społeczna		
3764441,32	4068805,82	4511565,53
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej		
59528,74	244545,06	232672,79
Edukacyjna opieka wychowawcza		
266269,00	219352,59	240408,48
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska		
5754,75	23310,63	72597,56
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego		
4000,00	600,00	237002,00
Kultura fizyczna i sport		
666900,00	0,00	0,36

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Strategia Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012 - 2020

Wysokość wydatków w Gminie Wasilków ogółem w latach 2006-2010 kształtowała się od prawie 22 mln w roku 2006 do ponad 38 w roku 2010, dynamika wydatków jest znaczna, w ostatnich dwóch latach większa od dynamiki dochodów. W strukturze wydatków w roku 2010 ponad 30% stanowiły wydatki majątkowe.

W latach 2007-2010 gmina zanotowała dodatki wynik budżetowy, w roku 2010 ze względu na wydatki majątkowe uzyskano ujemny wynik budżetowy.

Tabela 65. Struktura wydatków Gminy Wasilków w latach 2008-2010

ogółem		
2008	2009	2010
zł	zł	zł
28287559,87	28100301,52	38407596,61
wydatki majątkowe ogółem		
7760249,42	5177152,75	11874670,94
wydatki majątkowe inwestycyjne		
7760249,42	5177152,75	11074670,94
wydatki bieżące ogółem		
20527310,45	22923148,77	26532925,67
ogółem		
2008	2009	2010
%	%	%
100%	100%	100%
wydatki majątkowe ogółem		
27%	18%	31%
wydatki majątkowe inwestycyjne		
27%	18%	29%
wydatki bieżące ogółem		
73%	82%	69%

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Tabela 66. Wydatki ogółem i ich dynamika oraz wynik budżetu w Gminie Wasilków w latach 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010
	zł	zł	zł	zł	zł
Wydatki ogółem [zł]	21940102,53	22325284,95	28287559,87	28100301,52	38407596,61
Dynamika	-	1,02	1,27	0,99	1,37
Dochody ogółem	19521768,01	24336566,82	31718013,62	30004382,98	31850372,87
Dynamika	-	1,25	1,3	0,95	1,06
Wynik	-2418334,52	2011281,87	3430453,75	1904081,46	-6557223,74

Źródło: Bank Danych Lokalnych

6.2 Analiza potrzeb inwestycyjnych i źródeł finansowania

W celu zidentyfikowania potrzeb inwestycyjnych na terenie gminy przeprowadzono badania wśród społeczności lokalnej. Na podstawie ich wyników, dotychczasowych planów inwestycyjnych oraz po konsultacjach w ramach spotkań grupy ekspertów i Zespołu Zadaniowego ds. Strategii Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012-2020 przygotowano listę potrzeb inwestycyjnych, których wykonanie przyczyni się do realizacji celów Strategii.

Listę zadań przedstawia załącznik 2 do Strategii. Lista zadań inwestycyjnych na lata 2012-2020 nie wyczerpuje katalogu możliwych do realizacji działań w ramach Strategii.

Wśród planowanych działań inwestycyjnych dominują potrzeby infrastrukturalne w zakresie budowy dróg, zaplanowano także inwestycje w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, kulturalno-oświatową i rekreacyjno-sportową.

Wartość zaplanowanych inwestycji w analizowanym okresie wynosi prawie 52,7 mln zł, z czego ponad 32,8 mln planuje się pokryć ze środków własnych oraz kredytów i pożyczek oraz ponad 24,8 mln zł pozyskać w postaci bezzwrotnych dotacji.

Istnieją różne modele finansowania działań inwestycyjnych jednostek samorządu terytorialnego:

- model klasyczny, który polega na wykorzystaniu wyłącznie środków własnych,
- model klasyczny połączony z zewnętrznym finansowaniem bezzwrotnym,
- model klasyczny połączony z finansowaniem dłużnym ze strony instytucji finansowych lub opartym na emisji obligacji komunalnych,
- model oparty o partnerstwo publiczno-prywatne.

Najkorzystniejszą formą finansowania inwestycji stanowi bezzwrotna pomoc ze środków strukturalnych UE, Funduszu Spójności, Mechanizmu Norweskiego, PROW i innych źródeł zagranicznych oraz krajowych organów oraz organizacji (NFOŚ, WFOŚ, i inne). Realny poziom dofinansowania pojedynczych projektów może wynieść od 50 do 90% kosztów kwalifikowanych. W prognozie finansowej przyjęto poziom dofinansowania poszczególnych zadań (patrz załącznik 2. Lista zadań inwestycyjnych) w różnej wysokości, wykorzystując aktualne dane o możliwościach pozyskania dotacji oraz ogólne informacje o planowanych środkach na lata 2014-2020.

Mimo że relatywna ogólna kondycja finansowa gminy nie jest zła, to zmiana ustawy o finansach publicznych i wynikające z niej ograniczenia zaciągania zobowiązań przez jednostki samorządu terytorialnego istotnie zmniejszyły potencjał inwestycyjny gminy. Wobec ograniczonych środków własnych, gmina musi upatrywać szans w realizacji zamierzonych działań inwestycyjnych w finansowaniu zewnętrznym, w tym dotacji.

Analiza sytuacji finansowej gminy wykazuje, że istnieją ograniczone możliwości do zaciągania nowych dużych kolejnych kredytów, zwłaszcza w sytuacji niepewności co do skutków kryzysu ekonomicznego.

W niektórych przypadkach warto rozważyć możliwość realizacji projektów wg modelu partnerstwa publiczno-prywatnego. Podstawową zasadą tej formuły jest finansowanie inwestycji przez podmioty prywatne, a ich wynagrodzeniem jest prawo do eksploatacji wybudowanego obiektu albo takie prawo połączone z zapłatą. Po okresie eksploatacji obiektu zapewniającym wykonawcy odpowiedni zwrot nakładów przechodzi on na własność podmiotu publicznego. Gmina posiada możliwości finansowania inwestycji w postaci w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

Mimo nowych interesujących sposobów pozyskiwania kapitału na inwestycje, wśród głównych, konkretnych źródeł finansowania inwestycji należy wymienić: budżet gminy, budżet państwa, środki prywatne mieszkańców i inwestorów, środki Mechanizmu Norweskiego, środki z Ministerstw i funduszy celowych, Program Operacyjny Obszarów Wiejskich, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013, Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013. Niestety środki wymienionych wyżej programów dotacyjnych kurczą się i począwszy od 2012 roku pozyskiwanie nowych dotacji będzie bardzo trudne. Realną szansę na pozyskanie środków latach 2012-2013 jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013, w zakresie jednej z większych inwestycji planowanych w ramach Strategii w najbliższych latach: zagospodarowania rekreacyjno-sportowego nabrzeży rzeki Supraśl między ujściem rzeki Czarnej, a Nowodworcami.

Analiza możliwości pozyskania bezzwrotnego dofinansowania w latach 2014-2020, czyli w okresie istotnych inwestycji strategicznych jest bardzo trudna do przewidzenia. Według ogólnych założeń rozwoju regionalnego UE i Polski, można spodziewać się dużych możliwości wsparcia w zakresie pobudzania przedsiębiorczości, innowacji, inwestycji ekologicznych, w tym w szczególności ekoenergetycznych, a także w zakresie oświaty i kultury. W konstrukcji finansowej planowanych zadań inwestycyjnych uwzględniono powyższe przesłanki.

7. Propozycje działań promocyjnych dla Gminy Wasilków

Promocja gminy to całokształt środków i instrumentów, za pomocą których gmina (urząd) komunikuje się ze społecznością lokalną, a także lansuje na zewnątrz (w województwie, kraju czy za granicą) swój wizerunek oraz przekazuje środowisku informacje charakteryzujące jej profil społeczno-ekonomiczny, atuty, atrakcje, osiągnięcia, zamierzenia. Promocja pełni w gminie nie tylko funkcje informacyjne, ale też integracyjne (polegające na wytwarzaniu silniejszych więzi wśród społeczności lokalnej), pobudzające (wyrażające się w kreowaniu określonych pozytywnych postaw wobec gminy i jej polityki), ale przede wszystkim stanowi ważny instrument kształtowania pozycji konkurencyjnej jednostki samorządu terytorialnego.

Biorąc pod uwagę specyfikę walorów Gminy Wasilków, a także misję i kierunki jej rozwoju zapisane w przedkładanej Strategii należy wyodrębnić kilka grup docelowych działań promocyjnych. Wśród tych grup powinny znaleźć się:

- obecni mieszkańcy gminy (zarówno reprezentujący miasto, jak i obszar wiejski, mieszkający od urodzenia na terenie gminy, jak też napływowi),
- potencjalni mieszkańcy gminy – obecnie zamieszkujący w mieście Białystok i aglomeracji białostockiej i poszukujący atrakcyjnego miejsca zamieszkania, przede wszystkim młode małżeństwa, ale też rodziny reprezentujące inne fazy cyklu życia,
- mieszkańcy Białegostoku jako osoby poszukujące miejsc wypoczynku i rekreacji o charakterze jednodniowym lub weekendowym, osoby preferujące aktywne spędzanie czasu wolnego,
- inwestorzy, czyli firmy poszukujące miejsc lokalizacji swojej działalności, reprezentujące przede wszystkim nowoczesne technologie, ale także branżę turystyczno-rekreacyjną; ta grupa docelowa obejmuje też developerów poszukujących atrakcyjnych terenów pod budownictwo jedno-i wielorodzinne.

Cele i działania promocyjne samorządu Wasilkowa powinny zostać dostosowane do specyfiki powyższych grup docelowych, ich oczekiwań i relacji z „produktem terytorialnym” jaki stanowi obszar gminy.

Obecni mieszkańcy gminy

Cele promocji skierowanej do obecnych mieszkańców gminy:

- wzrost poczucia identyfikacji z miejscem zamieszkania,
- wzrost wiedzy i świadomości mieszkańców na temat decyzji podejmowanych przez władze samorządowe.

Propozycje działań promocyjnych ukierunkowanych na mieszkańców gminy:

- spotkania władz lokalnych z mieszkańcami, organizacja konsultacji społecznych dotyczących ewentualnych zmian w przyjętej Strategii Rozwoju Wasilkowa,
- organizacja Dni Otwartych dla mieszkańców gminy w Urzędzie Miejskim w Wasilkowie,
- szkolenia pracowników Urzędu z zakresu obsługi interesantów,
- cykliczne badania ankietowe mieszkańców gminy w celu monitorowania ich oczekiwań, preferencji i sugestii związanych z rozwojem Wasilkowa,
- zwiększenie interaktywności oficjalnej strony internetowej Wasilkowa.

W odniesieniu do nowych mieszkańców warto rozważyć takie działania promocyjne jak:

- organizacja imprez integracyjnych o charakterze kulturalnym i rekreacyjno-sportowym przez MOAK i placówki szkolne,
- akcja reklamowa bazująca głównie na reklamie zewnętrznej typu outdoor, czyli plakatach i bilbordach upowszechniających hasło wskazujące, że samorząd lokalny troszczy się o nowych mieszkańców, np. „Niech Wam się darzy w Wasilkowie”, „Zadbamy o komfort Waszego życia”, „Gmina Wasilków - najlepsze miejsce do życia”),

Potencjalni mieszkańcy gminy

Cele promocji skierowanej do potencjalnych mieszkańców gminy:

- wykreowanie wizerunku Gminy Wasilków jako snobistycznego miejsca do życia – podlaskiego Konstancina,
- zachęcenie mieszkańców Białegostoku i okolic do osiedlania się na obszarze gminy.

Propozycje działań promocyjnych ukierunkowanych na potencjalnych mieszkańców gminy:

- kampania reklamowa wykorzystująca media regionalne: prasa „Kurier Poranny”, „Gazeta Wyborcza”, telewizja Białystok, radio Białystok, portal „Wrota Podlasia” przekonująca o tym, że Gmina Wasilków to podlaski Konstancin,
- działania z zakresu public relations obejmujące: konferencje prasowe, wywiady z władzami lokalnymi do pracy,
- promocja oferty mieszkaniowej Wasilkowa w mediach,
- relacje z developerami.

Mieszkańcy Białegostoku

Cel promocji skierowanej do potencjalnych mieszkańców Białegostoku:

- wykreowanie wizerunku Gminy Wasilków jako atrakcyjnego miejsca aktywnego wypoczynku i relaksu.

Propozycje działań promocyjnych ukierunkowanych na mieszkańców Białegostoku:

- akcja reklamowa w Białymstoku bazująca głównie na billboardach upowszechniających informację dotyczącą możliwości wypoczynkowych dostępnych na terenie Gminy Wasilków,
- udział przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Wasilkowie w regionalnych targach turystycznych,
- audycje sponsorowane w Radiu Białystok dotyczące aktywnego i zdrowego stylu życia w przestrzeni podmiejskiej,
- wspólna organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych z samorządem miasta Białystok: biegi przełajowe, maratony podmiejskie, rajdy rowerowe,
- organizacja pikników i konkursów rodzinnych na plaży miejskiej w Wasilkowie,
- akcje informacyjne w placówkach przedszkolnych i szkolnych w Białymstoku dotyczące możliwości organizacji wyjazdów dzieci i młodzieży na jednodniową rekreację poza miastem (np. w Muzeum Wsi w Osowiczach, w Parku Jurajskim, itp.).

Inwestorzy, czyli firmy poszukujące miejsc lokalizacji swojej działalności

Cel promocji skierowanej do inwestorów:

- upowszechnianie informacji o ofercie inwestycyjnej gminy.

Propozycje działań promocyjnych ukierunkowanych na inwestorów:

- bezpośrednie kontakty z samorządami gospodarczymi z Białegostoku i z większymi firmami poszukującymi miejsca lokalizacji swojej działalności w strefie podmiejskiej,
- opracowanie systemu ulg w podatkach dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy,
- szkolenia i konsulting dla mieszkańców gminy planujących rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej, w tym związanej z działalnością agroturystyczną, czy małą gastronomią.

8. Monitorowanie realizacji strategii

Strategia została przygotowana w oparciu o wiedzę dostępną w momencie opracowywania dokumentu. Jednak dynamiczne otoczenie, jak i procesy zachodzące w gminie będą stopniowo dezaktualizowały zarówno część diagnostyczną strategii, jak i pozostałe elementy opracowania. Myślenie o przyszłości gminy wymaga natomiast stałej kontroli zachodzących tendencji oraz odpowiedniej modyfikacji dokumentu. Stąd założenia przyjęte w niniejszej strategii mają charakter elastyczny, a zakończenie prac nad sformułowaniem strategii jest jednocześnie punktem wyjścia do doskonalenia procesu zarządzania rozwojem gminy.

Warunkiem skutecznej realizacji założeń strategii jest stworzenie systemu stałego monitorowania i oceny osiągniętych efektów. Monitorowanie i kontrola jest to proces, który ma na celu systematyczne analizowanie stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych przedsięwzięć i ich zgodności ze sformułowanymi celami.

Monitorowanie ma na celu:

- stworzenie systemu aktualizowania wiedzy o sytuacji gminy,
- ocenę stopnia realizacji działań założonych w Strategii,
- ocenę efektywności wykorzystania posiadanych środków finansowych,
- weryfikację zgodności osiągniętych rezultatów z założonymi celami,
- systematyczne monitorowanie zewnętrznych źródeł wsparcia dla realizacji programów i projektów,
- korygowanie działań, w sytuacji gdy nie przynoszą one zamierzonych efektów lub w sytuacji wystąpienia zmian uniemożliwiających lub utrudniających ich realizację,
- wcześniejszą diagnozę trudności mogących mieć wpływ na realizację inwestycji, zwłaszcza terminowości ich zakończenia.

Monitoring będzie odbywał się na dwóch poziomach:

- strategicznym (odpowiedzialność za proces monitorowania spoczywa na Radzie Miejskiej),
- wykonawczym (odpowiedzialność za proces monitorowania spoczywa na Burmistrzu Wasilkowa).

Na poziomie strategicznym monitorowanie ma na celu ocenę stopnia realizacji celów i zadań założonych w Strategii oraz jej aktualizację.

Na poziomie wykonawczym monitorowanie ma na celu bieżącą ocenę przebiegu realizacji poszczególnych działań, zapewnienie niezbędnych środków finansowych na realizację przyjętych zadań, przewidywanie i przeciwdziałanie wszelkim zagrożeniom utrudniającym realizację Strategii.

Podstawowym warunkiem wiarygodności i skuteczności ewaluacji jest jej niezależność. Z warunku tego wynika konieczność utworzenia, niezależnego organizacyjnie od zespołów zaangażowanych w proces tworzenia i wdrażania Strategii, zespołu monitorującego, w skład którego wchodziłby jeden lub więcej pracowników.

System monitorowania realizacji Strategii wymaga przygotowania okresowych sprawozdań sporządzanych raz na dwa lata. Pracownik zespołu monitorującego do 31 stycznia przygotowuje raport z monitoringu Strategii, dotyczący poprzedniego okresu.

Monitoring Strategii będzie polegał na procentowej ocenie stopnia realizacji założonych zadań inwestycyjnych zgodnych z WPF. Ocena ta dokonana będzie w oparciu o dane finansowe oraz po konsultacjach z podmiotami odpowiedzialnymi za realizację poszczególnych zadań.

Ocena stopnia realizacji strategii będzie się odbywała w dwóch aspektach:

- materialne wykonanie zadań w danym okresie (MWZ),
- finansowe wykonanie zadań w danym okresie (FWZ),
- społeczne wykonanie w danym okresie (SPR).

MWZ oblicza się jako średnie procentowe wykonanie wszystkich zadań zaplanowanych w Strategii, wskaźnik informuje, ile z zaplanowanych zadań zostało zrealizowanych do dnia oceny realizacji strategii.

FWZ oblicza się jako stosunek środków wydatkowanych do całkowitych zaplanowanych na realizację strategii w latach 2012-2020. Jako środki zaplanowane na realizację strategii należy rozumieć wartość zaktualizowanych wydatków na dzień dokonywania oceny strategii.

SPR oblicza się jako średnią pozytywnych ocen dla badanych cech do poziomu z badania przeprowadzonego przed rozpoczęciem wdrażania Strategii.

Końcowe wskaźniki realizacji Strategii w badanym zostaną obliczone według wzoru:

Strategia Rozwoju Gminy Wasilków na lata 2012 - 2020

Poziom realizacji Strategii (PRZ) = $0,5 \times \text{MWZ} + 0,5 \times \text{FWZ}$

Poziom społeczny realizacji (PZR) = średnia pozytywnych wskazań badanych cech

Tabela 67. Przykład obliczenia wskaźnika realizacji Strategii

Zadanie	Materialne wykonanie zadania w danym okresie [%]	Finansowe wykonanie zadania w danym okresie [zł]	Całkowita kwota zaplanowana na zadanie [zł]
Zadanie 1	50	1 mln	5 mln
Zadanie 2	10	0,5 mln	2 mln
Zadanie 3	0	0	1 mln
MWZ(średnia)	20%	-	-
Suma	-	1,5 mln	8 mln
FWZ	FWZ = $1,5/8 = 18,75\%$		
Poziome realizacji strategii (PRZ)	PRZ = $18,75\% * 0,5 + 20\% * 0,5 = 19,375\%$		

Źródło: opracowanie własne

Tabela 68. Przykład obliczenia wskaźnika społecznego realizacji Strategii

Badana cecha	Procent odpowiedzi	
	rok 2012 w1	rok 2015 w2
Cecha 1 (np. poziom zadowolenia mieszkańców z życia w gminie)	50%	60%
Cecha 2	40%	80%
Cecha 3	30%	50%
SPR (średnia)	40%	63,3%

Źródło: opracowanie własne

Wskaźniki Poziomu Realizacji Strategii i Społecznego Poziomu Realizacji będą stopniowo narastały w kolejnych okresach sprawozdawczych tak, aby na koniec okresu planowania, tzn. w 2020 roku wynieść 100%.

Oprócz monitorowania poziomu wykonania Strategii ważne jest również przewidywanie i przeciwdziałanie zagrożeniom utrudniającym realizację Strategii.

W związku z tym po stwierdzeniu niskiego poziomu realizacji zadań bądź innych uchybień raport będzie zawierał uzasadnienie istniejącego stanu oraz próbę określenia jego przyczyn.

W raporcie monitorującym stan realizacji Strategii zawarte będą także rekomendacje i proponowane zmiany. Raport monitorujący będzie konsultowany i omawiany z zespołami zaangażowanymi w powstawanie i realizację Strategii. Strategia rozwoju będzie aktualizowana uchwałą Rady Miejskiej na podstawie rekomendacji i propozycji

zmian zawartych w raporcie. Szczegółowe zasady wprowadzania korekt i aktualizowania Strategii powinna określać specjalna uchwała.

Informacje na temat realizacji poszczególnych działań na terenie gminy przedstawiane będą na stronie internetowej działającej w systemie Biuletynu Informacji Publicznej, jak również w gablotach informacyjnych.

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba ludności miasta i gminy Wasilków wg miejsca zameldowania, stan na dzień 31.12.2010.....	10
Tabela 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2007-2010	10
Tabela 3. Ruch wędrowniczy ludności gminy w latach 2007 - 2010.....	10
Tabela 4. Wskaźniki demograficzne Gminy Wasilków	11
Tabela 5. Liczba dzieci w wieku do 9 lat w latach 2006-2010.....	11
Tabela 6. Ludność wg wieku produkcyjnego w Gminie Wasilków i wybranych gminach województwa podlaskiego w latach 2007-2010	11
Tabela 7. Liczba dzieci i oddziałów w Przedszkolu w Wasilkowie w latach 2006-2010	12
Tabela 8. Zatrudnienie pracowników w Przedszkolu w Wasilkowie w latach 2006-2011	13
Tabela 9. Wykształcenie kadry pedagogicznej zatrudnionej w Przedszkolu w Wasilkowie w latach 2006-2010.....	13
Tabela 10. Struktura punktów przedszkolnych na terenie Gminy Wasilków w latach 2006-2011	14
Tabela 11. Struktura Szkoły Podstawowej im. Króla Zygmunta Augusta w Wasilkowie w latach 2006-2011	15
Tabela 12. Zatrudnienie w Szkole Podstawowej im. Króla Zygmunta Augusta w Wasilkowie w latach 2006-2011.....	16
Tabela 13. Wykształcenie kadry pedagogicznej zatrudnionej w Szkole Podstawowej im. Króla Zygmunta Augusta w Wasilkowie latach 2006-2010.....	17
Tabela 14. Struktura Szkoły Podstawowej w Studziankach w latach 2006-2011	18
Tabela 15. Zatrudnienie w Szkole Podstawowej w Studziankach w latach 2006-2011. 18	
Tabela 16. Wykształcenie kadry pedagogicznej zatrudnionej w Szkole Podstawowej w Studziankach latach 2006-2010	18
Tabela 17. Wyniki sprawdzianów w klasach VI w Szkole Podstawowej w Wasilkowie i w Szkole Podstawowej w Studziankach w latach 2008-2010	19
Tabela 18. Struktura Gimnazjum im. ks. Wacława Rabczyńskiego w Wasilkowie w latach 2006-2011.....	19
Tabela 19. Zatrudnienie pracowników w Gimnazjum im. ks. Wacława Rabczyńskiego w Wasilkowie w latach 2006-2010.....	20
Tabela 20. Wykształcenie kadry pedagogicznej zatrudnionej w Gimnazjum im. ks. Wacława Rabczyńskiego w Wasilkowie w latach 2006-2010	20
Tabela 21. Wyniki egzaminów gimnazjalnych w Gimnazjum w Wasilkowie w latach 2006-2010	21
Tabela 22. Baza lokalowa i obiekty nadzorowane przez MOAK w Wasilkowie.....	23
Tabela 23. Instytucje z zakresu kultury i ich działalność na tle innych gmin miejsko-wiejskich powiatu białostockiego w 2009 roku.....	25
Tabela 24. Statystyki dotyczące Biblioteki Publicznej w Wasilkowie.....	26
Tabela 25. Biblioteki i ich działalność w Gminie Wasilków na tle innych gmin miejsko-wiejskich powiatu białostockiego w 2010 roku.....	26

Tabela 26. Liczba zwiedzających muzeum na terenie Gminy Wasilków na tle liczby zwiedzających muzea w innych gminach miejsko-wiejskich powiatu białostockiego w 2010 roku	30
Tabela 27. Zakłady opieki zdrowotnej na terenie Miasta i Gminy Wasilków	30
Tabela 28. Liczba porad udzielonych w podstawowej opiece zdrowotnej.....	32
Tabela 29. Liczba osób przypadających na aptekę ogólnodostępną	33
Tabela 30. Placówki stacjonarnej pomocy społecznej.....	34
Tabela 31. Miejsca i mieszkańcy w placówkach stacjonarnej pomocy społecznej.....	34
Tabela 32. Zadania z zakresu pomocy społecznej udzielone w Gminie Wasilków	35
Tabela 33. Świadczenia rodzinne udzielone w Gminie Wasilków w latach 2007-2010	36
Tabela 34. Świadczenia rodzinne udzielone w Gminie Wasilków w latach 2007-2010 (c.d.).....	37
Tabela 35. Realizacja świadczeń w ramach funduszu alimentacyjnego w latach 2008-2010	37
Tabela 36. Budynki mieszkalne w gminie.....	39
Tabela 37. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania.....	40
Tabela 38. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na jedną osobę.....	40
Tabela 39. Mieszkania wyposażone w instalacje w % ogółu mieszkań w miastach.....	41
Tabela 40. Mieszkania wyposażone w instalacje w % ogółu mieszkań na obszarach wiejskich.....	41
Tabela 41. Zasoby mieszkaniowe gmin (komunalne)	42
Tabela 42. Liczba i kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych.....	42
Tabela 43. Użytkowanie gruntów w Gminie Wasilków.....	44
Tabela 44. Liczba obiektów noclegowych i liczba turystów w Gminie Wasilków w latach 2007-2010.....	45
Tabela 45. Obiekty noclegowe w Gminie Wasilków na tle innych gmin miejsko-wiejskich w powiecie białostockim w 2010 roku	45
Tabela 46. Pracujący w głównym miejscu pracy	49
Tabela 47. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2008-2010	49
Tabela 48. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Białymstoku	50
Tabela 49. Struktura osób bezrobotnych	50
Tabela 50. Największe przedsiębiorstwa działające w gminie – osoby prawne	51
Tabela 51. Podmioty gospodarki narodowej według własności w 2010 r.....	52
Tabela 52. Podmioty gospodarki narodowej według form organizacyjno-prawnych....	52
Tabela 53. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji oraz powiatów i gmin	53
Tabela 54. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji oraz powiatów i gmin - struktura.....	53
Tabela 55. Charakterystyka sieci wodociągowej w gminie Wasilków w latach 2008 – 2010	55
Tabela 56. Charakterystyka sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Wasilków w latach 2008 – 2010	57

Tabela 57. Informacja o wytwarzaniu i gospodarowaniu odpadami na terenie gminy w latach 2009 – 2010	60
Tabela 58. Ilość selektywnie zebranych opakowań z zabudowy jednorodzinnej w latach 2008 i 2010	61
Tabela 59. Zagospodarowanie przestrzenne w Gminie Wasilków i wybranych gminach województwa podlaskiego w 2010 roku.....	63
Tabela 60. Wydane pozytywne decyzje lokalizacyjne w 2010 roku	64
Tabela 61. Dochód Gminy Wasilków i gmin sąsiednich w przeliczeniu na 1 mieszkańca	91
Tabela 62. Dochody Gminy Wasilków na tle innych gmin w latach 2006-2010.....	92
Tabela 63. Dynamika dochodów Gminy Wasilków na tle innych gmin w latach 2006-2010	92
Tabela 64. Dochody Gminy Wasilków wg działów klasyfikacji budżetowej w latach 2008-2010	93
Tabela 65. Struktura wydatków Gminy Wasilków w latach 2008-2010.....	94
Tabela 66. Wydatki ogółem i ich dynamika oraz wynik budżetu w Gminie Wasilków w latach 2006-2010.....	94
Tabela 67. Przykład obliczenia wskaźnika realizacji Strategii.....	102
Tabela 68. Przykład obliczenia wskaźnika społecznego realizacji Strategii	102